



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Asociația Gândim și Acționăm Local în Sectorul 4

STRATEGIE DE DEZVOLTARE LOCALĂ



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Cuprins

1.	Prezentarea generală a orașului sau municipiului (peste 20.000 locuitori)	6
1.1	Principalele caracteristici geografice, incluzând hărți	6
1.4	Patrimoniul arhitectural și cultural	10
1.5	Locuirea și accesul la utilități	12
1.6	Profilul economic (ocupare și mediul de afaceri la nivel local)	14
1.7	Instituții locale și servicii publice	17
1.8	Organizații ale societății civile	18
1.9	Experiența locală privind proiectele cu finanțare europeană	20
2.	Identificarea teritoriului vizat de Strategia de Dezvoltare Locală prin abordarea DLRC ...	21
2.1	Prezentarea generală a teritoriului SDL	21
2.1.1	Delimitarea teritoriului SDL și întocmirea planului	21
2.1.2	Principalele caracteristici geografice	22
2.1.3	Patrimoniul natural	23
2.1.4	Patrimoniul arhitectural și cultural	23
2.2.	Comunitatea marginalizată din teritoriul SDL (inclusiv ZUM)	24
2.2.1.	Studiul de referință reprezentativ la nivelul populației din teritoriul SDL	24
2.2.2.	Validarea și declararea zonei/ zonelor urbane marginalizate	25
2.3	Analiza diagnostic a nevoilor, resurselor și problemelor populației din teritoriului SDL	26
2.3.1	Populația și caracteristicile demografice	26
2.3.2	Ocupare, mediul de afaceri și protecție socială	28
2.3.3.	Locuire și acces la utilități	29
2.3.4	Accesul la instituții și servicii publice	31
2.3.5.	Analiza problemelor comunitare ale diferitelor zone distincte din teritoriul SDL, cu accent pe ZUM	32
2.3.5.1.	<i>Persoanele aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială</i>	32
2.3.5.2.	<i>Problemele comunitare din perspectiva cetățenilor și a autorităților/instituțiilor</i> ...	33
2.4.	Acțiunile desfășurate anterior în teritoriul SDL	34
2.5.	Elemente complementare privind prezentarea teritoriului SDL	38
3.	Analiza SWOT	39
4.	Procesul de implicare a comunității	42
4.1.	Formarea și organizarea Grupului de Acțiune Locală (GAL)	42
4.2	Animarea partenerilor locali și mobilizarea/facilitarea persoanelor aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială din teritoriul SDL	43
4.2.1	Animarea partenerilor locali	43
4.2.2	Mobilizarea/facilitarea persoanelor aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială ...	45



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



5. Obiectivele SDL	47
6. Planul de acțiune SDL	51
6.1 Ce măsuri sunt necesare	51
6.1.1 Sinteza problemelor și măsurilor necesare, grupurile țintă	51
6.1.2 Corelarea cu documentațiile strategice, inclusiv cu Planul de Mobilitate Urbană	54
6.1.3 Contribuția măsurilor la temele secundare FSE	54
6.1.4 Contribuția măsurilor la temele orizontale.....	56
6.1.5 Combaterea segregării rezidențial.....	57
6.1.6 Asigurarea sustenabilității intervenției DLRC	58
6.2 Măsuri prioritare	60
6.2.1 Prioritizarea măsurilor	60
6.2.2 Abordarea integrată.....	63
6.3 Lista indicativă de intervenții	65
7. Monitorizare și evaluare	67
7.1 Monitorizarea și evaluarea continuă	67
7.2. Evaluarea de impact	68
8. Planul financiar	71
9. Lista de anexe ale SDL	74



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Introducere

Strategia abordează o temă de actualitate, intens dezbătută la nivelul Comisiei Europene și anume modalitatea de a dezvolta comunitățile marginalizate prin intervenții în rândul persoanelor aflate sub incidența ridicată a vulnerabilităților socio-economice.

Aplicarea mecanismului DLRC (Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității) ca instrument pentru promovarea dezvoltării integrate și implicării comunităților în dezvoltarea locală a condus la formarea unui parteneriat local în sectorul 4 al municipiului București, respectiv **Asociația Gândim și Acționăm Local în Sectorul 4**, cu rolul de a elabora și de a implementa o strategie de dezvoltare locală integrată, în vederea combaterii sărăciei și a excluziunii sociale, menită să conducă la dezvoltare economică și socială la nivel local.

Abordarea DLRC ține cont de necesitățile și potențialul local, pune accent pe cooperare și colaborarea în rețea și include elemente inovatoare în context local, prin schimbările pe care le generează la nivelul comunității.

În sectorul 4, aplicarea instrumentului DLRC este orientată către zone cu populație aflată în risc de excluziune socială, astfel încât prin Strategia de Dezvoltare Locală dedicată acestor zone să se implementeze măsuri care să diminueze acțiunea factorilor ce generează sărăcie și excluziune socială.

Teritoriul SDL este constituit din 2 Zone Funcționale aferente celor 3 Zone Urbane Marginalizate identificate. Zona urbana marginalizată 1 - Nehoiu-Cretesti este validată prin suprapunerea exactă pe sectoare de recensământ iar zonele urbane marginalizate 2 și 3 - Belerciu 23 și Intrarea Fagetelu – sunt validate prin demonstrarea îndeplinirii cerințelor minime de validare și declarare a zonelor urbane marginalizate.

Teritoriul este situat în partea de Sud a Sectorului 4, fiind format din două cartiere muncitorești și din zone industriale, fiind la granița Municipiului București. Fiind cartiere marginase, în zonă se constată o discrepanță în modul de dezvoltare a infrastructurii. Zonele așa-zise ghetou nu au fost dezvoltate sau îmbunătățite, în jurul lor construindu-se blocuri noi sau ansambluri rezidențiale. Astfel, zonele dezavantajate apar ca insule marginalizate în zone aparent în curs de dezvoltare. De altfel, aceasta reprezintă și una dintre caracteristicile Municipiului București – coexistența zonelor tip ghetou ca cele cuprinse în ZUM și cartierele nou-construite, rezidențiale sau case renovate, deținute de persoane cu venituri medii sau peste medie.

Concret teritoriul SDL este format din două cartiere mari – Apărătorii Patriei în zona de Est și Progresul în zona de Vest și o zonă de tampon între acestea. La finalul anilor 1920 în zona de sud a Bucureștiului, în vechiul raion Nicolae Bălcescu, mai mulți veterani ai Primului Război Mondial și urmașii acestora au primit câte un lot de pământ pentru a-și ridica o gospodărie. Era rasplata pentru serviciile aduse statului român din timpul Primului Război Mondial. Zona a primit un nume elocvent, Apărătorii Patriei, iar o parte a străzilor dintre parcele poartă numele localităților de



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



baștină ale locuitorilor (Drumul Cheile Turzii, strada Borzesti, Drumul Dealul Bistrii). Între anii 1930-1931, se dezvoltă cartierul Progresul, cu muncitori de la diverse întreprinderi și mici funcționari, pe șoseaua Giurgiului.

Zona tampon este predominant industrială, fiind ocupată de CET Progresu, o centrală electrică de termoficare urbană din București. CET Progresu face parte din grupul CET-urilor din București racordate pe partea electrică la sistemul energetic național, iar pe partea de termoficare alimentează cu caldură capitala. CET Progresu este amplasată în partea de sud a capitalei, având o suprafață totală de 30 ha. Apariția acestei centrale a fost impusă de dezvoltarea cartierului de locuințe Berceni, Apărătorii Patriei și Progresul, a căror alimentare cu căldură nu mai putea fi acoperită de sursele existente.

Din punct de vedere al patrimoniului natural, teritoriul SDL nu prezintă forme geografice atipice, acesta nefiind străbătut de râuri, lacuri sau alte forme de relief. Problema poluării atmosferice nu este specifică unei anumite zone din București. Deși există zone, zile și ore ale zilei în care poluarea este mai intensă, fenomenul este generalizat în toată capitala.

În zona nu există bariere (naturale sau construite) care separă SDL sau ZUM de restul orașului. În teritoriu există o serie de riscuri de mediu cauzate de CET Progresul, o centrală electrică de termoficare urbană din București, iar în apropiere de ZUM 1 există o zonă industrială, unde își desfășoară activitatea DOOSAN IMGB – fosta întreprindere de Mașini Grele București, care prelucrează la cald și la rece fier vechi.

Pe teritoriul SDL, populația marginalizată din zonele identificate, dispune de facilități precare destinate utilizării publice care ar conduce la creșterea spiritului comunitar precum: suprafețe reduse de spații verzi, lipsa/ număr redus de locuri de joacă amenajate pentru copii. Infrastructura de bază, deși consolidată în cea mai mare parte, are pe alocuri o serie de deficiențe pornind de la străzi nemodernizate și trotuare degradate, lipsa unor platforme de gunoi, etc.

Lipsa oportunităților de angajare a populației din teritoriului SDL, în strânsă legătură cu lipsa abilităților cerute de piața muncii sau lipsa apetenței antreprenoriale a locuitorilor are impact direct asupra nivelului integrării pe piața forței de muncă a locuitorilor și implicit asupra nivelului de bunăstare al gospodăriilor.

Condițiile de locuire sunt de cele mai multe ori inadecvate unui trai decent, pornind de la lipsa utilităților necesare traiului zilnic, supraaglomerarea spațiilor de locuit, nesiguranța locativă și până la lipsa izolației termice, lipsa igienizării subsolurilor sau aspectul degradat al scăriilor de bloc. În contextul dat de situația teritoriului SDL, principalele obiective de dezvoltare stabilite de Grupul de Acțiune Locală (GAL) se referă la:

- ✓ Dezvoltarea infrastructurii de bază din zonele urbane marginalizate ale sectorului 4 municipiul București
- ✓ Dezvoltarea funcțională a spațiilor publice urbane pentru îmbunătățirea calității vieții în folosul unei comunități responsabile



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



- ✓ Îmbunătățirea condițiilor de locuire pentru persoanele aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială
- ✓ Dezvoltarea resurselor umane și creșterea ocupării
- ✓ Îmbunătățirea nivelului de educație al populației din comunitățile marginalizate
- ✓ Creșterea accesului persoanelor din comunitățile defavorizate la servicii medicale, sociale, comunitare, agrement și sport
- ✓ Promovarea multiculturalismului, a înțelegerii reciproce precum și prevenirea și combaterea discriminării

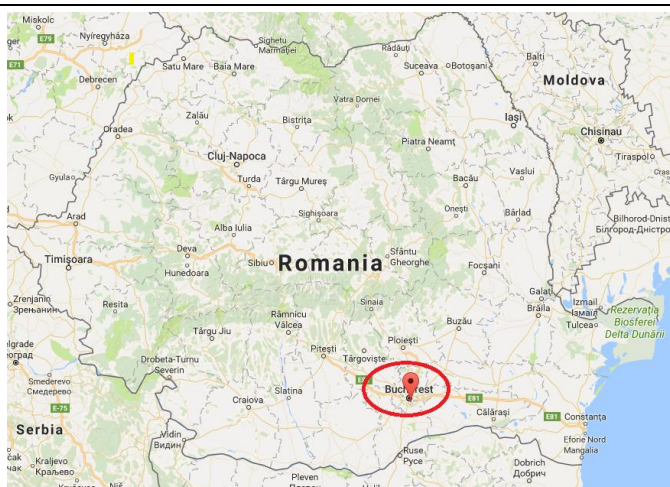
Obiectivele propuse contribuie la îndeplinirea obiectivului general, și anume: Reducerea până în anul 2023 a numărului de persoane aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială în zonele urbane marginalizate din sectorul 4 al municipiului București, alături de îmbunătățirea calității vieții, creșterea coeziunii sociale, îmbunătățirea mediului de viață și creșterea economică în teritoriul SDL.

1. Prezentarea generală a orașului sau municipiului (peste 20.000 locuitori)

1.1 Principalele caracteristici geografice, incluzând hărți

Sectorul 4 este situat în partea de sud a Municipiului București, cuprins între sectoarele 3 și 5, și se întinde de la Piața Unirii, în nord, până la Șoseaua de Centură, în sud, și de la Șoseaua Giurgiului, în vest, până în comuna Popești-Leordeni în est și cuprinde cartierele Berceni, Progresul și o parte din cartierul Vitan. Bucureștiul are cea mai mare rețea de transport în comun din România. Acestea i se adaugă nodurile de transport rutier, feroviar și aerian. Legătura cu celelalte sectoare se realizează prin transportul public local format din: metrou, autobuze, microbuze, tramvaie, troleibuze. Legătura cu localitățile învecinate este asigurată prin DN4 și DN5.

Fig. 1: Localizarea sectorului 4 în cadrul României Fig. 2: Harta sectorului 4



Sursa: www.google.ro/maps, 2017



Sursa: <https://www.businessmap.ro>



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI

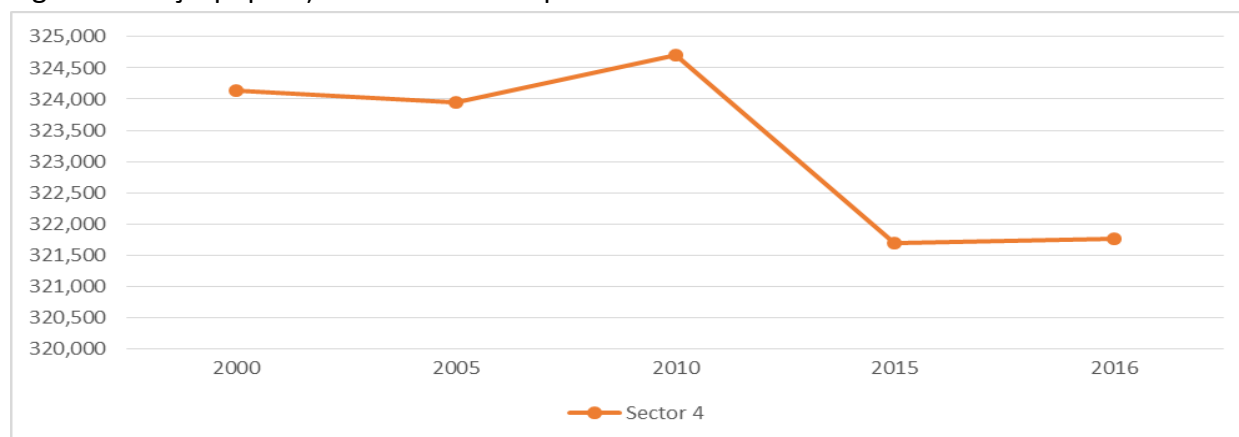


Sectorul 4 are o suprafață de 34 Km pătrați fiind situat în Câmpia Română, având o altitudine maximă de 96.3 m și este străbătut de râul Dâmbovița. Caracteristicile geomorfologice ce definesc regiunea sunt rezultatul acțiunii de eroziune, transport și depunere a cursului inferior al râului Dâmbovița care străbate zona mediană a Bucureștiului. Solul din centrul Bucureștiului s-a format și dezvoltat sub influența factorilor naturali și umani. În zona orașului și a împrejurimilor, defrișarea excesivă din ultimele două secole a Codrului Vlăsiei, a permis extinderea agriculturii pe bogatele soluri brune. În condițiile bioclimatice actuale ale zonei dintre râul Dâmbovița și Colentina, solul a devenit argilos. Cea de-a doua categorie de sol este cel aluvionar, format prin erodarea humusului datorită acțiunii apei de suprafață. Zona Bucureștiului face parte din tipul de câmpie joasă cu terase, caracterizată prin prezența numeroaselor terase desfășurate de-a lungul râurilor ce o drenează, zonă alcătuită din depozite exclusiv cuaternare reprezentate prin loess și depozite loessoide. Deși este așezat într-o zonă de climă temperată, sectorul 4, este afectat de masele de aer continental. Curenții de aer estici dau variații excesive de temperatură, de până la 70°C, între verile călduroase și iernile geroase.

1.2 Populația și caracteristicile demografice

Institutului Național de Statistică indică, la ianuarie 2016, faptul că populația după domiciliu a sectorului 4 era de 321.763¹ de locuitori, reprezentând 15,28% din populația totală a municipiului București, plasând sectorul pe locul 4 în topul sectoarelor din București în ceea ce privește numărul de locuitori. Față de anul 2000 populația sectorului 4 s-a diminuat cu 2.375 de persoane reprezentând o scădere de 0,74%.

Fig. 3: Evoluția populației sectorului 4 în perioada 2000 - 2016



Sursa: Institutul Național de Statistică, Direcția Regională de Statistică a Municipiului București - Documentar Statistic Sectorul 4

La nivelul anului 2016, conform Documentarului Statistic Sectorul 4, 12,9% din populația sectorului era reprezentată de copii sub 14 ani (0-14 ani), 56,58% de adulți (15-54 ani) și 30,52% de persoane

¹ Sursa – INS - Populatia României pe localități 1 ianuarie 2016



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



peste 54 ani (14,47% persoane între 55 și 64 de ani și vârstnici - 65 de ani și peste - 16,04%). Ponderea populației tinere este mai redusă, iar cea a populației adulte mai ridicată, ceea ce indică existența unor resurse semnificative de forță de muncă.

Sporul natural al populației a fost fluctuant în ultimii ani, indicând o scădere naturală a populației, valorile înregistrate de acest indicator în ultimii 6 ani fiind negative. În ansamblul fenomenelor demografice, o importanță deosebită o reprezintă natalitatea și mortalitatea populației, implicate direct în evoluția numărului și structurii populației.

Natalitatea, componentă principală a mișcării naturale a populației, a înregistrat cea mai mare valoare din ultimii ani în anul 2010 (9,88⁰/00), după care se constată o scădere ușoară față de media ultimilor ani, ajungând în anul 2015 la valoarea de 7,72⁰/00, nivel care se situează sub cel înregistrat în anul 2016 (8,81⁰/00).

Mortalitatea urmează o traiectorie sinusoidală în jurul valorii medii de 10⁰/00 din ultimii 6 ani, cu o ușoară tendință de creștere.

Structura după vârstă a populației sectorului 4 reflectă un proces lent, dar continuu, de îmbătrânire demografică, înregistrat de altfel la nivelul întregii țări, determinat în principal de scăderea natalității, care a dus la reducerea absolută și relativă a populației tinere (0-14 ani) și creșterea ponderii populației vârstnice de 65 ani și peste.

Din totalul populației la nivelul anului 2016, 149.630 persoane erau de sex masculin (46,50% din total) și 172.133 de sex feminin (53,49% din total).

Conform recensământului efectuat în 2011, populația rezidentă a sectorului 4 se ridică la 287.828 locuitori. Majoritatea locuitorilor sunt români (88,76%), cu o minoritate de romi (0,76%), de maghiari (0,17%), turci (0,15%), germani (0,06) și evrei (0,05%). La nivelul populației rezidente a sectorului 4 mai găsim mici comunități (sub 100 de persoane) de ucrainieni, ruși-lipoveni, tătari, sârbi, slovaci, bulgari, croați greci, italieni, cehi, polonezi, chinezi, armeni, ceangai și macedoneni. Pentru 0,22% din populație, apartenența etnică nu este cunoscută².

La nivelul anului școlar 2010/2011, conform celor mai recente date disponibile ale INS, în sectorul 4 al municipiului București, copiii înscriși în cadrul învățământului preșcolar a fost de 8422, în cadrul învățământului primar și gimnazial elevii înscriși a fost de 17421, în cadrul învățământului liceal și profesional a fost de 8793, iar în cadrul învățământului postliceal și tehnic de maiștri de 293 înscriși.

La nivelul anului școlar 2015/2016, conform celor mai recente date disponibile ale INS, în sectorul 4 al municipiului București, copiii înscriși în cadrul învățământului antepreșcolar a fost de 904; în cadrul învățământului preșcolar copiii înscriși a fost de 7319, în scădere comparativ cu anul 2010/2011; în cadrul învățământului primar și gimnazial elevii înscriși a fost de 21683, în creștere comparativ cu anul 2010/2011; în cadrul învățământului liceal și profesional a fost de 7171, iar în

² INS - Recensământul populației, gospodăriilor și locuințelor 2011



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



cadrul învățământului postliceal și tehnic de maiștri de 240, în scădere comparativ cu anul 2010/2011.

1.3 Patrimoniul natural

La nivelul Sectorului 4 există o suprafață a **spațiilor verzi** de 634,2 ha. (include și Parcul Tineretului și Parcul Carol) iar numărul copacilor din Sectorul 4 este de aproximativ 250.000.

În ceea ce privește situația **ariilor protejate** în luna mai 2016, Guvernul a aprobat hotărârea prin care Delta Văcărești a devenit parc natural căpătând statutul de arie naturală protejată.

Parcul Natural Văcărești este ultima insulă, de cca 190 de hectare, rămasă dintr-un arhipelag de smârcuri, maidane și gropi, situate într-o depresiune vastă de la marginea Bucureștilor de altă dată, din vecinătatea marelui maidan denumit odinioară Valea Plângerii. Referitor la flora din zonă s-au făcut câteva inventarieri ale taxonilor prezenți, în urma cărora au fost identificați 101 taxoni dintre plantele vasculare. Fauna Văcăreștiului este caracterizată de o extraordinară capacitate de revenire, speciile existente la ora actuală recucerind zona în ultimii 20 ani. Zona Văcărești rămâne ultima zonă din București dintr-o suprafață mai largă cu vegetație specifică zonelor umede, unde sunt citate câteva specii mai deosebite, cum ar fi relictul pentru câmpie *Menyanthes trifoliata*.

Calitatea aerului în sectorul 4 este monitorizat prin existența unei stații industriale Berceni. Conform unui raport preliminar al calității aerului pentru anul 2016 reiese că dintre indicatorii măsurați, doar PM10 (pulberi în suspensie) a avut un număr de 30 depășiri (Valoare limită 50 microg/m³, medie pe 24 ore). Înregistrarea depășirilor nu denotă o calitate bună a aerului, ceea ce înseamnă o planificare și o gestionare mai eficientă, prin luarea unor măsuri necesare pentru conformarea cu directivele UE de calitate a aerului și încadrarea în valorile limită.

Concentrarea industrial - urbană a înregii capitale, cu largă sa diversitate de activități antropice, prezintă și dezavantajele generate de poluarea habitatului ca efect secundar al acestor activități.

Sursele de poluare ale aerului sunt sursele fixe industriale, de obicei concentrate pe mari platforme industriale dar și intercalate cu zone de locuit intens populate (cu dezvoltări preponderent pe verticală), circulația auto, în special de-a lungul marilor artere, incluzând și traficul greu. Față de sursele de poluare naturale, cum ar fi agenții alergizanți (granule de polen, sporii, aerosolii), cele artificiale (activități antropice - urbanizare și industrializare) contribuie semnificativ la deteriorarea calității aerului.

În prezent în sectorul 4 se afla 6 unități poluatoare principale (IPPC), cel mai important fiind CET Progresu, termocentrală care face parte din grupul Electrocentrale București (E.L.C.E.N.). Termocentrala funcționează pe pacură și gaze producând atât energie termică cât și energie electrică deservind atât cartierul Berceni cât și alte zone ale Capitalei. Zona de Sud a Sectorului 4 este cunoscută ca fiind o zonă industrială încă înainte de 1989 I.M.B.G. este principalul poluator al zonei de sud a municipiului București. Aici se desfășoară activități economice deosebit de poluante: otelărie, turnătorie, combustie industrială, sudură e.t.c. Este evident că aceste activități



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



au afectat calitatea mediului astfel încât în Anuarul Statistic 2008, zona este menționată ca făcând parte din cele mai poluate zone ale Municipiului București afectând circa 35000 de locuitori.

În ceea ce privește **nivelul de zgomot** sectorul 4 are zone unde se depășesc limitele stabilite de legislația în vigoare, 70 de db pe timpul zilei și 60 db pe timpul nopții, potrivit hărților strategice de zgomot. Mai exact străzile cele mai afectate pe timpul zilei și nopții sunt: B-dul Constantin Brâncoveanu, B-dul Tineretului, B-dul Unirii.

Apele uzate și meteorice sunt colectate printr-o rețea de canalizare, numită unitară (rețea unică pentru cele două tipuri de apă). Ajutată de 12 stații de pompare, numite SPAU (stații pompare apă uzată), această rețea unitară conduce efluenții la extremitatea sud-estică a orașului, unde se află stația de epurare de la Glina. Apa uzată deversată în rețeaua de canalizare orășenească este supusă unor analize efectuate în Laboratorul de analiză a apelor uzate din cadrul Apa Nova București și în alte laboratoare, conform standardelor în vigoare.

Starea lacurilor din sectorul 4, respectiv Lacul Tineretului (13 ha) și Lacul Carol (2 ha) este una bună, sunt accesibile pietonilor, întreținute și amenajate pietonal, având în vedere locația lor, în cadrul parcurilor cu același nume. În cadrul parcului Natural Văcărești, devenit arie protejată, unde este situat și lacul Văcărești, a fost inaugurat în luna august 2017 primul traseu de cicloturism și drumeție pe o distanță de 8 km lungime. Ruta măsoară 8 km și este alcătuită din două părți: poteca „belvedere” și poteca „printre bălți”. Aceasta se desfășoară pe digul care împrejmuește parcul.

1.4 Patrimoniul arhitectural și cultural

Capitala României reprezintă cel mai important centru istoric și cultural al țării. Respectul și cinstirea, specifice românilor, față de valorile istoriei se regăsește pregnant în Sectorul 4, parte integrantă a ființei românești. În sectorul 4 se regăsesc următoarele edificii și monumente arhitecturale principale:

- **Biblioteci:**

Nicolae Bălcescu, Otilia Cazimir, George Coșbuc, Elena Farago, Anton Pann, Ienăchiță Văcărescu, Nicolae Iorga memorie comunitară București.

- **Biserici:**

Biserica Sfântul Spiridon Nou - Paraclis Patriarhal; Mănăstirea Radu Vodă; Biserica Bucur; Biserica Domnita Bălasa; Bisericii Sfânta Ecaterina; Biserica Cărmidarii de Jos; Biserica Patriarhiei; Biserica Flămânda; Biserica Alexe; Biserica Bumbăcari; Biserica Cărmidarii de Jos; Biserica Cutitul de Argint; Biserica Manu Cavafu; Biserica Nasterea Domnului; Biserica Progresu; Biserica Sfântul Ilie Rahova; Biserica Sfântul Nicolae Tabaci; Biserica Sfântul Nicolae Vlădica; Biserica Serban.

- **Muzee și monumente:**

Muzeul Tehnic “Ing. Dimitrie Leonida”, Fântâna Cantacuzino; clădirea Arenele Romane; Observatorul Astronomic al Institutului Astronomic al Academiei Române; Catedrală Patriarhală, Vechiul Palat Mitropolitan; Ceasornicul de soare; Statuia lui Alexandru Ioan Cuza



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



- **Alte monumente și edificii:**

Statuia Domnitei Bălasa; edificiului Palatul de Justiție; Dealul Mitropoliei; Clopotnița din Dealul Patriarhiei; Palatul Patriarhal; Palatul Camerei; Sala Polivalentă; Palatul Național al Copiilor; Mausoleul din Parcul Carol; Mormântul Ostașului Necunoscut; Cimitirul Șerban Vodă; Casa Memorială “Mărtisor”; Casa Memorială “George Bacovia”.

Un alt monument important este Casa de Cultură “Nicolae Bălcescu” cu o bogată experiență în păstrarea și promovarea valorilor culturale prin susținerea de cursuri ale Universității Pore București, ca o interfață a acesteia, fie în oferirea de programe organizate pentru petrecerea cât mai plăcută a orelor de răgaz. Componenta artistică dispune de colaborarea câtorva formațiuni valoroase care au dat scenei folclorice românești nume de răsunet: Gheorghe Zamfir, Aura Urziceanu, Maria Dragomiroiu: Ansamblul Folcloric “Plai Românesc”; Formația “Mister”; Trupa de Pantomimă “Gestual Art”; Asociația “Fun Club Mihaela Runceanu”; Trupa de Teatru “Hobby”; Grupul de Umor “Lider”; Clubul de Rebus “Cocorii”, “Samurai Club”.

Principalele forme de turism practicate la nivelul sectorului 4 sunt: Turism de afaceri și de evenimente; Turism de tip city break; Turism de tranzit care iau parte la circuite ale României; Alte categorii de turism: concerte, vizite la prieteni, recreere și agrement (Ștrand Berceni, bazin de înot Olimpia, Ștrandul copiilor, Summer Park, etc), turism medical (serviciile de stomatologie și estetică), turism cultural – științific, turism sportiv (sala Polivalentă, Clubul Sportiv Cautis Steaua Sudului, Stadionul ANEFS (Rocar), Baza sportivă Romprim, Stadion IMGB.

Numărul de locuri de cazare puse la dispoziția turiștilor de către unitățile de cazare turistică din sectorul 4 a fost de 1.082.375 locuri-zile în 2010, scăzând la 552.976 locuri-zile în 2015 și având o creștere ușoară la 582.768 locuri-zile în 2016. Ponderea Hotelurilor în cadrul acestui indicator, fiind în scădere de la 99% în 2010, 89% în 2015 la 87% în 2016.

Indicii de utilizare netă a locurilor de cazare în structurile de primire turistică la nivelul sectorului 4, sunt în continuă creștere de la 9,7% în 2010, 33,9% în 2015 până la 34,8% în 2016.

Numărul de sosiri și înnoptări ale turiștilor în structurile de primire turistică din sectorul 4 sunt în creștere, conform tabelului următor:

	2005	2010	2015	2016
Sosiri	17.755	64.069	86.746	97.914
turiști români	9.246	51.201	52.343	52.109
turiști străini	8.509	12.868	34.403	45.805
Înnoptări	34.777	104.863	187.542	202.995
turiști români	16.110	76.804	91.930	87.177
turiști străini	18.667	28.059	95.612	115.818

Evoluția indicatorilor din turism arată faptul că a crescut potențialul turistic al sectorului, datorită investițiilor realizate în ultimii ani în obiectivele importante din punct de vedere turistic, totodată această creștere se datorează și companiilor străine ce au realizat investiții în sectorului 4.



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



1.5 Locuirea și accesul la utilități

Pe teritoriul sectorului fondul locativ este constituit din 139.756 locuințe situate în 2.555 blocuri (126.578 apartamente) și în 13178 case individuale. Suprafața utilă totală a fondului locativ este de 11.059.535 m². Suprafața medie pe apartament este de 64,95 m² iar media pe casă individuală este de 93,62 m².

Rețeaua de locuințe se caracterizează sintetic prin: zone compacte cu clădiri construite din materiale nedurabile și în stare avansată de uzură; procent ridicat de locuințe necorespunzătoare ca stare, situate atât în blocuri, cât și individual; moștenirea constituită din numărul mare al apartamentelor de categoriile de confort 2 și 3; aproape o treime din locuințele individuale nu sunt racordate la canalizare sau nu au baie în clădire; suprafața locuibilă / persoană este sub cea necesară; noi ansambluri rezidențiale private și continuarea programului prima casa; demararea programului de reabilitare termică a blocurilor; amenajarea unui număr mare de locuri de parcare; amenajarea unui număr apreciabil de locuri de joacă și minipărculețe în intersecții și între blocuri; Sectorul 4 are în administrare 120 (72+48) de apartamente tip A.N.L- în Șos. Olteniței nr. 219 și - 238 de apartamente sociale în Aleea Nehoiu nr.2-12 Bl. F2-119 apartamente și F3-119 apartamente. S-au înregistrat un număr de 389 de Cereri înregistrate pt. locuințe sociale, 212 de cereri de la evacuate, alte 420 de cereri pentru locuințe tip ANL. Ultima recepție a locuințelor s-a realizat în septembrie 2017 ANL pentru 48 de locuințe pentru tineri, destinate închirierii.

În anul 2016 Primăria sectorului 4 a eliberat un număr de 132 de autorizații de construire (16% din total autorizații emise la nivelul municipiului București) pentru clădiri rezidențiale, ceea ce înseamnă creșterea numărului de locuințe în următorii ani.

În prezent pe raza sectorului 4 există 16 de ansambluri rezidențiale, printre care: My Home Residence Brancoveanu, Brown Residence Metalurgiei 2, Grand Urban Residence Brancoveanu, Apollo Residence Berceni Metrou Aparatorii Patriei, Viva Residence Metalurgiei, și altele.

În anul 2011, în sectorul 4 au fost înregistrate 120438 locuințe convenționale³, din care 98,3% proprietate particulară, 1,1% de stat și alte forme de proprietate 0,6% (privată de grup, cooperatistă, asociativă, a cultelor religioase). Tot la nivelul anului 2011, numărul gospodăriilor populației în sectorul 4 a fost de 104907, cu un număr mediu de persoane pe o gospodărie de 2,47, iar numărul clădirilor înregistrate a fost de 11609 din care clădiri cu locuințe⁴ 11549.

Datele statistice ne arată faptul că în anul 2011 din totalul numărului de locuințe convenționale, 97,9% sunt alimentate cu apă, 97,8% au instalație de canalizare la o rețea publică, la un sistem propriu sau altă situație, 99,1% dispun de instalație electrică, 96,8 dispun de încălzire centrală -

³ INS - Recensământul populației, gospodăriilor și locuințelor, 2011

⁴ Cladiri rezidențiale, cladiri destinate spatiilor colective de locuit in care se afla locuinte conventionale si cladiri nerezidențiale in care se afla locuinte conventionale



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



termoficare și centrală termică proprie. La nivelul anului 2011, 97,1% din total număr de locuințe convenționale sunt dotate cu bucătărie și 96,9% cu baie.

Primăria Municipiului București a concesionat gestionarea apelor în București întreprinderii cu capital public-private Apa Nova. Compania face investiții în sistemul de gestionare al apei din București (nu în Ilfov), inclusiv construirea unei stații mari de tratare a apei reziduale în Glina (Ilfov), ale cărei costuri sunt estimate la aproximativ 230 milioane Euro.

În București, 23,4 % din drumuri (peste 1000 km) nu sunt dotate cu țevi de canalizare și apă.

Locuințele sunt racordate la rețeaua de apă și canalizare. Modernizarea și dezvoltarea infrastructurii este o condiție de atragere a investițiilor private și de creștere a calității vieții cetățenilor. Astfel, administrația locală a sectorului 4 a alocat, fonduri pentru extinderea rețelei publice de alimentare cu apă și pentru extinderea rețelei de canalizare, cu prioritate pe străzile de pământ aflate în zonele periferice, pentru a le apropia de standardul de viață urban și a elimina deci discrepanțele care s-au manifestat până în prezent între locuitorii din zonele centrale și semicentrale și cei de la periferia sectorului.

Volume anuale de apă distribuite în București (b.h. Argeș) - mii m³

CATEGORII	Volum apă
Uz casnic	135.205
Nevoi publice	26.435
Total	161.640
Pentru industrie racordată la rețele	18.740
Pierderi în rețeaua de distribuție	139.892
TOTAL	320.272
Număr locuitori branșați la rețeaua de distribuție (mii locuitori)	1.682

Sursa: APM București

Rețelele de utilități din sectorul 4, se caracterizează sintetic prin: rețele de apă și canalizare complete în proporție de 95% din totalul străzilor locuite; pe străzile unde s-au realizat lucrări de extindere a rețelelor s-au construit rețele noi, cu materiale moderne, durabile, economice iar prin proiect acestea se duc până la limita de proprietate; dispăre pericolul infestării și îmbolnăvirilor datorate consumului de apă din pânza freatică sau folosirii de fose septice, având posibilitatea controlului asupra calității apei; crește gradul de confort al cetățenilor având utilități în casă; chiar dacă s-au extins rețelele de apă, mulți cetățeni nu se brânșează legal la furnizorul de utilități; rețeaua în București a rămas subdimensionată în ciuda promisiunilor și angajamentelor luate de Apa Nova, prin contractul de concesiune; lipsește rețeaua de gaze naturale pe multe din străzile sectorului, investițiile din acest domeniu se fac greoi și individual; colectarea apelor pluviale și menajere se face unitar, prin aceeași rețea, cu multe dezavantaje.



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



1.6 Profilul economic (ocupare și mediul de afaceri la nivel local)

În dezvoltarea economică a sectorului 4 București din ultimii ani, se observă dispariția agenților economici mari și foarte mari în favoarea unităților mijlocii și mici de producție și mai ales de prestări servicii. De aici, flexibilitatea crescută în adaptarea la regimul economiei de piață, implicit în asigurarea unor servicii destinate populației.

La nivelul anului 2016, structura agenților economici din sectorul 4 al Municipiului București, după obiectivul principal de activitate era următoarea: Sursa: Baza de date www.listaфирme.ro

Obiectul de activitate	Număr de firme la 31.12.2016	Cifra de afaceri totală (lei) la 31.12.2016	Numărul de salariați la 31.12.2016
Agricultură și silvicultură	106,00	95.904.161,00	413,00
Industria extractivă	7,00	6.289.686,00	11,00
Industria prelucrătoare	882,00	4.562.378.200,00	13.633,00
Producția și furnizarea de energie electrică, termică, gaze, distribuția apei, etc	62,00	6.248.470.340,00	3.332,00
Distribuția apei; salubritate, deșeurilor	52,00	564.918.967,00	1.123,00
Construcții	1.519,00	1.798.651.474,00	8.348,00
Comerț	4.706,00	9.979.915.382,00	19.240,00
Transport și depozitare	907,00	1.096.953.858,00	3.779,00
Hoteluri și restaurante	446,00	424.629.346,00	3.742,00
Informații și comunicații	1.174,00	859.973.208,00	4.308,00
Intermedieri financiare și asigurări	281,00	205.133.581,00	3.396,00
Tranzacții imobiliare	706,00	296.245.003,00	1.209,00
Activități profesionale, științifice și tehnice	2.574,00	1.084.891.939,00	5.644,00
Activități de servicii administrative	818,00	927.302.822,00	10.196,00
Administrație publică și apărare	5,00	2.939.596,00	18,00
Învățământ	250,00	64.627.209,00	768,00
Sănătate și asistență socială	414,00	127.378.790,00	1.334,00
Activități de spectacole, culturale și recreative	348,00	1.031.915.123,00	3.599,00
Alte activități de servicii	529,00	88.263.203,00	1.454,00
TOTAL	15.786,00	29.466.781.888,00	85.547,00

Dintre firmele care au sediul social în sectorul 4, cele mai multe (4706 firme, 29,81%) au domeniul principal de activitate în sectorul de comerț, sector care generează și cea mai mare parte a cifrei de afaceri (33,86%) și creează și cele mai multe locuri de muncă (22,49%).



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Ponderea micro-întreprinderilor este de 92,39%, în timp ce întreprinderile mici și mijlocii ocupă o pondere de 7,36% iar întreprinderile mari sunt prezente în sectorul 4 în proporție nesemnificativă de 0,25%.

Având în vedere suprafețele reduse de terenuri agricole la nivelul sectorului 4 **agricultura** nu ocupă un loc important în economia municipiului. Ponderea agriculturii în total cifra de afaceri obținută la nivelul sectorului 4 este de doar 0,32%. Agricultură este cel mai puțin reprezentativ sector al economiei și în ceea ce privește numărul mediu de salariați, iar evoluția între anii 2012-2016 este una descrescătoare. Numărul mediu al salariaților în acest sector scade cu peste 25%, de la 562 persoane în anul 2012, la 413 persoane în anul 2016.

În perioada 2012-2016, **sectorul industrial** a înregistrat creșteri ale cifrei de afaceri, de la 10,68 mld în 2012, la 11,38 mld în 2016, și al numărului de firme, de la 752 în 2012, la 1003 în 2016. În ceea ce privește numărul de salariați, acesta a fost în continua scădere până în 2015, înregistrând o creștere ușoară în 2016. Sectorul industrial generează cea mai mare cifră de afaceri de la nivelul sectorului 4. În industria extractivă, deși numărul de firme a crescut foarte puțin, de la 5 firme în 2012 la 7 în 2016, iar numărul de salariați a scăzut de la 16 la 11, cifra de afaceri a crescut cu până la 70%, în 2016, comparativ cu anul 2012, ceea ce înseamnă că este un sector profitabil. Industria prelucrătoare are o pondere de 40% din total cifra de afaceri obținut de total industrie, înregistrând o creștere a numărului de firme de la 673 în 2012 la 882 în 2016. Și cifra de afaceri a înregistrat o creștere comparativ cu anul 2012, de 19,67%. Ponderea cea mai importantă în total industrie este reprezentată de Producția și furnizarea de energie electrică, termică, gaze, distribuția apei, salubritate, gestiunea deșeurilor, activități de decontaminare, înregistrând o cifră de afaceri în 2016 de 6.24 mld lei, în creștere cu 8% comparativ cu 2012.

Sectorul construcțiilor reunește un număr de 1519 de firme, cu o cifră de afaceri de circa 1,7 mld. lei și 8348 salariați, la nivelul anului 2016. Acest sector are un trend crescător în toți anii analizați, astfel încât comparativ cu anul 2012, în anul 2016 cifra de afaceri a crescut cu 46,07%, numărul de firme cu 39% și numărul de salariați cu 21%. Creșterile se datorează creșterii ritmului de construire a clădirilor rezidențiale.

Din **sectorul serviciilor**, subsectoarele cele mai dezvoltate sunt comerțul, transporturile, Activități profesionale, științifice și tehnice și Activități de spectacole, culturale și recreative. În sectorul comerțului și reparațiilor de autovehicule activează 4706 societăți comerciale, în creștere de la 3388 în 2012, și 19240 persoane angajate, în creștere de la 15304 în 2012, fiind sectorul care generează o cifră de afaceri de 9,97 mld lei.

Concluzionând afirmăm că economia sectorului 4, se bazează pe sectorul terțiar și industrie.

În regiunea București este concentrată cea mai importantă piață a forței de muncă din țară. În regiune sunt prezente toate ramurile industriale, București-Ilfov reprezentând principala aglomerare industrială din țară, dar forța de muncă s-a reorientat masiv, pe parcursul ultimilor ani, spre servicii, care în prezent contribuie cel mai mult la economia regiunii, numărul de salariați fiind



UNIUNEA EUROPEANĂ



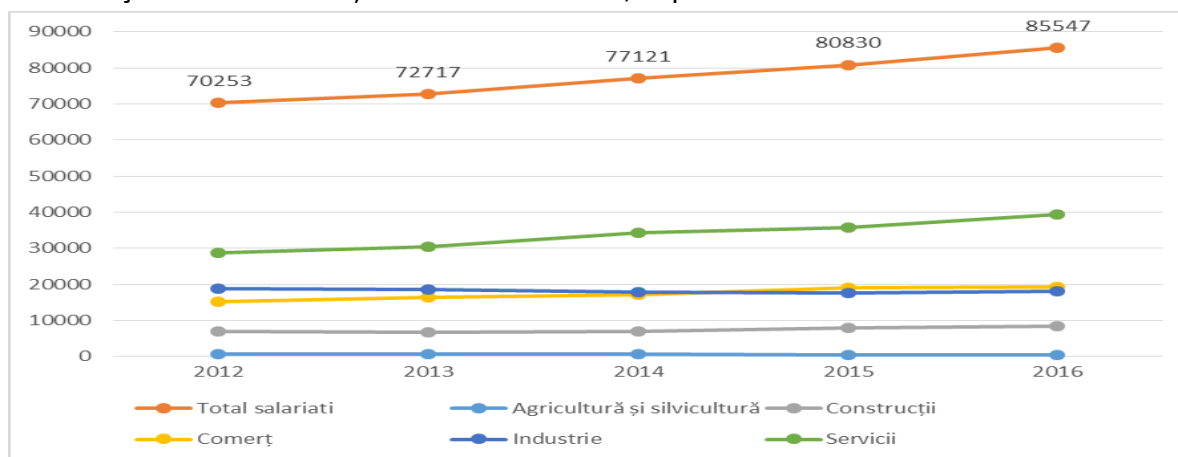
GUVERNUL ROMÂNIEI



in creștere continuă, la nivelul sectorului 4, între 2012-2016. Tot aici se înregistrează cel mai alert ritm de creștere a unor sectoare precum construcțiile și imobiliarele, evoluții rapide înregistrând și activitățile de retail, de distribuție și de management.

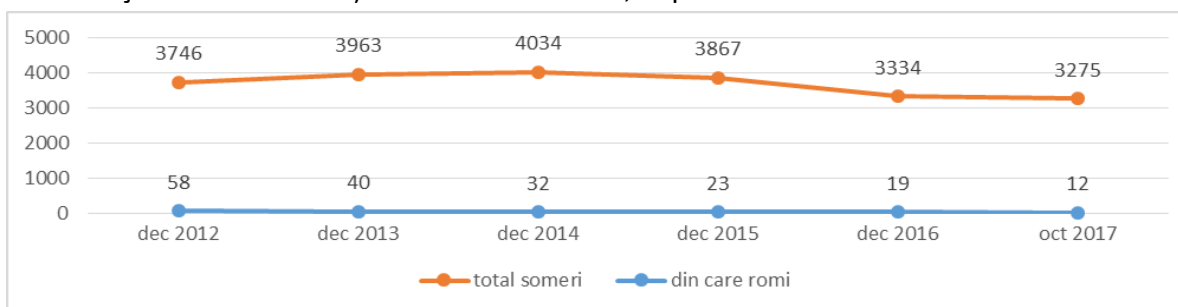
Conform listafime.ro, numărul de salariați și evoluția acestora, este prezentată în graficul următor:

Fig. 4: Evoluția⁵ numărului de șomeri din sectorul 4, în perioada 2012-2017



Conform celor mai recente informații obținute de la A.M.O.F.M.B., evoluția în ultimii ani a numărului de șomeri (indemnizați și neindemnizați), inclusiv persoane aparținând minorității roma, este prezentată în următorul grafic.

Fig. 5: Evoluția⁶ numărului de șomeri din sectorul 4, în perioada 2012-2017



Numărul de șomeri continuă să scadă, începând cu anul 2014, când s-a înregistrat cea mai mare valoare a indicatorului. Scăderea se datorează creșterii numărului de locuri de muncă, ca urmare a dezvoltării economice a regiunii din ultimii ani.

Sectorul 4 al Municipiului București face parte din cea mai dinamică zonă economică din România, începând cu anul 2003, dinamica investițiilor străine directe au înregistrat un trend pozitiv. Investițiile publice în sectorul 4, sunt la fel de importante, Primăria Sectorului 4, având proiecte implementate cu succes, fiind interesată de atragerea fondurilor nerambursabile europene, drept dovadă implicarea în acest proiect, contribuind direct la asigurarea investițiilor publice. Având în

⁵ Adresa A.M.O.F.M.B. nr. 6991/21.11.2017

⁶ Adresa A.M.O.F.M.B. nr. 6991/21.11.2017



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



vedere numărul de firme în continuă creștere, putem spune ca și investițiile din mediul privat înregistrează o dinamica pozitivă, având un trend ascendent.

1.7 Instituții locale și servicii publice

Misiunea administrației publice locale este oferirea de servicii publice de calitate cetățenilor sectorului prin perfecționarea managementului în administrația sectorului și pentru dezvoltarea spațiului economico-social.

Serviciile publice existente în cadrul aparatului de specialitate al Primarului sectorului 4 al Municipiului București, sunt: Serviciul avizare legalitatea actelor; Serviciul contencios administrativ; Serviciul autoritate tutelară, Serviciul resurse umane, Serviciul organizare, instituții publice, protecția muncii, Serviciul buget, execuție bugetară, Serviciul financiar contabilitate, Serviciul avize, utilități, mediu; Serviciul investiții și derulare contracte; Serviciul achiziții lucrări și servicii, Serviciul urbanism și amenajarea teritoriului, Serviciul cadastru și fond funciar, Serviciul relații cu publicul, Serviciul autorizări comerciale, Serviciul relații cu asociațiile de proprietari, Serviciul gestionare spațiu locativ, Serviciul monitorizare și control spații verzi, Serviciul monitorizare și control salubritate, Serviciul patrimoniu, Serviciul pregătire și derulare proiecte.

Separat de aparatul de specialitate, funcționează și următoarele direcții, care oferă accesul populației la servicii publice:

Direcția Învățământ și Tineret Sector 4, funcționează ca serviciu public cu personalitate juridică, aflat în subordinea Consiliului Local al Sectorului 4 și are ca obiect principal de activitate administrarea patrimoniului unităților de învățământ preuniversitar și special de stat din Sectorul 4 (un număr de **59 unități de învățământ** în Sectorul 4 dintre care: 18 grădinițe, 23 școli gimnaziale, 15 licee, 3 școli speciale).

Direcția Generală de Poliție Locală Sector 4 este serviciul public de interes local, specializat, al Sectorului 4 al Municipiului București, înființat în scopul apărării drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanei, a proprietății private și publice, pentru prevenirea și descoperirea infracțiunilor.

Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Sector 4 are rolul de a asigura, aplicarea politicilor și strategiilor de asistență socială în domeniul protecției copilului, familiei, persoanelor singure, a persoanelor vârstnice, a persoanelor cu handicap, precum și a oricăror persoane aflate în nevoie. Instituția oferă ajutoare, asistență, alocații, servicii și prestații sociale pentru persoanele cu handicap; Servicii de adopție și postadopție; Servicii sociale de tip rezidențial, pentru copii în 4 centre de tip rezidențial, Servicii sociale de zi, pentru copii în 4 centre de zi, Servicii de tip creșă în 6 unități de tip creșă și o unitate pentru seniori.

Direcția Generală de Impozite și Taxe Locale Sector 4 sprijină informarea corectă și continuă a cetățenilor sectorului 4 pentru o cât mai ușoară înțelegere a sistemului fiscal.



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Centrul European Cultural și de Tineret pentru UNESCO „NICOLAE BALCESCU” – este un serviciu public aflat în subordinea Consiliului Local și Primăriei Sectorului 4 din București, ce are ca principal obiect de activitate derularea de proiecte culturale locale, naționale și internaționale.

Direcția Generală de Evidența Persoanelor Sector 4 este direcție cu personalitate juridică, sub autoritatea Consiliului Local al Sectorului 4, având ca scop exercitarea competențelor legale, pentru punerea în aplicare a prevederilor actelor normative care reglementează activitatea de evidență a persoanelor, stare civilă și eliberarea documentelor.

În ceea ce privește **serviciile publice în domeniul sănătății**, în sectorul 4 funcționează **7 spitale**: Spitalul Clinic de copii Maria Sklodowska Curie, Spitalul Clinic de Psihiatrie Prof. Dr. Alexandru Obregia, Spitalul Clinic de Urgență Bagdasar - Arseni, Spitalul Clinic Dermato Venerice Prof. Dr. Scarlat Longhin, Spitalul Clinic Sf. Ioan, Spitalul de bolnavi cronici și geriatrie Sf. Luca și Spitalul Județean Ilfov Sfinții Împărați Constantin și Elena.

În ceea ce privește numărul locurilor de parcare, pe raza Sectorului 4 există un număr de 39.408⁷. Rețeaua de transport în comun, este compusă dintr-un sistem de metrou, plus transportul de suprafață: tramvaie, autobuze și troleibuze. Rețeaua de metrou din București este administrată de compania Metrorex iar transportul public de suprafață de către RATB.

Pe raza sectorului 4 există spații de agrement amenajate, parcuri, locuri de joacă pentru cei mici, printre cele mai importante locuri de petrecere a timpului liber amintim: Parcul Natural Văcărești, parcul Tineretului, parcul Carol, Sun Plaza Mall, Orășelul Copiilor, Sala Polivalentă, Ștrand Berceni, Ștrand Văcărești și Arenele Romane. La nivelul Sectorului 4 este amenajată o suprafață de 4,26 km pătrați de spații verzi din care 3,36 km pătrați sunt spații verzi din jurul blocurilor și 0,9 km pătrați sunt grădini, părculețe, spații verzi.

1.8 Organizații ale societății civile

În sectorul 4 al Municipiului București, sunt înregistrate 1724 organizații neguvernamentale⁸, din care 1437 asociații, 254 fundații, 20 federații și 13 uniuni. În urma analizei scopului pentru care au fost înființate aceste organizații, aproximativ 40% dintre acestea vizează realizarea de intervenții în domeniul susținerii comunităților și populației vulnerabile sau în situații de risc de pe raza sectorului.

Printre cele mai importante organizații care au desfășurat și desfășoară intervenții în domeniul susținerii comunităților/populației vulnerabile sau în situații de risc de pe raza sectorului 4, menționăm:

Asociația pentru Dezvoltare și Incluziune Socială, având ca misiune promovarea dialogului social și valorile generale civice în cadrul elaborării și implementării politicilor publice de incluziune a

⁷ http://adevarul.ro/news/Bucuresti/parcari-1_5300ff08c7b855ff5665334e/index.html

⁸ Ministerul Justiției - Registrul Național ONG (<http://www.just.ro/registrul-national-ong/>)



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



grupurilor dezavantajate, în general, pentru minoritatea romă, în special. În urma finalizării proiectelor, influența asociației asupra dezvoltării comunităților a constat în construirea unei societăți deschise către toleranță, bazată pe cunoștințe prin împuternicirea persoanelor de etnie romă să întrerupă cercul vicios al excluziunii sociale și al sărăciei și să devină participanți activi în viața publică.

Asociația Centrul European pentru sprijinirea incluziunii sociale a romilor din România (CESIRR) are ca scop promovarea și susținerea integrării psiho-sociale și culturale a romilor în societatea în care trăiesc atât la nivel național cât mai ales european chiar și internațional, prin derularea de programe de informare, educare și conștientizare a popoarelor și comunităților, despre istoria, tradiția și cultura romilor, și în special istoria comună a acestora, dar și mai bună cunoaștere a valorilor morale, sociale, științifice, economice și politice.

Asociația Spontania vine în ajutorul copiilor cu dificultăți de învățare generate de autism, ADHD, sindrom Down precum și copiilor defavorizați sau abandonați, prin creșterea calității vieții, realizarea planului individual de intervenție centrat pe nevoile individuale ale copilului, conștientizarea publicului cu privire la problemele de zi cu zi cu care se confruntă acești copii. Influența asociației în cadrul comunității constă în maximizarea potențialului copiilor tratați.

Fundația Estuar este o altă organizație din sectorul 4, având ca misiune acordarea unor opțiuni sociale și alternative adulților cu probleme de sănătate mintală, pentru reintegrarea lor în comunitatea românească. Influența asociației în cadrul comunității constă în integrarea profesională, reintegrare în comunitate, recuperare, reabilitare și reinserție socială pentru grupurile vulnerabile. Aceasta fundație a organizat campania de strângere de fonduri pentru persoanele afectate de tragedia #Colectiv, colectând peste 300.000 euro, care au fost acordați supraviețuitorilor și familiilor persoanelor afectate de accident.

Asociația Aripa desfășoară următoarele activități, în cadrul comunității: Reinsertia socială a persoanelor care au sau au avut probleme de sănătate mintală; militarea pentru respectarea drepturilor generale, speciale și a demnității umane ale persoanelor care au sau au avut probleme de sănătate mintală; armonizarea legislației în conformitate cu recomandările OMS și UE cu privire la problemele de sănătate mintală; implicarea mass-media în explicarea complexității fenomenului generat de boală; organizarea de seminarii privind domeniul sănătății mintale; parteneriate cu alte ONG-uri și autorități; implicarea autorităților centrale și locale în terapia comunitară.

Fundatia "Parada" a fost înființată cu scopul sprijinirii copiilor, tinerilor și familiilor fără adăpost, prin intermediul unor servicii integrate de asistență socială, educativ-formative și de integrare socio-profesională. Misiunea Fundatiei Parada este reintegrarea socială completă și stabilă a persoanelor în risc de excluziune socială, prin folosirea unui demers participativ, prin care beneficiarii serviciilor sunt la început partenerii Fundatiei și apoi actorii propriei dezvoltări personale și ai propriei vieți. Fundația Parada este un loc în care beneficiarii serviciilor dobândesc instrumentele necesare pentru construirea individuală a unui parcurs de viață valorizant.



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Influența asociației în cadrul comunității a constat în ajutarea copiilor, tinerilor și familiilor care traiesc pe stradă prin acordarea de servicii de asistență socială, reintegrare socială și socio profesională și încurajând integrarea educativă.

1.9 Experiința locală privind proiectele cu finanțare europeană

În perioada 13/05/2015 - 30/04/2016, SECTORUL 4 AL MUNCIPALITĂȚII BUCUREȘTI, în parteneriat cu ASOCIAȚIA TINERII UNIȚI a derulat **proiectul “Prevenirea excluziunii sociale – acțiuni și măsuri la nivel local”**, în valoare totală de 1.026.548,00 lei, proiect finanțat prin RO 10 – Copii și tineri în situații de risc și inițiative locale și regionale pentru reducerea inegalităților naționale și promovarea incluziunii sociale, Apelul COERENT prin intermediul Mecanismului financiar al Spațiului Economic European (granturile SEE) 2009-2014. Principalele activități din cadrul proiectului au fost: Formarea unei rețele de facilitatori de dezvoltare comunitară în vederea integrării comunităților de romi prin formarea profesională specifică a 20 de persoane de etnie romă; Dobândirea unor cunoștințe specifice în domeniul egalității de șanse și non-discriminării pentru 40 reprezentanți ai autorității publice implicați în activitățile proiectului; Crearea a 12 parteneriate între sectorul public și sectorul privat (inclusiv sectorul non-guvernamental) în vederea îmbunătățirii accesului la serviciile publice pentru comunitățile defavorizate (romi). Printre beneficiarii proiectului s-au numărat: 30 reprezentanți ai autorităților locale/județene din localități cu procentaj ridicat de romi, 90 reprezentanți ai sectorului privat implicați în activitățile proiectului și 160 participanți la sesiuni de formare, seminarii, conferințe. Comunitatea țintă vizată de proiect a fost formată din persoane aparținând grupurilor vulnerabile (romi). Proiectul este finalizat, având impact asupra îmbunătățirii accesului la serviciile publice al comunităților defavorizate și al grupurilor vulnerabile; îmbunătățirii măsurilor de combatere a discriminării; îmbunătățirii pregătirii personalului autorităților publice în domeniul egalității de șanse și non-discriminării și îmbunătățirii situației populației de etnie romă prin dobândirea de cunoștințe necesare integrării lor sociale.

Conexiunea pe care o poate avea acest proiect cu proiectele ce vor fi dezvoltate, ulterior, pe baza prezentei strategii, constă în continuarea acestui tip de intervenții. Faptul că există deja experiență în cadrul acestui sector, poate aduce beneficii în sensul transmiterii cunoștințelor dobândite.

În perioada 31.03.2014 – 31.12.2015, RomActiv Business Consulting SRL a derulat proiectul **“ProActiv – Program integrat de ocupare pe piața muncii din regiunile Nord Est, Sud Muntenia și București Ilfov”**, în valoare totală de 5.628.554,00 lei, proiect finanțat prin F.S.E. prin POSDRU 2007 – 2013, 5.1, în parteneriat cu SC Profile Business Consulting SRL, AJOFM Iași, AJOFM Bacău, AJOFM Dambovița, AJOFM Argeș, AJOFM Ilfov. Principalele activități din cadrul proiectului au fost: consiliere oferită șomerilor pentru găsirea unui loc de muncă/ demararea unei afaceri sau activități independente în 4 Centre de consiliere profesională și antreprenorială din București, Bacău, Iași, Târgoviște; derularea a 48 sesiuni de cursuri de calificare și de specializare, 12



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



seminarii interactive și 14 târguri de locuri de muncă. Beneficiarii proiectului au fost 800 șomerii și persoane în căutarea unui loc de muncă. Comunitatea țintă a vizat în persoane din regiunile Nord Est, Sud și București Ilfov cu o situație dificilă pe piața muncii precum persoanele în căutarea unui loc de muncă, șomerii, inclusiv cei tineri și vârstnici și șomerii de lungă durată. Proiectul este finalizat, având impact asupra creșterii ratei de ocupare pe piața muncii.

Conexiunea pe care o poate avea acest proiect cu proiectele ce vor fi dezvoltate, ulterior, pe baza prezentei strategii, constă în continuarea acestui tip de intervenții. Faptul că există deja experiență în cadrul acestui sector, poate aduce beneficii în sensul transmiterii cunoștințelor dobândite.

În perioada 07/09/2017 - 04/12/2017, ASOCIATIA ARD – “ASOCIATIA DE DEZVOLTARE COMUNITARA IN MEDIUL RURAL, în parteneriat cu THINK DEVELOPMENT & CONSULTANCY SRL și Municipiul Lugoj, în calitate de lider/aplicant derulează proiectul “**Dezvoltare locala plasata in responsabilitatea comunitatii din Municipiul Lugoj, printr-o abordare integrata si multisectoriala – STRICT – Strategie Responsabilitate Comunitate**”, în valoare totală de 222.105,25 lei, proiect finanțat prin POCU 2014 - 2020, Axa prioritară 5 DLRC, Prioritatea de investiție 9.vi Strategii de dezvoltare locală elaborate la nivelul comunității, apel de proiecte POCU/137/5/1. Principalele activități din cadrul proiectului au fost: înființarea gal în conformitate cu cerințele DLRC, delimitarea comunitatii marginalizate și a teritoriului sdl, inclusiv a zonei/ zonelor urbane marginalizate (zum), animarea partenerilor locali și mobilizarea comunitatii marginalizate vizate de sdl și elaborarea strategiei de dezvoltare locală. Beneficiarii proiectului sunt Locuitorii din Municipiul Lugoj – peste 45.000 de persoane. Comunitatea țintă vizată de proiect este formată din locuitorii aparținând zonelor marginalizate, Maguri, Herendesti - Bocsei și Castela – Balta Lata, ce fac parte din Municipiul Lugoj. Proiectul este în derulare.

2. Identificarea teritoriului vizat de Strategia de Dezvoltare Locală prin abordarea DLRC

2.1 Prezentarea generală a teritoriului SDL

2.1.1 Delimitarea teritoriului SDL și întocmirea planului

În cadrul teritoriului SDL s-au identificat 3 ZUM, dintre care una dintre ele este cuprinsă și în „Atlasul Zonelor Urbane Marginalizate din România” (ZUM 1), la care se adaugă două zone urbane marginalizate identificate prin “Studiul de referință și Analiza diagnostic a nevoilor și problemele populației din zonele din teritoriul SDL (în special a ZUM)” și zona funcțională, aflate toate în zona urbană a orașului. Precizăm că nu au fost cuprinse și celelalte 2 zone identificate în Atlasul Zonelor Urbane Marginalizate din România, deoarece ar fi rezultat un teritoriu prea mare de cuprins, iar resursele financiare ar fi insuficiente pentru a acoperi investițiile în acest teritoriu.

ZUM 1 are următoarea delimitare: Nord Strada Muntele Lung, Vest Drumul Jilavei, Sud Strada Reditu, Aleea Nehoiu, Bulevardul Metalurgie și la Est Soseaua Berceni. **ZUM 2** are următoarea delimitare: Nord Strada Odei, Vest Strada Belerciu, Sud Strada Belerciu, și la Est Strada Belerciu.



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



ZUM 3 are următoarea delimitare: Nord *Strada Actiunii*, Vest *Intrarea Fagetelu*, Sud *Intrarea Fagetelu* si la Est *Intrarea Fagetelu*.

ZUM 1 cuprinde următoarele străzi: *Aleea Nehoiu 1*, *Aleea Nehoiu 3-5*, *Strada Arcadiei 77*, *Strada Arcadiei 81*, *Strada Arcadiei 89*, *Drumul Cretestilor 9*, *Aleea Nehoiu 2-12*, *Drumul Cretestilor 43-45*, *Drumul Cretestilor 47*, având o populație de 1026, din care 95 de etne roma.

ZUM 2 cuprinde *Strada Belerciu 23*, având o populație de 75, din care 25 de etnie roma.

ZUM 3 cuprinde strada *Intrarea Fagetelu*, având o populație de 30, din care 5 de etnie roma.

Zum 1 (Nehoiu-Crestesti) este cuprinsa în zona funcțională care se întinde astfel: Nord – Strada Invatatorului, Vest – Drumul Jilavei, Sud – Strada REDIU, Drumul Cretestilor, Aleea Nehoiu, Bulevardul Metalurgiei, Est - Soseaua Berceni. Străzi cuprinse în cadrul zonei funcționale 1: Invatatorului, Maria Lazarescu, Cetatea Poienari, Raul Vedea, Boian, Macesului, Dumitru Lataretu, Muntele Lung, Arcadiei, REDIU, Drumul Jilavei - 29 – 49, Drumul Cretestilor pana la nr.40, Aleea Nehoiu, Bulevardul Metalurgiei – 85 – 99, Soseaua Berceni 96 – 80.

Zum 2 si 3 (Belerciu 23 si Intrarea Fagetelu) sunt cuprinse în zona funcțională care se întinde astfel: Nord – Strada Luica, Vest – Soseaua Giurgiului, Sud – Drumul Bercenarului, Est – Strada Pogoanele. Străzi cuprinse în cadrul zonei funcționale 2: Strada Luica 2-37, Soseaua Giurgiului – 170 – 315, Drumul Bercenarului, Strada Pogoanele, Strada Odei, Strada Rosiori, Strada Tudor Gociu, Strada Ilie Oprea, Strada Orastie, Strada Anghel Moldoveanu, Strada Actiunii, Strada Nicolae Belerciu, Strada Vasile Paius, Strada Zanoaga, Strada Scropoasa.

ZUM 1 - Nehoiu-Crestesti este validată prin suprapunerea exactă pe sectoarele de recensământ 1791781012 și 1791781014, identificate ca fiind marginalizate în Atlasul Zonelor Urbane Marginalizate (condiția a); de validare și declarare a zonei/zonelor urbane marginalizate – Anexa 1 Model cadru SDL). **ZUM 2 si 3** - Belerciu 23 și Intrarea Fagetelu – sunt validate prin demonstrarea îndeplinirii cerințelor minime prezentate mai jos (condiția b); de validare si declarare a zonei/zonelor urbane marginalizate).

2.1.2 Principalele caracteristici geografice

Teritoriul SDL la nivelul Sectorului 4 este situat in partea de sud a Municipiului București și a Sectorului 4 având următoarele coordonate geografice: **Nord** – strada *Turnu Magurele* – strada *Luica*; **Vest** – soseaua *Giurgiului* (pana la granita de sector); **Sud** – granita de sector – Bulevardul *Metalurgiei* – Drumul *Cheile Turzii*; **Est** – strada *Aparatorii Patriei*.

În fapt, SDL este formată din două cartiere mari – Apărătorii Patriei în zona de Est și Progresul în zona de Vest si o zona de tampon intre acestea. La finalul anilor 1920 in zona de sud a Bucureștiului, în vechiul raion Nicolae Balcescu, mai multi veterani ai Primului Război Mondial și urmașii acestora au primit câte un lot de pamant pentru a-și ridica o gospodărie. Era rasplata pentru serviciile aduse statului roman din timpul Primului Război Mondial. Zona a primit un nume elocvent, **Apărătorii Patriei**, iar o parte a străzilor dintre parcele poartă numele localităților de



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



baștină ale locuitorilor (Drumul Cheile Turzii, strada Borzesti, Drumul Dealul Bistrii). Între anii 1930-1931, se dezvoltă **cartierul Progresul**, cu muncitori de la diverse întreprinderi și mici funcționari, pe șoseaua Giurgiului.

Zona tampon este predominant industrială, fiind ocupată de CET Progresu, o centrală electrică de termoficare urbană din București. CET Progresu face parte din grupul CET-urilor din București racordate pe partea electrică la sistemul energetic național, iar pe partea de termoficare alimentează cu caldură capitala. CET Progresu este amplasată în partea de sud a capitalei, având o suprafață totală de 30 ha. Apariția acestei centrale a fost impusă de dezvoltarea cartierului de locuințe Berceni, Apărătorii patriei și Progresu, a căror alimentare cu căldura nu mai putea fi acoperită de sursele existente. Zum 1 este cuprins în cartierul Apărătorii patriei și Zum 2 și 3 sunt localizate în cartierul Progresu, zona fiind omogenă.

2.1.3 Patrimoniul natural

Din punct de vedere al patrimoniului natural, teritoriul SDL nu prezintă forme geografice atipice, acesta nefiind străbătut de râuri, lacuri sau alte forme de relief. Problema poluării atmosferice nu este specifică unei anumite zone din București. Deși există zone, zile și ore ale zilei în care poluarea este mai intensă, fenomenul este generalizat în toată capitala. Privind spațiul verde pe cap de locuitor Sectorul 4 are alocat 21,12 mp/locuitor, fiind pe locul 2 după Sectorul 1, asta în condițiile în care această zonă administrativă are multe parcuri, padurea Băneasa, dar și un număr mai mic de locuitori comparativ cu alte sectoare.

Conform Datelor statistice publicate de APA Nova București la 30 octombrie 2017 (punct de recoltare Piața Progresul), calitatea apei este conformă cu Legea 458/2002 (cu modificările ulterioare) pentru indicatorii prevăzuți de lege la secțiunea „monitorizare de control”, valorile obținute încadrându-se în valorile maxime admise (pH = 7.44).

În zona nu există bariere (naturale sau construite) care separă SDL sau ZUM de restul orașului. În teritoriu există o serie de riscuri de mediu datorate CET Progresu, o centrală electrică de termoficare urbană din București, iar în apropiere de ZUM 1 este o zonă industrială unde își desfășoară activitatea DOOSAN IMGB – fosta întreprindere de Mașini Grele București, care prelucrează la cald și la rece fier vechi.

2.1.4 Patrimoniul arhitectural și cultural

Conform Listei Monumentelor istorice elaborată de Ministerul Culturii, Cultelor și Patrimoniului Național din România, nu am identificat monumente înscrise în Patrimoniul cultural al României în sectorul 4, dar conform Strategiei culturale a sectorului 4 – CECTUNB, există o serie de obiective care vor fi realizate până la sfârșitul anului 2019 precum desfășurarea de evenimente culturale în spații alternative (centre culturale de sector, foste fabrici, spații temporare, piețe agro-alimentare), deoarece ajută la dezvoltarea unui nou tip de interacțiune artist-public, care lipsește



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



din viața culturală a cartierelor bucureștene, în colaborare cu diverse autorități publice sau ONG-uri.

Exemple de edificii din cadrul teritoriului SDL: Biserica Sfântul Ierarh Bretanion, Cimitirul Metalurgiei.

Având în vedere că teritoriul SDL se află într-o regiune dezvoltată, respectiv București-Ilfov, menționăm ca și element de identitate locală Shopping Mall Grand Arena Mall, pentru a sublinia și mai mult discrepanța între ZUM și restul zonei.

2.2. Comunitatea marginalizată din teritoriul SDL (inclusiv ZUM)

2.2.1. Studiul de referință reprezentativ la nivelul populației din teritoriul SDL

Conform Recensământului din 20 octombrie 2011, circumscripția 15 cuprindea 20.264 de persoane, dintre care 10.045 bărbați și 10.219 femei. Având în vedere și statisticile Autorității Electorale Permanente privind alegătorii înscrși în listele electorale permanente din 10.12.2016 în zonă sunt aproximativ 41.305 persoane cu drept de vot. În urma acestor date preluate din documentele oficiale, și având în vedere că există investiții în cartiere rezidențiale finalizate până la data realizării acestui studiu, lucru care are un impact major asupra datelor statistice colectate la Recensământ, estimăm că populația teritoriului SDL este de până în **31.000 de persoane**.

La nivelul ZUM 1 - Nhoiu-Cretesti, există 10 blocuri de locuințe, locuințe improvizate între blocuri și case. Conform Atlasului zonelor urbane marginalizate, în zonă locuiesc **1031 de persoane**, dintre care **95 de persoane de etnie roma**. Este o zona tranzitata de multe persoane, dintre care peste 30% sunt locuitori care nu sunt declarați, precum și faptul că datele nu au fost actualizate de către Primăria Sector 4, astfel considerăm că cifrele persoanelor care locuiesc în zona sunt mult mai mari.

La nivelul ZUM 2 - Belerciu 23, conform Recensământului realizat de echipa de cercetare sunt aproximativ **75 de persoane**, dar de asemenea, multe persoane nu au domiciliul acolo, locuind pe perioade scurte în zonă. Dintre acestea **25 sunt persoane de etnie roma**, dar considerăm că procentele pot suferi modificări la o analiza reluată în perioade diferite ale anului.

La nivelul ZUM 3 – Intrarea Fagetelu, sunt **23 de persoane** care locuiesc permanent, plus alte 7 persoane care vin pe perioade scurte în vizite prelungite. Dintre acestea **5 persoane sunt de etnie roma** (concubine, sot/sotii).

Cercetarea de teren a fost una exploratorie – s-au identificat nevoile comunității din teritoriul SDL, rezultând ulterior încadrarea acesteia în comunitate marginalizată. Astfel, s-a utilizat un mix de metode, atât cantitative, cât și calitative, pentru a avea acces la o varietate de experiențe, atitudini și percepții cu privire la zonele investigate. Eșantionul chestionarului a avut un volum total de 58 de persoane (respondenți chestionare), fiind vorba de o eșantionare non-probabilistică de conveniență (sau aleatorie), cu nivel de încredere 95% și $\pm 4,9\%$ eroare acceptată de eșantionare. S-a folosit acest tip de eșantionare deoarece nu am avut acces la o lista a populației studiate și o descriere a fiecărei gospodării.



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Toate cele 3 ZUM-uri sunt comunități roma, fiind peste 10% din totalul persoanelor care locuiesc în acele teritorii de etnie roma. Sunt 710 persoane identificate la nivelul Recensământului din 2011 pentru circumscripția 15 declarate de etnie roma, însemnând peste 45% din populație. La nivelul ZUM sunt estimați astfel:

ZUM 1 – 70%; ZUM 2 – 33%; ZUM 3 – 16%

La nivel de chestionare sunt 48% dintre respondenți care au răspuns ca sunt roma declarați și nedeclarați.

2.2.2. Validarea și declararea zonei/ zonelor urbane marginalizate

Zona urbana marginalizata 1 - Nehoiu-Cretesti cu 1026 locuitori, este validată prin suprapunerea exactă pe sectoarele de recensământ 1791781012 și 1791781014, identificate ca fiind marginalizate în Atlasul Zonelor Urbane Marginalizate (condiția a); de validare și declarare a zonei/zonelor urbane marginalizate).

Zonele urbane marginalizate 2 și 3 - Belerciu 23 și Intrarea Fagetelu – sunt validate prin demonstrarea îndeplinirii cerințelor minime prezentate mai jos (condiția b); de validare și declarare a zonei/zonelor urbane marginalizate – Anexa 1 Model cadru SDL).

criterii / Dimensiune	Indicatori cheie	Nivelul indicatorilor in ZUM 2	Nivelul indicatorilor in ZUM 3	Praguri minimale
Capital uman	Proporția populației de 15-64 de ani care a absolvit maxim 8 clase (gimnaziu)	68%	73%	22%
	Proporția persoanelor cu dizabilitati, boli cronice sau alte afecțiuni care le limitează activitățile zilnice	10%	6%	8%
	Proporția copiilor și adolescenților (0-17 ani) din populația totală	34%	23%	20,5%
Ocuparea fortei de munca	Proporția persoanelor de 15-64 ani care nu sunt încadrate pe piața formală a muncii (salariați cu contract de muncă sau lucrează oficial pe cont propriu, cu sau fără angajați - patron sau administrator de firma, PFA, AF, întreprindere individuală, liber profesionist) și nici nu urmează o formă de învățământ	56%	90%	22,5%
Locuire	Proporția locuințelor supraaglomerate (< 15,33 m ² pe persoană)	80,68%	100%	54%



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



	Nesiguranța locativă: proporția gospodăriilor ce nu dețin locuința în proprietate personala	75%	70%	12%
--	---	-----	-----	-----

Indicatorii menționați, au rezultat în urma cercetării exploratorii din teren, prin intermediul căreia s-au identificat nevoile comunității din teritoriul SDL, rezultând ulterior încadrarea acestora în comunitate marginalizată. Astfel, s-a utilizat un mix de metode, atât cantitative, cât și calitative, pentru a avea acces la o varietate de experiențe, atitudini și percepții cu privire la zonele investigate. S-a recurs la următoarele tehnici: chestionar și **recensământ** (metode eminemamente cantitative), focus-grup și observație în teren (metode calitative). Îmbinarea acestor metode a permis colectarea de date obiective, direct măsurabile (nivel de educație, spațiu locativ pe persoană etc.), dar și de date subiective (detalii de viață cotidiană a locuitorilor, atitudini și credințe).

Eșantionul chestionarului a avut un volum total de 58 de persoane (respondenți chestionare), fiind vorba de o eșantionare non-probabilistică de conveniență (sau aleatorie), cu nivel de încredere 95% și $\pm 4,9\%$ eroare acceptată de eșantionare. S-a folosit acest tip de eșantionare deoarece nu s-a avut acces la o listă a populației studiate și o descriere a fiecărei gospodării. Cercetarea s-a finalizat la numărul de 58 de persoane, când s-a concluzionat că eșantionul este saturat, informațiile culese din teren repetându-se.

Din totalul de 11 strazi, au fost acoperite în proporție de 90%, iar din totalul de 12 blocuri, s-au acoperit 8, astfel: în zona Belerciu 23 există 2 blocuri unde s-a făcut **recensământ**, în zona Intrarea Fagetelu există o singură gospodărie, unde s-a făcut **recensământ**, iar în Zona Nehoiu – Drumul Cretestilor s-au acoperit 6 blocuri, prin aplicarea de chestionare și organizarea de focus grupuri. Menționăm că ZUM-urile 2 și 3 sunt de dimensiuni mici (blocuri ghetou) astfel că am recurs la realizarea unei cercetări exhaustive (**recensământ**).

Zona Belerciu 23 și Intrarea Fagetelu sunt validate ca ZUM prin îndeplinirea simultan a condițiilor:

- (1) au un nivel scăzut de capital uman,
- (2) au un nivel scăzut de ocupare în sectorul formal și
- (3) au condiții de locuire precară,

În acest context, au fost declarate zone urbane marginalizate comune cu ZUM 1 datorită tipologiei asemănătoare a structurii populației și al inventarului apropiat al problematicilor identificate în aceste zone.

2.3 Analiza diagnostic a nevoilor, resurselor și problemelor populației din teritoriului SDL

2.3.1 Populația și caracteristicile demografice

Conform Recensământului din 20 octombrie 2011, circumscripția 15 cuprindea 20.264 de persoane, dintre care 10.045 bărbați și 10.219 femei. Având în vedere și statisticile Autorității



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Electorate Permanente privind alegătorii înscrși în listele electorale permanente din 10.12.2016 în zonă sunt aproximativ 41.305 persoane cu drept de vot. În urma acestor date preluate din documentele oficiale, și având în vedere că există investiții în cartiere rezidențiale finalizate până la data realizării cercetării, lucru care are un impact major asupra datelor statistice colectate la Recensământ, estimăm că populația teritoriului SDL este de până în **31.000 de persoane**.

La nivelul ZUM 1 - Nehoiu-Cretesti, există 10 blocuri de locuințe, locuințe improvizate între blocuri și case. Conform Atlasului zonelor urbane marginalizate, în zonă locuiesc 1026 de persoane, dintre care 95 de persoane de etnie roma. Cum am precizat și anterior, este o zonă tranzitată de multe persoane, dintre care peste 30% sunt locuitori care nu sunt declarați, precum și faptul că datele nu au fost actualizate de către Primaria Sectorului 4, astfel considerăm că cifrele persoanelor care locuiesc în zonă sunt mult mai mari. La un calcul simplu, există 10 blocuri, cu 115 camere fiecare, cu o medie de 3 persoane/cameră ar fi populație de aproximativ 3450 de persoane, dintre care peste 20% sunt persoane de etnie roma.

La nivelul ZUM 2 - Belerciu 23, conform Recensământului realizat de echipa de cercetare sunt aproximativ 75 de persoane, dar și în acest caz, multe persoane nu au domiciliul în acest ZUM, locuind pe perioade scurte în zona. Dintre acestea 25 sunt persoane de etnie roma, dar considerăm că procentele vor suferi modificări la o analiză reluată în perioade diferite ale anului.

La nivelul ZUM 3 – Intrarea Fagetelu, sunt 23 de persoane - familia Munteanu, care locuiește permanent, plus alte 7 persoane care vin pe perioade scurte în vizite prelungite. Dintre acestea doar 5 sunt de etnie roma (concubine, sot/sotii).

În ceea ce privește **nivelul de educație și calificare** s-a constatat în urma studiului, că peste 72% dintre respondenți, din toate cele 3 ZUM-uri, au maxim 8 clase absolvite și dintre care 87% nu au urmat cursuri de calificare niciodată. Aceste procente se modifică în momentul în care sunt întrebați de copii – în cele 58 de gospodării din chestionar există 90 de copii cu vârsta cuprinsă între 0-17 ani, dintre care 40% nu urmează nicio formă de învățământ, motivele fiind abandonul școlar din cauza condițiilor de trai, lipsurilor materiale, neimplicarea părinților și lipsa de motivație. În zona analizată s-au identificat majoritar persoane cu vârsta cuprinsă între 25 și 54 de ani (74%), astfel că se poate concluziona că ZUM nu este o comunitate îmbătrânită, oamenii capabili pentru a intra pe piața muncii.

S-a constatat de asemenea, că persoane până în 55 de ani nu au absolvit 8 clase, cei mai bătrâni făcând parte din vechea clasă muncitorească, care a mers la școală sau a avut un loc de muncă în zonele industriale din apropiere.

Referitor la **proporția persoanelor cu dizabilități**, boli cronice sau alte afecțiuni care le limitează activitățile zilnice, în urma cercetării în teren, s-au identificat multe cazuri de copii cu dizabilități care sunt îngrijiți de mamele lor și care trăiesc doar din ajutorul social. În urma evaluării chestionarelor s-au calculat următoarele ponderi: peste 41% dintre respondenți au declarat că există în gospodărie persoane cu dizabilități, și 21% au răspuns că sunt persoane în familie care au



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



dificultăți în desfășurarea activității curente din cauza unor dizabilități, boli cronice sau alte afecțiuni.

În ceea ce privește **proporția copiilor (0-17 ani)**, situația se prezintă astfel: din total populație cercetată prin metoda cantitativă, s-a înregistrat un număr de 90 de copii, respectiv 34% din 264 de persoane care locuiesc în 58 de gospodării. În ZUM 2 sunt 22 de copii, respectiv 30% din totalul populației de 75 de persoane. Procentul de 30% copii se menține și în ZUM 3.

2.3.2 Ocupare, mediul de afaceri și protecție socială

La nivelul sectorului 4, s-au înregistrat la 31 Decembrie 2016, 3334 de șomeri, dintre care femeii 1971. Pentru teritoriul SDL nu există statistici clare, dar pentru fiecare ZUM procentele cresc față de nivelul de șomaj la nivel de sector.

În urma analizei chestionarelor s-a concluzionat ca 24% din total locuitori ZUM, sunt persoane care au un loc de muncă – contracte pe perioada nedeterminată/determinată, bărbații lucrând în principal în construcții, iar femeile la ADP sau alte slujbe date de Primărie.

Respondenții din zona Belerciu au declarat ca sunt șomeri în proporție de 100%, deși la focus grup au admis că lucrează la negru în diverse domenii precum construcții și curățenie.

Dintre cei 20 de tineri între 16-24 de ani care au participat la sondaj, 15 nu sunt încadrați pe piața muncii și nu urmează nicio formă de învățământ.

Din totalul de 35 de persoane respondente, cu vârsta cuprinsă între 16-24 de ani, sunt încadrați pe piața muncii, peste 60%.

În zona Fagetelu, din 16 adulți, doar 3 au locuri de muncă la ADP.

La nivelul ZUM 1 - Nehoiu-Crestesti nu există supermarketuri, piețe sau afaceri mici locale excepție făcând un bar pe drumul Crestestilor și un magazin mic pe Aleea Nehoiu slab aprovizionat. Deși există investiții în zonă, de tipul fabricilor, hale de depozitare și societăți mari care fac producție, nu există mici comercianți, oamenii fiind obligați să se deplaseze cațiva kilometri până la cel mai apropiat market. În acest context, ar fi oportună deschiderea unor mici afaceri (comerț, servicii) în zonă. În același timp există potențial în zonă pentru ocupare locuri de muncă în construcții (cartiere rezidențiale) sau la marii investitori din apropiere (Centinium Distribution, Focus MG, Compact RB Com, service Car Repair etc.).

La nivelul ZUM 2 - Belerciu 23 si ZUM 3 – Intrarea Fagetelu există aceleași probleme privind afacerile locale și locurile de muncă. Deși cele două zone nu sunt apropiate, au acces la aceeași piață a locurilor de muncă din zonă (Primo PROD, Auto Welt Romania, Toy store – atelier de jucării, service Office Car SRL). În cadrul focus grupurilor locuitorii au fost întrebați, dacă și-ar dori să își deschidă o afacere, mulți au fost reticenți, însă unii au venit și cu idei, precum: realizare materiale de construcții, magazine de haine, producție termopane și altele.



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



În ceea ce privește **sursele de venit ale populației și situația financiară**, peste 30% din locuitori, trăiesc în sărăcie cruntă cu mai puțin de 500 de lei/luna, 43% cu mai puțin de 1000 de lei și 19% cu mai puțin de 2000 de lei.

Ponderile și proveniența surselor de venit ale populației din teritoriul SDL sunt ilustrate în tabelul următor:

Sursa de venit	Pondere din total locuitori
venituri din activități economice (salarii, munci ocazionale)	31%
prestații sociale (alocații copii, indemnizații, șomaj, ajutor social)	31%
pensii (de bătrânețe, de boala, de handicap.	24%

2.3.3. Locuire și acces la utilități

ZUM 1 - Nehoiu-Crestesti cuprins între strazile Drumul Crestestilor, Strada Arcadia și Aleea Nehoiu este format din blocuri tip ghetou, care au fost date în folosință la începutul anilor 2000. Cele 10 blocuri de 4 etaje, tip vagon, cu profil de cămin, cu o singură scară cu coridoare pe fiecare etaj, împărțind clădirea în două, au fost construite în anii '70 odată cu întreprinderea Mașini Grele București (IMGB). În cadrul studiului au fost analizate doar 6 dintre acestea: Blocurile A și B de pe Drumul Crestestilor, F1 și F2 care sunt locuințe sociale date de Primăria Sector 4 la începutul anilor 2002 și F3 și F4 și o Anexa care sunt gestionate de persoane fizice.

Blocurile au fiecare în medie între 115-119 garsoniere confort III (sau camere, așa cum le numesc chiriașii). O garsonieră are în general între 12-15 metri pătrați, existând însă și câteva apartamente cu două camere care nu depășesc 20 metri pătrați. Proprietarul blocurilor este Primăria sectorului 4 care percepe o chirie de 25 de lei pe luna, iar cheltuielile lunare se apropie de 500 de lei. Această sumă este considerată a fi prea mare în raport cu ce oferă. Spațiul este insuficient chiar și pentru o persoană, aceste cazuri fiind, însă, foarte rare. De cele mai multe ori, într-o garsonieră locuiesc cel puțin patru persoane, existând foarte multe cazuri în care o familie extinsă de 9-10 persoane ocupă o camera de 12 metri pătrați.

Proporția oamenilor care nu dețin locuința în proprietate personală este mare, deoarece acestea sunt locuințe sociale, închiriate fie de la Primărie, fie de la alte instituții. Există într-adevăr în zonă (pe Drumul Crestestilor) 4 blocuri unde au fost apartamente date spre vânzare către persoane fizice.

În urma analizei din teren, se poate spune că locuințele din ZUM 1 nu mai sunt individuale, ci colective deoarece toate activitățile ce ar trebui să se desfășoare în intimitatea casei, au loc fie pe holuri fie la alți vecini: camerele au aproximativ 12 mp, în care sunt încorporate bucătării, depozite, paturi și uneori și toaletele. Inițial, locurile au fost prevăzute cu băi comune, dar locatarii au improvisat în apartamente toalete proprii, deși nu au apă curentă.



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Locuirea în zona Nehoiu este precară, dacă ne referim la lipsa accesului la utilități (apă caldă, canalizare, salubritate) dar și la numărul mare de persoane, care locuiesc împreună într-un spațiu comun restrâns. Oamenii nu au acces la gaze, ei folosind butelia, alimentarea realizându-se la o stație de la Apărătorii Patriei, la un interval de aproximativ 2-3 săptămâni.

La nivelul ZUM 2 - Belerciu 23 se regăsește pe Strada Belerciu 23, în cartier Progresul, în proximitatea CET Progresu. Precizăm că este o zonă tip ghetou, cuprinzând 2 blocuri cu un etaj și o anexă (bloc a cărui construcție nu este finalizată).

Blocurile au aparținut de Electro Construcție, în prezent Energo Montaj, care le folosea ca locuințe de serviciu puse la dispoziția angajaților. Cum întreprinderea s-a desființat, nu au mai fost plătite facturile, lucru care a dus la întreruperea tuturor utilităților. Terenul nu a mai fost revendicat de către proprietar, rămânând să locuiască, persoane fără venituri, care trăiesc din ajutoare sociale.

Din discuții s-au identificat doar 2 persoane care dețin acte de proprietate, în forma unei chitanțe, primite acum 25 de ani de la Electro Construcție. Zona este incertă din punct de vedere juridic. Cum clădirile nu par a avea un proprietar (ele nu există în evidența primăriei și nici a departamentelor de urbanism sau cadastru), locuitorii trăiesc cu teama ca vor fi evacuați. Din lipsa unor locuințe sociale, aceștia nici nu au unde să se ducă, fiind nevoiți să locuiască pe stradă.

Locuitorii de pe str. Nicolae Belerciu 23 nu mai au apă, curent și gaze de cel puțin 6 ani. Peste 65 din persoanele care locuiesc în zona nu au acte de proprietate, având cărți de identitate provizorii. Locuințele sunt formate din 1 cameră, maxim 3, de aproximativ 11 mp în care locuiesc peste 2 persoane până la 6, atât adulți, cât și copii. Starea locuințelor este deplorabilă, foarte puține gospodării au geamuri sau uși, cu sobe deschise în care ard puținele lemne, cât și alte lucruri toxice pentru sănătatea locuitorilor din zonă. Având în vedere că nu au deloc utilități, au improvisat toalete în spatele blocurilor, depozitând gunoiul care este ridicat de cel mult 2 ori pe an, în urma plângerilor vecinilor care locuiesc la casele din proximitate.

Drumul pe care este situată zona, și anume Strada Belerciu este nou asfaltată, cu utilități trase numai din drumul principal, însă nu s-au făcut demersuri să se racordeze și aceste locuințe.

ZUM 3 – Intrarea Fagetelu este format dintr-o singură gospodărie în care locuiesc 23 de persoane permanent, din care 16 adulți și 7 copii, din aceeași familie, gospodăria fiind frecventată și de alte rude/prieteni (7 persoane). Familia deține acte de proprietate asupra terenului (o chitanță).

Suprafața locuibilă este de 109 mp, și cuprinde o casă în construcție de peste 6 ani ce are aproximativ 50 mp. Restul camerelor sunt anexe improvizate din carton și alte materiale de construcție, cu o baie comună și o bucătărie utilizată de toți oamenii din gospodărie. Facând o medie pe cap de locuitor, rezultă un maxim 4 mp/persoană. În ceea ce privește utilitățile, aceștia nu au apă curentă (folosesc o fântână improvizată din curte), nu au încălzire și nici canalizare, deși pe stradă există gospodării care sunt racordate.



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



2.3.4 Accesul la instituții și servicii publice

La nivelul teritoriului SDL funcționează mai multe grădinițe, și anume: în Zona funcțională 1 Grădinita nr.166, Grădinita “Prietenii mei”, Grădinita Magic Years, Colegiul Tehnic Miron Nicolescu, Centrul de plasament Robin Hood, și în Zona funcțională 2 Grădinita nr.28 “Narcisa”, Grădinita Prichindel și Clubul sportiv Scolar nr.6.

La nivelul **ZUM 1 - Nehoiu-Cretesti**, în afara de case, se întinde în apropiere uriașul spațiu industrial IMGB și mici afaceri dezvoltate în halele construite în jurul fostei fabrici. Piața, spitalul și școala sunt la Aparatorii Patriei. Pentru cumpărături mai consistente oamenii merg la piața din Berceni și la cele mai apropiate hypermarketuri.

Oamenii nu beneficiază de servicii medicale sau socio-medicale în zona, ci sunt obligați să meargă la spitalele de la Aparatorii Patriei sau de pe Soseaua Berceni. În apropiere de Aleea Nehoiu se află DGASPC Sector 4, la adresa strada Metalurgiei 89.

Privind serviciile educaționale, în zona există o grădiniță privată cu program prelungit “Prietenii mei”, o școală normală și una pentru copii cu nevoi speciale și Colegiul Tehnic Miron Nicolescu, având ca forme de învățământ liceu (zi și seară), școala profesională, școala de maistri și școala de specializare postliceală, iar începând din anul 1990 și învățământ teoretic (profil uman și real).

Infrastructura pentru cultura lipsește cu desăvârșire, la fel și transportul. Din relatările oamenilor, există un singur mijloc de transport în comuna care tranzitează zona, din ce în ce mai rar în ultimii ani. Altfel, oamenii sunt obligați să meargă câțiva kilometri până la cel mai apropiat spital, supermarket. Comunitatea duce lipsa și de spații de joacă pentru copii. Deși în zona a fost făcut un loc de joacă pentru copii în 2008, echipamentele s-au deteriorat, existan la momentul actual doar balansoare pentru copii de până în 5 ani și câteva banci. Oamenii din comunitate au improvizat locuri de odihnă, scaune mese aduse din casa, iar copiii își caută diverse moduri de divertisment prin jurul blocurilor. Locurile de parcare nu sunt o necesitate, având în vedere că oamenii nu își permit autoturisme.

La nivelul ZUM 2 - Belerciu 23 nu există niciun fel de serviciu social/medical/socio-medical/educational/ cultural și recreere. Zona nu este tranzitată de niciun mijloc de transport în comun. Există multe spații libere în jurul acestor blocuri, dar nu se pot numi spații de recreere sau spații verzi, deși oamenii își petrec timpul liber acolo. Nu există parcuri, terenuri de sport sau locuri de joacă pentru copii. Locurile de parcare lipsesc cu desăvârșire, dar nici nu ar fi ceva care le-ar folosi în această zonă. Din punct de vedere cultural, zona este sub nivelul de decență, oamenii abia știu să scrie. În zona nu există grădinițe, și școli. Un lucru care a surprins este grija părinților pentru copii, pe care i-au înscris la medici de familie și le-au făcut asigurare de sănătate.

La nivelul ZUM 3 – Intrarea Fagetelu

Toți cei 7 copii din ZUM, sunt înscrși la școală sau la grădiniță, însă având în vedere veniturile părinților, pe termen lung, crește riscul abandonului școlar. Copiii din acest ZUM sunt înscrși la medici de familie.



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



2.3.5. Analiza problemelor comunitare ale diferitelor zone distincte din teritoriul SDL, cu accent pe ZUM

2.3.5.1. Persoanele aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială

În cadrul teritoriului SDL s-au identificat 3 zone urbane marginalizate, dintre care una dintre ele este cuprinsă și în „Atlasul Zonelor Urbane Marginalizate din România” (ZUM 1), la care se adaugă două zone urbane marginalizate și zona funcțională, aflate toate în zona urbană a orașului.

Zonele urbane marginalizate 2 și 3 - Belerciu 23 și Intrarea Fagetelu – sunt validate prin demonstrarea îndeplinirii cerințelor minime.

Ponderea persoanelor aflate în risc de sărăcie și excluziune socială din teritoriul SDL, este una relevantă pentru implementarea măsurilor vizate de GAL.

Una din dimensiunile cheie care arată calitatea de potențial beneficiar eligibil al proiectului, este **situația de deprivare materială severă**, în care unei gospodării îi lipsesc cel puțin patru din cele nouă elemente de deprivare: să plătească chiria sau facturile la utilități, să asigure încălzirea adecvată a locuinței, să facă față unor cheltuieli neprevăzute, să mănânce carne, pește sau un echivalent proteic în fiecare zi, o săptămână de vacanță departe de casă, un autoturism, o mașină de spălat, un TV color, un telefon.

În urma realizării cercetării pe baza chestionarelor componenta unei gospodării este următoarea:

- Femei peste 83%
- Vârsta – între 25-44 de ani – 74%
- Naționalitate – 98% romani
- Etnie – 48% romi declarați și nedeclarați
- Stare civilă – peste 45% sunt căsătoriti cu acte legale, 24% trăiesc în concubinaj
- Nu au fost identificate multe cazuri în care părinții să fie plecați în străinătate
- Total persoane în cele 58 de gospodării – 264 din care 90 de copii și 94 de femei

În urma analizei s-a constatat că peste 31% dintre gospodării, au venituri mai mici de 500 de lei, confruntându-se cu sărăcia determinată de venitul insuficient, aceasta persistând la trei sferturi dintre persoanele sărace, aflându-se în această situație de cel puțin trei ani. În această categorie de venituri, de până în 500 lei/lună într-o gospodărie, concluzionăm că lipsesc toate elementele de deprivare: să plătească chiria sau facturile la utilități, să asigure încălzirea adecvată a locuinței, să facă față unor cheltuieli neprevăzute, să mănânce carne, pește sau un echivalent proteic în fiecare zi, o săptămână de vacanță departe de casă, un autoturism, o mașină de spălat, un TV color, un telefon.

Respondenții au confirmat ceea ce s-a observat și în teren, și anume: au dificultăți în plata chiriei și a facturilor la utilități, nu au încălzire, astfel că folosesc sobe improvizate, nu își permit să asigure hrana pentru gospodărie zilnic, nu au autoturism, nu au apă curentă, astfel că nici mașina de spălat nu i-ar ajuta, puțini au telefon mobil.



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



În ceea ce privește ocuparea, 29% dintre respondenți nu sunt încadrați pe piața forței de muncă de mai mult de 5 ani și 12% de mai mult de 3 ani. Având în vedere că majoritatea sunt femei, se confirmă faptul că acestea sunt casnice, au grija de copii și de gospodărie.

În mod cert, este evident că intervenția, în cadrul unui proiect pentru reducerea sau anularea nivelului de marginalizare socială în teritoriul SDL, va trebui să abordeze judicios problema ocupării populației.

Rezultatele confirmă faptul că pe raza zonei marginalizate veniturile reduse și implicit sărăcia reprezintă una din problemele cheie, care ar trebui abordată în cadrul unui proiect ce are ca obiectiv incluziunea persoanelor aflate în risc de sărăcie și excluziune socială.

Conceptele de boală și sănătate sunt concepte evaluative, acestea fiind circumscrise dezvoltării cunoașterii medicale, orientărilor culturale, nivelului de dezvoltare al societății. Nivelul cultural condiționează atât reacțiile față de boală cât și valoarea ce se acordă sănătății, ca fenomen social. Din această cauză există diferențe privind statutul bolnavului, natura stării considerată ca normală sau patologică, în funcție de tipul de societate și nivelul de dezvoltare la care s-a ajuns.

Conform relatărilor participanților la discuția de tip focus-grup, accesul la servicii în general este greu de realizat din cauza lipsei de infrastructură în cadrul ZUM și a lipsei de informație. Datele colectate sugerează nevoia unor **intervenții în domeniul serviciilor**: infrastructura pentru a găzdui diferite activități sociale, comunitare, culturale, agrement și sport; dezvoltarea/furnizarea de servicii sociale/ furnizarea de servicii, inclusiv în cadrul centrelor comunitare integrate (medico-sociale); activități de asistență juridică pentru reglementări acte.

Existența la nivelul comunității a numeroase familii cu o situație materială și financiară deficitară, cu o situație locativă precară, cu un nivel de educație scăzut, a numeroși copii aflați în situația de abandon școlar. Alte activități propuse: educaționale, ocupaționale, din domeniul locuirii și asistenței juridice vin să reîntregească caracterul complex al acestei acțiuni având în vedere că, prin copii expuși riscului separării de familie se înțelege: copii din mame / părinți minori, copii din familii cu situație locativă precară, copii cu situație materială și financiară deficitară, copii din mame / părinți cu un nivel de educație scăzut, copii din mame / părinți fără abilități sociale, copii aflați în situația de abandon școlar etc.

Datele preluate în urma aplicării chestionarelor și realizării focu grupurilor confirmă faptul că populația din aceste zone este în risc de sărăcie și excluziune socială, astfel ca beneficiile aduse de proiecte POCU și POR în zona sunt evident necesare.

2.3.5.2. Problemele comunitare din perspectiva cetățenilor și a autorităților/instituțiilor

În vederea identificării problemelor, s-au realizat ambele metode de cercetare – cantitativa și calitativa: s-au aplicat 58 de chestionare în ZUM 1 și 2, s-au organizat 5 focus grupuri și s-au realizat recensăminte în ZUM 2 și 3.

Din perspectiva cetățenilor, au fost identificate cu precădere următoarele problemele comunitare:



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



- Infrastructura de bază este degradată;
- Spațiul urban este degradat și lipsit de funcțiuni necesare (lipsa spațiilor de joacă pentru copii, a spațiilor verzi)
- Mobilitate îngreunată (zone lipsite de stații pentru mijloacele de transport în comun)
- Precaritatea condițiilor de locuit (locuințe degradate, igiena precară, neizolate termic, supraaglomerate, utilități deficitare)
- Lipsa locurilor de muncă și insuficiența veniturilor inclusiv pentru a susține participarea școlară
- Bariere la angajare, la înscrierea copiilor la grădinite sau la școli, din cauza discriminării
- Lipsa sau accesul limitat la serviciile sociale, medicale, culturale, comunitare, și de agrement
- Lipsa acte de proprietate

Din perspectiva reprezentanților sectorului privat, sectorului public și ai societății civile, au fost identificate cu precădere următoarele problemele comunitare:

- Lipsa de responsabilitate a cetățenilor conduce la degradarea infrastructurii și spațiilor publice;
- Neconcordanțe între numărul de oameni declarați în contractele de închiriere și numărul real de persoane
- Probleme de ordine publică - scandaluri, curse de mașini între blocuri

2.4. Acțiunile desfășurate anterior în teritoriul SDL

Dezvoltarea durabilă a sectorului 4 a reprezentat și reprezintă o prioritate deoarece modul în care se dezvoltă sectorul îi afectează atât prezentul cât și șansele sale de viitor. O comunitate durabilă promovează un mediu înconjurător sănătos, utilizează eficient resursele, dezvoltă și asigură o economie locală viabilă. Scopul final al guvernării și al politicilor publice este să asigure prosperitatea și competitivitatea într-un mod sustenabil din punct de vedere economic, bunăstarea socială, ordinea și siguranța publică și protecția mediului înconjurător. Calitatea politicilor publice, poate fi evaluată prin raportarea la eficiență, la capacitatea de a răspunde nevoilor identificate la nivelul unei comunități. Politicile de dezvoltare locală din teritoriul SDL în ultimii ani au fost adoptate, în vederea îndeplinirii, condițiilor de împlinire umană și socio-economică a locuitorilor sectorului, prin coordonarea eficientă a tuturor serviciilor de susținere a mijloacelor corespunzătoare de muncă, și de trai sănătos, iar munca, recreerea, transportul, sănătatea și educația să fie la îndemâna cetățenilor și la calitatea așteptată.

Principalele proiecte implementate care au vizat teritoriul SDL, în special ZUM, sunt:



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Titlul proiectului:	Îmbunătățirea accesului grupurilor vulnerabile pe piața muncii 62982
Perioada:	01.11.2011 – 31.12.2013
Bugetul (în lei):	16.898.922,00
Sursa de finanțare:	POSDRU 2007-2013
Aplicantul:	Sectorul 4 al Municipiului București
Partenerii:	Partener 1: Primăria Municipiului Curtea de Argeș, Partener 2: Primăria Orașului Murfatlar, Partener transnațional: A.Vo.G, Napoli Italia
Principalele activități:	1. Activitatea de management, 2. Promovare, 3. Studiu privind situația actuală a integrării sau reintegrării sociale a persoanelor care aparțin familiilor sărace și a tinerilor peste 18 ani care părăsesc sistemul instituționalizat de protecție a copilului, 4. Analiza situației actuale, 5. Înființarea Centrului de Incluziune Socială, 6. Vizită de studiu 7. Furnierea de servicii integrate în cadrul Centrului de Incluziune Socială, 8. Integrarea/reintegrarea pe piața muncii a persoanelor defavorizate din grupul țintă, 9. Acompanierea persoanelor din grupul țintă care au participat la formare și au obținut calificări pe piața muncii, 10. Audit
Numărul și tipul grupului țintă vizat:	Tineri peste 18 ani care părăsesc sistemul instituționalizat de protecție a copilului, familii foarte sărace, persoane cu dizabilități, bolnavi psihic, persoane care trăiesc din venitul minim garantat, romi, etc. Grupul țintă este format din 200 de tineri care părăsesc sistemul instituționalizat de protecție a copilului și 600 de membri ai familiilor sărace.
Zona distinctă din teritoriu:	Proiectul a fost implementat în 3 regiuni de dezvoltare București-Ilfov, Sud-Muntenia, Sud-Est. Teritoriul SDL și ZUM-urile sunt cuprinse în Regiunea de dezvoltare București-Ilfov. Nu este ZUM și nu este comunitate roma.
Stadiul:	Finalizat

IMPACT - Centrul de Incluziune Socială a funcționat și după finalizarea activităților proiectului, lărgindu-și grupul țintă către alte categorii de persoane expuse riscului de excluziune socială. Reluarea activităților s-a realizat în condiții de autofinanțare și au avut drept scop mediatizarea exemplelor de bună practică, multiplicarea activităților de calificare, numărului de persoane și a modulelor de curs. Proiectul a contribuit la elaborarea unei strategii coerente de acțiune care să asigure efecte durabile în timp pentru îmbunătățirea în ansamblu a situației persoanelor aflate în sărăcie extremă și a situației tinerilor peste 18 ani care părăsesc sistemul instituționalizat de protecție a copilului. Prin Centrul de Incluziune Socială înființat, a fost dezvoltat un acompaniament personalizat privind accesul la măsuri specifice pentru stimularea ocupării forței de muncă, prin informare și consiliere profesională, medierea muncii și cuprinderea persoanelor care fac parte din categorii dezavantajate la cursuri de formare profesională.



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



CONEXIUNE - Sectorul 4 al Municipiului București are inclusă în strategia proprie de dezvoltare extinderea activităților de incluziune socială în scopul integrării persoanelor dezavantajate pe piața muncii. Având în vedere că din POCU 5.1 se vor finanța măsuri integrate în domenii precum ocupare, educație, asistență socială, combaterea discriminării sau segregării, proiectele ce vor fi dezvoltate, ulterior, pe baza strategiei, vor avea în vizor îmbunătățirea în ansamblu a situației persoanelor aflate în sărăcie extremă.

În ceea ce privește **problemele întâmpinate** nu au existat abateri de la planificare inițială. **Succesul proiectului** a fost asigurat de buna comunicare a membrilor echipei de management, precum și prin buna comunicare a reprezentanților beneficiarului cu reprezentanții partenerilor.

Titlul proiectului:	A doua șansă în ocupare pentru grupurile cu risc de excluziune socială
Perioada:	01.11.2011 – 31.10.2013
Bugetul (în lei):	15.463.843,00
Sursa de finanțare:	POSDRU 2007-2013
Aplicantul:	Sectorul 4 al Municipiului București
Partenerii:	Partener: Asociația „Cuore”, Partener transnațional: A.Vo.G, Napoli Italia
Principalele activități:	1. Activitatea de management, 2. Promovare, 3. Studiu privind situația actuală a integrării sau reintegrării sociale a persoanelor vulnerabile, 4. Analiza situației actuale, 6. Vizită de studiu în vederea transferului de know-how în domeniul incluziunii sociale, 7. Fundamentarea unei baze de date care va cuprinde rezultatul recensământului persoanelor aparținând grupului țintă aflate pe teritoriul Italiei, 8. Furnizarea de servicii integrate în cadrul Centrului de Incluziune Socială, 9. Integrarea sau reintegrarea pe piața muncii a persoanelor defavorizate din grupul țintă, 10. Acompanierea persoanelor în pericol de excluziune și discriminare care au participat la formare și au obținut calificări, 11. Audit
Numărul și tipul grupului țintă vizat:	Proiectul a vizat simplificarea accesului pe piața muncii prin implementarea de planuri individualizate de formare profesională pentru dezvoltarea aptitudinilor și a calificărilor de bază a 300 de persoane de etnie rromă precum și reintegrarea a 100 de persoane aflate anterior în detenție și a 200 delinvenți juvenili.
Zona distinctă din teritoriu:	Proiectul a fost implementat în 2 regiuni de dezvoltare - București-Ilfov, Sud-Muntenia. Teritoriul SDL și ZUM-urile sunt cuprinse în Regiunea de dezvoltare București-Ilfov.
Stadiul:	Finalizat

IMPACT - Rezultatele implementării proiectului au simplificat accesul pe piața muncii a persoanelor aparținând grupului țintă. Crearea Centrului de Incluziune Socială a facilitat dezvoltarea și implementarea unor programe care să ajute persoanele defavorizate, a oferit soluții



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



pentru încurajarea implicării comunităților locale precum și a anagajatorilor în activități de combaterea discriminării și a marginalizării grupurilor vulnerabile. Prin Centrul de Incluziune Socială înființat, a fost dezvoltat un acompaniament personalizat privind accesul la măsuri specifice pentru stimularea ocupării forței de muncă, prin informare și consiliere profesională, medierea muncii și cuprinderea persoanelor care fac parte din categoria dezavantajate la cursuri de formare profesională.

CONEXIUNE - Sectorul 4 al Municipiului București are inclusă în strategia proprie de dezvoltare extinderea activităților de incluziune socială în scopul integrării persoanelor dezavantajate pe piața muncii. Având în vedere că din POCU 5.1 se vor finanța măsuri integrate în domenii precum ocupare, educație, asistență socială, combaterea discriminării sau segregării, proiectele ce vor fi dezvoltate, ulterior, pe baza strategiei, vor avea în vizor îmbunătățirea în ansamblu a situației persoanelor aparținând grupurilor vulnerabile.

În ceea ce privește **problemele întâmpinate** nu au existat abateri de la planificarea inițială.

Succesul proiectului a fost asigurat de buna comunicare a membrilor echipei de management, precum și prin buna comunicare a reprezentanților beneficiarului cu reprezentanții partenerilor.

Titlul proiectului:	Promovarea egalității de șanse și de gen în ocupare și în societate
Perioada:	01.11.2011 – 31.07.2013
Bugetul (în lei):	10.908.933,00
Sursa de finanțare:	POSDRU 2007-2013
Aplicantul:	Sectorul 4 al Municipiului București
Partenerii:	Partener 1 : Asociația „Cuore” Partener transnațional: A.Vo.G, Napoli Italia
Principalele activități:	1. Managementul proiectului, 2. Studiu privind perspectivele socio-profesionale ale integrării femeilor pe piața muncii, 3. Campanii de sensibilizare cu privire la egalitatea de șanse, 4. Analiza nevoilor de instruire personalului, 5. Instruirea solicitantului și partenerilor naționali, 6. Crearea Centrului de Resurse Umane pentru Egalitatea de Șanse în Ocupare și în Societate, 7. Crearea de rețele regionale de sprijin, 8. Cooperare transnațională 9. Contactarea grupului țintă, 10. Organizarea și desfășurarea programelor de formare profesională, 11. Evaluarea impactului formării profesionale, 12. Informare și publicitate, 13. Audit
Numărul și tipul grupului țintă vizat:	femei dezavantajate din punct de vedere social și economic, cu un nivel de pregătire profesională/educație redus și femei cu pregătire superioară interesate de dezvoltarea carierei și de depășirea așa-numitelor gender-gaps în carieră; personalul de management și de execuție al solicitantului și ai partenerilor naționali, precum și din personal al partenerilor sociali (sindicate, patronate) din regiunile de implementare (400 persoane).
Zona distinctă din	Proiectul a fost implementat în 3 regiuni de dezvoltare, București-Ilfov,



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



teritoriu:	Sud-Muntenia și Sud Est. Teritoriul SDL și ZUM-urile sunt cuprinse în Regiunea de dezvoltare București-Ilfov.
Stadiul:	Finalizat

IMPACT - Beneficiile reale ale proiectului constau în crearea a 2 rețele regionale de sprijin, sub forma comunităților de practică, create în cadrul structurilor partenerilor naționali pentru a impulsiona egalitatea între femei și bărbați în mediul social, economic și al muncii. De asemenea a fost creată o structură permanentă, Centru de Resurse pentru Egalitatea de Șanse în Ocupare și în Societate, pentru a promova egalitatea de șanse și pentru dezvoltarea profesională a femeilor. Acest Centru a finalizat un studiu privind situația femeii din perspectiva socio-profesională și oportunitățile de angajare în cele 3 regiuni de dezvoltare în care s-a derulat proiectul.

CONEXIUNE - Proiectul a venit în întâmpinarea problemelor legate de egalitatea de șanse și de gen în ocupare și în societate. Toate politicile naționale și europene au în vedere promovarea egalității de șanse și de gen, acest fapt fiind o prioritate a UE și un criteriu de luat în calcul pentru elaborarea SDL.

În ceea ce privește **problemele întâmpinate** nu au existat abateri de la planificare inițială. Pentru **implementarea cu succes** a proiectului, solicitantul a prevăzut suficiente resurse materiale, umane și financiare, a fost asigurată implementarea eficientă a activităților și o monitorizare tehnică și financiară atentă.

2.5. Elemente complementare privind prezentarea teritoriului SDL

Prezentul studiu a implicat în analiză aspecte teritoriale, calitatea locuirii, acces la servicii comunitare diverse, starea de segregare comunitară, starea de sănătate, aspecte de conviețuire interetnică și alte aspecte relevante pentru teritoriul SDL și în mod special pentru cele 3 Zone Urbane Marginalizate, precum deprivarea materială severă și intensitatea extrem de redusă a saraciei și reliefează calitatea de potențial beneficiar eligibil al proiectului.

Recomandăm mai multe domenii în care se resimte lipsa unor măsuri de intervenție necesare a fi implementate în Zonele Urbane Marginalizate: în domeniul infrastructurii de bază, spații urbane, educație, în ocupării forței de muncă, dezvoltării/ furnizării de servicii (sociale/ medicale/ medico-sociale, agrement, comunitare, culturale, etc), în domeniul îmbunătățirii condițiilor de locuit, în domeniul combaterii discriminării și promovării multiculturalismului.

În cazul prezentului studiu, discuțiile cu reprezentanți marcanți ai comunității și completarea unei Fișe de caracterizare generală a Zonei Marginalizate vizând aspecte teritoriale, calitatea locuirii, acces la servicii comunitare diverse, starea de segregare comunitară, starea de sănătate, aspecte de conviețuire și alte aspecte relevante pentru comunitate precum deprivarea materială severă și intensitatea redusă a saraciei, reliefează calitatea de potențial beneficiar eligibil al proiectului.

Având în vedere și rezultatele analizei întregii zone marginalizate prezentate mai sus, recomandarea, care reiese cu claritate în cadrul cercetării sociologice, este ca intervenția să se



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



deruleze în arealul reprezentat de întreaga Zonă Marginalizată, stabilind, desigur, criterii de selecție, care arată dificultățile sociale pe care le întâmpină potențialii beneficiari.

După identificarea și definirea nevoilor de intervenție la nivel de Zonă Marginalizată, înainte de finalizarea studiului și redactarea proiectului, s-au reluat discuțiile cu reprezentanți marcanți ai teritoriului SDL și cu persoane marginalizate din Zonele Urbane Marginalizate, în vederea aprobării soluțiilor propuse pentru incluziunea persoanelor, aflate în risc de sărăcie și excluziune socială.

ZUM urile analizate în cadrul strategiei, sunt localizate Comparativ cu zum într-o zona deja dezvoltată discrepanta este mai mare

Un alt aspect care prezintă importanță constă în localizarea teritoriului SDL, respectiv în regiunea de dezvoltare București-Ilfov, regiune mai dezvoltată, comparativ cu celelalte regiuni ale României. În acest context consideram ca localizarea într-o zona deja dezvoltată, poate influența dezvoltarea teritoriului SDL prin Strategia de Dezvoltare Locală.

3. Analiza SWOT

Dimensiune: Poziționarea geografică

Puncte tari - Teritoriul SDL este poziționat în cadrul regiunii dezvoltate București-Ilfov, cu acces la cel mai important nod de transport rutier-feroviar-aerian. **Puncte slabe**- Stare nesatisfăcătoare a străzilor orașenești. - Suprafața redusă a parcurilor și spațiilor verzi- Mijloacele de transport în comun din ZUM sunt insuficiente; izolare socială și geografică a zonei;- amplasarea geografică periferică - În teritoriu există o serie de riscuri de mediu cauzate de CET Progresu, o centrală electrică de termoficare urbană, iar în apropiere de ZUM 1 este o zonă industrială unde își desfășoară activitatea DOOSAN IMGB, care prelucrează la cald și la rece fier vechi. **Oportunități** - Propuneri de proiecte prin care să fie amenajate stațiile de așteptare a transportului în comun și adăugarea unor stații noi - Amplasarea într-un municipiu dezvoltat oferă un cadru propice de dezvoltare a relațiilor de parteneriat **Riscuri** - Tendința de utilizare a transportului public în scădere - Bucureștiul e un oraș sufocat de poluare- Înrautățirea condițiilor de trafic care să conducă la menținerea nivelului peste media admisă a emisiilor de noxe

Dimensiune: Populația și caracteristicile demografice

Puncte tari - Durata medie a vieții (speranța de viață) a populației în ușoară creștere; - Rata de dependență demografică - "povara economică" a populației în vârstă de muncă scăzută. **Puncte slabe** -Lipsa actelor de identitate; - Existența șomerilor din populația aptă de muncă; - 41% dintre respondenți au declarat ca există în gospodărie persoane cu dizabilități, și 21% au răspuns că sunt persoane în familie care au dificultăți în desfășurarea activității curente din cauza unor dizabilități, boli cronice sau alte afecțiuni. **Oportunități** -bună conviețuire a etniilor și inexistența conflictelor sociale majore; -existența surselor de finanțare nerambursabilă pentru intervenții în domeniul acordării de asistență juridică pentru reglementări acte (POCU) **Riscuri** - neadaptarea forței de muncă la schimbările rapide de pe piața muncii



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Dimensiune: Ocuparea, mediul de afaceri la nivel local și protecția socială;

Puncte tari prezintă atractivitate din punct de vedere al investițiilor străine directe; -Pondere importantă a IMM-urilor în regiune; **Puncte slabe** -Foarte puțini oameni au un loc de muncă stabil; -Cei mai mulți lucrează ca și zilieri sau fără contracte de muncă;-Nu au calificări profesionale; -Majoritatea femeilor sunt casnice; -Venituri foarte mici; -Accesul limitat la cursuri de calificare sau la locuri de muncă disponibile, deoarece sunt discriminați, nu sunt conectați la internet, nu dețin și nici nu știu să folosească calculatorul-Rata de ocupare a populației este extrem de scăzută.

Oportunități -Promovarea ocupării forței de muncă, promovarea incluziunii sociale și combaterea sărăciei; -Stimulente guvernamentale care promovează ocuparea forței de muncă; -Promovarea de măsuri active privind incluziunea socială a grupurilor defavorizate; -Cantitatea mare de deșuri urbane oferă posibilitatea creării unei piețe a serviciilor și a reciclării. **Riscuri** -Agravarea riscului sărăciei pe fondul unei reveniri a crizei economice; -Întârzierea măsurilor de sprijinire a economiei și reintrarea în recesiune economică; -Recuperare economică lentă în măsură să afecteze atractivitatea regiunii din punct de vedere al investițiilor străine directe; -Reducerea stimulentei economice de natură să încurajeze cercetarea, dezvoltarea tehnologică și inovarea la nivel național; -Evoluții negative economice care să conducă la înrăutățirea ocupării forței de muncă.

Dimensiune: Educația

Puncte tari - Parintii își incurajează copiii să meargă la școală **Puncte slabe** -Neparticiparea școlară și risc mare de abandon în rândul copiilor și tinerilor; -Riscul crescut de abandon școlar și părăsire timpurie a școlii; -Analfabetismul și nivelul scăzut de educație al adulților; -Infrastructura educațională deficitară; -Discriminare etnică la înscrierea copiilor la școli și grădinițe **Oportunități** -Creșterea investițiilor în educație; -Asigurarea transportului gratuit la grădiniță/școală pentru copiii care merg la școlile din afara zonei; -Existența programelor de protecție socială desfășurate în unitățile de învățământ; -Liberalizarea pieței formării continue pentru creșterea calității și diversității programelor de formare continuă; -Accesul la finanțări nerambursabile pentru infrastructura de educație (POR) și în domeniul educației (POCU) **Riscuri** Insuficiența veniturilor crește riscul abandonului școlar sau a neparticipării la formele de învățământ; -Lipsa unei finanțări susținute a sistemului de învățământ; -Părăsirea timpurie a școlii sau abandonul școlar cresc perspectiva expunerii la riscul de sărăcie

Dimensiune: Locuirea și accesul la utilități

Puncte tari – nu este cazul **Puncte slabe** Capacitate insuficientă de epurare a apelor uzate produse de către localități, precum și de colectare selectivă și prelucrare a deșeurilor; -Număr insuficient de clădiri reabilite termic; -Slaba utilizare a sistemelor de energie termică din surse regenerabile; -Nivel ridicat de pierderi în rețele de distribuție a apei și a agentului termic datorită gradului ridicat de uzură al magistrelor și rețelelor termice primare și secundare; -Sistem de iluminat public ineficient energetic; -Infrastructura de bază slab dezvoltată; -Lipsa trotuarelor amenajate, alei pietonale și căi de acces neamenajate; -Locuințe neracordate la rețeaua de



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



gaz/electricitate/apă/salubritate; -Serviciile și utilitățile sunt deficitare și de proastă calitate și în unele zone nici nu există acces la: apă caldă, canalizare, salubritate; -Utilități întrerupte din motiv de neplată; -Starea și calitatea locuințelor: locuințe degradate; -Supraaglomerarea spațiilor de locuit; -Nesiguranța locativă: lipsa proprietății/situația juridică incertă a imobilelor în care locuiesc, lipsa actelor pentru locuință; **Oportunități** -Accesul la surse de finanțare în domeniul infrastructurii de locuire și socializare (POR) și în domeniul îmbunătățirii condițiilor de locuit (POCU) **Riscuri** -Accentuarea procesului de precarizare și deteriorare a locuințelor, care riscă să separe și mai mult aceste zone de restul municipiului

Dimensiune: Accesul la instituții și servicii publice (în principal servicii sociale, medicale/ medico-sociale);

Puncte tari -Majoritatea persoanelor chestionate au asigurare de sănătate și sunt înscrise la un medic de familie **Puncte slabe** -Infrastructura serviciilor publice insuficient dezvoltată și dotată; -lipsa de informare în ceea ce privește accesul la servicii medicale, sociale etc; -Acces dificil la dispensar sau cabinet medical, spital; -Zonele de interes public sunt slab accesibilizate din cauza infrastructurii precare; -zonele care nu asigură o bună conexiune a clădirilor de interes public (școli, grădinițe, etc) ; -facilități precare destinate utilizării publice precum: suprafețe reduse de spații verzi, lipsa/ număr redus de locuri de joacă amenajate pentru copii, facilități precare pentru activitățile recreative; -ZUM-urile sunt preponderent insalubre, colectarea deșeurilor menajere fiind insuficientă; -Infrastructura culturală, comunitară și agrement lipsește cu desăvârșire **Oportunități** - programe de protecție socială desfășurate prin unitățile de învățământ; -accesul la surse de finanțare în domeniul infrastructurii integrate medico-sociale și a furnizării de servicii sociale **Riscuri** -Birocrația în furnizarea actului medical îngreunează accesul la serviciile medicale; - Lipsa serviciilor medicale conduce la deteriorarea stării de sănătate a populației cu impact asupra scăderii populației apte de muncă;

Dimensiune: Organizarea și coeziunea comunității și relațiile cu exteriorul

Puncte tari -În comunitatea din ZUM 2, cei 25 de romi s-au integrat cu persoanele non-roma, neexistând certuri sau scandaluri; -Imaginea publică a ZUM 3 este bună, ei trăiesc într-o zonă de case renovate, astfel ca în jurul ZUM 3 este o mare zonă funcțională, care ar putea ajuta la dezvoltarea acestei gospodării. **Puncte slabe** - lipsa curățeniei se reflectă atât asupra stării de sănătate a populației și asupra imaginii publice a comunității; -Participantii din ZUM Aparatori probleme de ordine publică- scandaluri, curse de mașini între blocuri, drogați; -Neîncrederea în poliția locală în soluționarea problemelor **Oportunități**-îmbunătățirea iluminatului stradal și instalarea unor camere de supraveghere **Riscuri** - reducerea ritmului de recuperare a decalajelor; - Riscul creșterii infracționalității

Dimensiune: Proiecte desfășurate anterior în zonă

Puncte tari- experiența în implementarea de proiecte care au avut ca obiect derularea activităților de incluziune socială în scopul integrării persoanelor dezavantajate pe piața muncii și



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



întâmpinarea problemelor legate de egalitatea de șanse și de gen în ocupare și în societate. **Puncte slabe**-deratizari realizate, însă ineficiente; -investitiile realizate in perioada 2008-2009, in ZUM 1, respectiv blocurile de locuințe sociale au fost renovate complet, dotate cu bai individuale, izolate termic și strada care unește Drumul Creștesților de Bulevardul Metalurgiei a fost asfaltată. Toate aceste investiții nu se mai văd în momentul de față **Oportunități** Sprijinirea acțiunilor de mediu și de transport prin fonduri europene; - -Masuri active de fluidizare a traficului în municipiul București. **Riscuri** In cadrul proiectelor desfășurate anterior în zonă, nu s-au intampinat probleme, s-au luat masuri de prevenire a riscurilor, astfel incat nu au fost intampinate probleme in implementarea proiectelor.

4. Procesul de implicare a comunității

4.1. Formarea și organizarea Grupului de Acțiune Locală (GAL)

Asociația Gândim și Acționăm Local în Sectorul 4 a fost organizată și funcționează cu respectarea dispozițiilor O.G. nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații aprobată prin Legea nr. 246/2005 pentru aprobarea O.G. nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații.

Asociația Gândim și Acționăm Local în Sectorul 4 a luat ființă la data de 4.10.2017, când prin manifestarea liberă a interesului Primăriei sectorului 4 al Municipiului București, RomActiv Business Consulting SRL și ASOCIATIA ARD – “ASOCIATIA DE DEZVOLTARE COMUNITARA IN MEDIUL RURAL, s-a semnat actul constitutiv și statutul Asociația Gândim și Acționăm Local în Sectorul 4.

Durata de funcționare a Asociației este nedeterminată, începând de la data înscrierii sale ca persoană juridică.

Scopul asociației este promovarea dezvoltării durabile a teritoriului sectorului 4 prin intervenții în zonele urbane marginalizate care să permită combaterea eficientă a sărăciei și a excluziunii sociale, să pună în valoare potențialul de dezvoltare local și să ducă la dezvoltarea economică și socială a comunității.

Asociația Gândim și Acționăm Local în Sectorul 4 este organizat în 3 componente:

(A) **Adunarea Generală** este organul suprem de conducere al **Asociația Gândim și Acționăm Local în Sectorul 4** și se compune din totalitatea membrilor asociați.

Inițial, Adunarea Generală a fost constituită din cei 3 membri fondatori, însă în urma activităților de animare, mobilizare/facilitare și a unui proces transparent de extindere a numărului de membri activi (pe baza manifestării libere a interesului de a participa, conform metodologiei interne de selecție membri noi în cadrul **Asociația Gândim și Acționăm Local în Sectorul 4** – Anexa 3 la Decizia CD nr 3/9.10.2017) parteneriatul s-a extins la 6 membri.

(B) **Comitetul Director** este organul de conducere și administrare al Asociația Gândim și Acționăm Local în Sectorul 4 format din membrii GAL care îndeplinesc următoarea condiții:



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



- a) au sediul sau sucursală/filială/punct de lucru/sediul secundar în UAT acoperit de SDL – în cazul persoanelor juridice;
- b) au reședința/domiciliul în teritoriul SDL – în cazul persoanelor fizice care au calitatea membru în GAL

Inițial, Consiliul Director a fost constituit din 3 membri – câte 1 reprezentant al fiecărui membru fondator – în prezent acesta fiind format din 5 membri, în urma extinderii membrilor activi ai asociației, respectiv: 1 președinte – reprezentant al autorității publice locale, 1 vicepreședinte – reprezentant al mediului privat, 1 secretar – reprezentant al societății civile, 1 membru – reprezentant al societății civile, 1 membru – persoană fizică din comunitatea marginalizată aflată în risc de sărăcie sau excluziune socială (cetățean ZUM Nehoiu-Crețești).

(C) Personalul ce asigură funcționarea GAL

În prezent, **Asociația Gândim și Acțiunăm Local în Sectorul 4** are o echipă compusă din: manager GAL și asistent administrativ, selectați pe bază de concurs organizat în perioada 16-27 noiembrie 2017 și facilitator (servicii externalizate ONG).

Managerul GAL va oferi sprijin pentru stabilirea unui parteneriat între sectorul public, sectorul privat și societatea civilă și va lucra îndeaproape cu facilitatorul pentru a mobiliza și a organiza comunitatea marginalizată.

4.2 Animarea partenerilor locali și mobilizarea/facilitarea persoanelor aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială din teritoriul SDL

4.2.1 Animarea partenerilor locali

Elaborarea Strategiei de Dezvoltare Locală s-a realizat cu implicarea principalilor parteneri locali din teritoriul SDL în baza unui proces intens participativ, cu respectarea principiului dialogului, comunicării și consultării, pentru stabilirea unui consens în ceea ce privește viitorul comunității.

Astfel, principalele acțiuni întreprinse pentru animarea/consultarea reprezentanților instituțiilor publice, a sectorului privat, ONG-urilor și altor reprezentanți ai societății civile, a persoanelor fizice au constat în:

- În data de 09.10.2017 a fost organizată ședința Consiliului Director (CD) al Asociației Gândim și Acțiunăm Local în Sectorul 4 cu tema ” Delimitarea teritoriului SDL, identificarea zonelor distincte incluse în teritoriul SDL și declararea ZUM din teritoriu, precum și organizarea Studiului de referință”

În cadrul acestei ședințe, pe lângă membri de drept al CD, a participat coordonatorul de proiect din partea partenerului Romactiv Business Consulting SRL.

În cadrul acestei ședințe au fost prezentate concluziile dezbaterii publice pe aceeași temă din data de 06.10.2017 și au fost prezentate și analizate zonele aparținând ZUM sector 4 care vor forma teritoriul aferent Strategiei de Dezvoltare Locală.



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



- În data de 16.11.2017 a fost organizată ședința Consiliului Director (CD) al Asociației Gândim și Acționăm Local în Sectorul 4 cu tema "Principalele rezultate ale analizei diagnostic a nevoilor, problemelor și resurselor identificate în teritoriul SDL, și specific în ZUM, pe baza datelor din Studiul de referință"

În cadrul acestei ședințe, pe lângă membri de drept al CD, au participat ca invitați echipa de experți a partenerului Romactiv Business Consulting SRL

În cadrul acestei ședințe au fost prezentate concluziile dezbaterii publice pe aceeași temă din data de 16.11.2017, concluziile preliminare ale analizei diagnostic a nevoilor, problemelor, și resurselor identificate în teritoriul SDL și specific în ZUM, pe baza datelor din Studiul de referință și au fost validate și declarate în cadrul CD zonele urbane marginalizate de la nivelul sectorului 4, care împreună cu zonele funcționale aferente și zonele distincte vor forma teritoriul aferent Strategiei de Dezvoltare Locală din perspectiva studiului de referință.

- În data de 16.11.2017 a fost organizată ședința Consiliului Director (CD) al Asociației Gândim și Acționăm Local în Sectorul 4 cu tema "Identificarea soluțiilor posibile și organizarea consultărilor publice în întreg teritoriul SDL"

În cadrul acestei ședințe, pe lângă membri de drept al CD, au participat ca invitați: echipa de experți a partenerului Romactiv Business Consulting SRL.

În cadrul acestei ședințe au fost prezentate concluziile dezbaterii publice pe aceeași temă din data de 16.11.2017. De asemenea, pe baza rezultatelor Studiului de referință și a analizei diagnostic a nevoilor, resurselor și problemelor populației din teritoriul SDL, s-au dezbătut o serie de soluții posibile pentru cele 7 probleme majore identificate la nivelul teritoriului SDL, respectiv: (P1) Infrastructură de bază slab dezvoltată, (P2) Spații publice urbane degradate, (P3) Condiții de locuire precare, (P4) Nivel scăzut de ocupare pe piața muncii, (P5) neparticipare școlară și risc mare de abandon, (P6) Acces redus la servicii sociale, comunitare, culturale, agrement și sport, (P7) Lipsa de coeziune la nivelul comunității și imaginea negativă a zonei.

- În data de 24.11.2017 a fost organizată ședința Consiliului Director (CD) al Asociației Gândim și Acționăm Local în Sectorul 4 cu tema "Prioritizarea propunerilor de proiecte propuse prin consultări în teritoriul SDL, cu precădere în ZUM"

În cadrul acestei ședințe, pe lângă membri de drept al CD, au participat ca invitați echipa de experți a partenerului Romactiv Business Consulting SRL.

În cadrul acestei ședințe au fost prezentate concluziile dezbaterii publice pe aceeași temă din 24.11.2017. De asemenea, pe baza soluțiilor identificate în cadrul ședinței CD nr 3 pentru cele 7 probleme majore identificate la nivelul teritoriului SDL, respectiv: (P1) Infrastructură de bază slab dezvoltată, (P2) Spații publice urbane degradate, (P3) Condiții de locuire precare, (P4) Nivel scăzut de ocupare pe piața muncii, (P5) neparticipare școlară și risc mare de abandon, (P6) Acces redus la servicii sociale, comunitare, culturale, agrement și sport, (P7) Lipsa de coeziune la nivelul



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



comunității și imaginea negativă a zonei, s-au identificat și s-au prioritarizat măsurile/intervențiile posibile ce pot fi întreprinse pentru rezolvarea problemelor identificate.

- În data de 28.11.2017 a fost organizată ședința Consiliului Director (CD) al Asociației Gândim și Acționăm Local în Sectorul 4 cu tema "Decizie finală cu privire la conținutul SDL și a listei indicative de intervenții"

În cadrul acestei ședințe, au participat membri de drept al Consiliului Director **extins ca urmare a aderării membrilor noi la GAL**. În cadrul acestei ședințe au fost prezentate concluziile dezbaterii publice pe aceeași temă din 28.11.2017 iar membri CD au aprobat în unanimitate STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALA a Asociației Gândim și Acționăm Local în Sectorul 4.

4.2.2 Mobilizarea/facilitarea persoanelor aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială

Analiza relațiilor intra și extra comunitare

În ceea ce privește percepția persoanelor asupra relațiilor din interiorul comunității, asupra relației comunității cu autoritățile locale (tipul și calitatea comunicării, impactul intervențiilor anterioare, satisfacția cetățenilor cu activitatea autorităților, accesul la și calitatea serviciilor existente, încredere în autoritățile locale etc.), asupra relației comunității cu societatea civilă (cu precădere din prisma intervențiilor anterioare), precum și a relației relației comunității cu presa locală (cu accent pe imaginea comunității în presa locală), rezultatele Studiului de referință reflectă faptul că atât relațiile intracomunitare cât și cele cu autoritățile publice locale și cu orice altă instituție sau entitate din sectorul 4 sunt defectuoase. Astfel, problema identificată de participanții la focus-grup a fost cea legată de relația cu autoritățile locale, fie că e vorba de primăria de sector fie de furnizorii de servicii de asistență socială. Participanții denunță neimplicarea primăriei în a gestiona problemele comunității. În ciuda ajutoarelor oferite de Primărie pentru cei cu dizabilități sau alte afecțiuni cronice, participanții susțin că datele furnizate de primari nu corespund cu realitatea din teren.

Activități de mobilizare, organizare, facilitare de dezvoltare comunitară desfășurate în teritoriu

Mobilizarea comunității este elementul cheie al proiectelor bazate pe metodologia CLLD. În acest context, facilitatorul comunitar a fost principalul responsabil de activitățile de mobilizare, organizare, facilitare de dezvoltare comunitară la nivelul teritoriului SDL, cu accent pe ZUM.

Procesul de animare a comunității vizate de SDL s-a efectuat de către facilitatorul desemnat de către Consiliul Director al Asociației Gândim și Acționăm Local în Sectorul 4, care a identificat persoanele resursă și liderii comunității pe care i-a conștientizat asupra faptului că ei pot avea o contribuție importantă în viitorul comunității și i-a mobilizat în procesul de identificare și rezolvare a problemelor comunității.

În contextul proiectului în cadrul căruia a fost realizată această Strategie de Dezvoltare Locală, au fost organizate 5 întruniri publice cu populația din teritoriu, întâlniri aferente fiecăreia din cele 5 teme, respectiv:



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



- În data de 06.10.2017, la sediul Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Sector 4, a avut loc întrunirea publică cu tema "Delimitarea teritoriului, identificarea zonelor distincte incluse in teritoriul SDL si declararea ZUM din teritoriu, precum si elaborarea Studiului de referință".
- În data de 16.11.2017, la Colegiul Tehnic Miron Nicolescu, a avut loc întrunirea publică cu tema "Principalele rezultate ale analizei diagnostic a nevoilor, problemelor și resurselor identificate în teritoriul SDL și specific în ZUM, pe baza datelor din Studiul de referință".
- În data de 23.11.2017, la Colegiul Tehnic Miron Nicolescu a avut loc întrunirea publică cu tema "Identificarea soluțiilor posibile și organizarea consultărilor publice în întreg teritoriul SDL".
- În data de 23.11.2017, la Colegiul Tehnic Miron Nicolescu a avut loc întrunirea publică cu tema "Prioritizarea măsurilor necesare propuse în cadrul consultărilor din teritoriu, cu precădere în ZUM".
- În data de 28.11.2017, la Colegiul Tehnic Miron Nicolescu, a avut loc întrunirea publică cu tema "Decizia finală cu privire la conținutul strategiei de dezvoltare locală și cu lista indicativă de intervenții".

Impactul acestor acțiuni ale facilitatorului comunitar a constat în identificarea nevoilor reale ale teritoriului prin "ochii comunității", precum și a dorințelor și posibilităților de dezvoltare a persoanelor direct vizate de intervențiile Strategiei de Dezvoltare.

Parteneri locali	Număr membri AGA la data înființării (04.10.2017)	Număr membri AGA după implementarea activităților de animare/mobilizare (28.11.2017)
Autorități locale	1	1
Sector public		-
Sector privat	1	2
Societate civilă	1	2
Cetățeni de pe raza ZUM		1
Cetățeni de pe raza teritoriului SDL		1 (aceasi persoana de la categoria "cetateni de pe raza ZUM")
Persoane aparținând minorității roma		-
Tineri (16-29 ani)		-
Reprezentanți ai grupului țintă (persoane aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială)		1 (aceasi persoana de la categoria "cetateni de pe raza ZUM")
Femei		-



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Ca metoda inovativă pentru dezvoltarea și întărirea comunității, în sensul implicării membrilor comunității (mai ales a celor din ZUM) în procesul de dezvoltare locală, prin proiect s-au contractat servicii specializate pentru aplicarea metodei PhotoVoice. Acest demers, desfășurat în luna noiembrie 2017, a fost făcut de către prestatorul de servicii care, cu sprijinul facilitatorului, a pătruns în comunitate și a realizat o "mapare" a zonei prin implicarea și responsabilizarea comunității. Concret, demersul a constat în recrutarea participanților dintre membrii comunității marginalizate, punerea la dispoziția persoanelor selectate a aparatelor foto prin care aceștia au immortalizat aspecte din zona de intervenție. Fotografii realizate au fost incluse într-un colaj și li s-au atașat scurte texte reprezentative (un mesaj pe care cel care a realizat fotografia a vrut să-l transmită cu ajutorul acesteia, o explicație a aspectului pe care a dorit să-l surprindă prin fotografiere, etc) și au fost diseminate utilizând diverse canale.

5. Obiectivele SDL

Obiectivul general al SDL este reducerea până în anul 2023 a numărului de persoane aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială în zonele urbane marginalizate din sectorul 4 al municipiului București, alături de îmbunătățirea calității vieții, creșterea coeziunii sociale, îmbunătățirea mediului de viață și creșterea economică în teritoriul SDL.

Atingerea obiectivului general al SDL va fi realizată prin obiectivele specifice organizate pe următoarele sectoare: infrastructură, spații publice urbane, locuire, ocupare, educație, acces la servicii, comunitate și imagine publică:

- ✓ **Obiectiv specific 1 (INFRASTRUCTURĂ):** Dezvoltarea infrastructurii de bază din zonele urbane marginalizate ale sectorului 4 municipiul București
- ✓ **Obiectiv specific 2 (SPAȚII PUBLICE URBANE):** Dezvoltarea funcțională a spațiilor publice urbane pentru îmbunătățirea calității vieții în folosul unei comunități responsabile
- ✓ **Obiectiv specific 3 (LOCUIRE):** Îmbunătățirea condițiilor de locuire pentru persoanele aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială
- ✓ **Obiectiv specific 4 (OCUPARE):** Dezvoltarea resurselor umane și creșterea ocupării
- ✓ **Obiectiv specific 5 (EDUCAȚIE):** Îmbunătățirea nivelului de educație al populației din comunitățile marginalizate
- ✓ **Obiectiv specific 6 (ACCES LA SERVICII):** Creșterea accesului persoanelor din comunitățile defavorizate la servicii medicale, sociale, comunitare, agrement și sport
- ✓ **Obiectiv specific 7 (COMUNITATE ȘI IMAGINE PUBLICĂ):** Promovarea multiculturalismului, a înțelegerii reciproce precum și prevenirea și combaterea discriminării

Obiectivele specifice, vor fi îndeplinite până în anul 2023, ca și delimitare în timp, fiind identificate în baza unui larg proces consultativ, pornind de la analiza de nevoi și evaluarea problemelor și resurselor sociale, economice și de mediu din teritoriu. Abordarea a fost una integrată, centrată pe problemele ce trebuie soluționate, dar având în vedere și atuurile existente și potențiale ale zonei,



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



prin folosirea unui mix de metode, atât cantitative, cât și calitative, pentru a avea acces la o varietate de experiențe, atitudini și percepții cu privire la zonele investigate.

Obiectivele SDL sunt în concordanță cu **Strategia de Dezvoltare Locală a Sectorului 4**, prin direcțiile de acțiune, prioritățile comune care duc spre îndeplinirea aceluiași obiective și anume îmbunătățirea continuă a calității vieții și a bunăstării generațiilor prezente și viitoare, printr-o abordare integrată a problemelor de la nivelul comunității.

Obiectivele SDL sunt în concordanță cu obiectivele generale 1 și 2, stabilite în **STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SECTORULUI 4 PENTRU PERIOADA 2016-2020**, și anume: Sectorul 4 = nucleu cu standarde ecologice pentru viața și muncă de îndeplinit până în anul 2020 și Sectorul 4 = nucleu sustenabil: activitatea economică din sector să acopere necesarul de locuri de muncă și oferirea de surse necesare pentru investiții în infrastructură până în anul 2020.

Sinergia obiectivelor specifice SDL cu obiectivele specifice (OS) și direcțiile de acțiune (DA) stabilite în strategia de dezvoltare a sectorului 4 pentru perioada 2016-2020:

- **OS1 al SDL (INFRASTRUCTURĂ)** răspunde următoarelor 3. Mobilitate prin trafic fluent și curat, prin modernizarea strazilor din teritoriul SDL;
- **OS2 al SDL (SPAȚII PUBLICE URBANE)** răspunde domeniului de acțiune 2. Traiul într-un mediu curat, prin eficientizarea colectării deșeurilor la nivelul SDL și creșterea suprafeței spațiilor verzi la nivelul sectorului;
- **OS3 al SDL (LOCUIRE)** răspunde domeniilor de acțiune 1. Energie și protecția climatică, prin reabilitare termică a blocurilor sociale, eficientizând consumul energetic al locuințelor și 6. Asistența socială pentru persoanele cu probleme, prin creșterea procentului locuințelor în care condițiile de locuit au devenit decente;
- **OS4 al SDL (OCUPARE)** răspunde domeniului de acțiune 4. Educația pentru viitor – 4.2 Educația continuă din perspectiva instituțională;
- **OS5 al SDL (EDUCAȚIE)** răspunde domeniului de acțiune 4. Educația pentru viitor – 4.1 Dezvoltarea învățământului obligatoriu;
- **OS7 al SDL (ACCES LA SERVICII)** răspunde domeniilor de acțiune 4. Educația pentru viitor, 6. Asistența socială pentru persoanele cu probleme, 7. Educație fizică, sport și agrement pentru toți și 8. Cultura și socializarea urbană
- **OS7 al SDL (COMUNITATE ȘI IMAGINE PUBLICĂ)** răspunde domeniului de acțiune 11, Eficientizarea administrației locale și parteneriat active

Strategia de Dezvoltare Locală răspunde obiectivului strategic global, din cadrul **Planului de Dezvoltare Regională a regiunii București-Ilfov 2014-2020**: “Reducerea disparităților intra-regionale” și obiectivului specific OS 3. “Întărirea coeziunii sociale și teritoriale în cadrul regiunii”, prin Strategii și acțiuni integrate pentru incluziune socială și combaterea sărăciei, Promovarea ocupării forței de muncă, consolidarea accesului la educație și formare de competențe și învățare pe tot parcursul vieții, Oferirea și garantarea accesului tuturor cetățenilor la servicii de sănătate de



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



întălită calitate, îmbunătățirea accesului la serviciile sociale, precum și diversificarea și creșterea calității acestora.

Obiectivele asumate prin SDL sunt în total acord cu politicile definite în **Strategia Națională de Incluziune Socială și Reducere a Sărăciei pentru perioada 2015-2020** care își propun „ca toți cetățenii să aibă oportunități egale de a participa în societate, să fie apreciați și valorizați, să trăiască în demnitate, iar nevoile lor elementare să fie satisfăcute și diferențele respectate.” Cele două strategii propun măsuri complementare privind incluziunea socială a grupurilor vulnerabile și reducerea numărului de persoane expuse riscului de sărăcie sau excluziune socială astfel încât să fie atinsă ținta asumată de România în vederea îndeplinirii obiectivelor Strategiei Europa 2020: “reducerea cu 20 de milioane a nr de cetățeni europeni amenințați de sărăcie și excluziune socială”. Strategia de Dezvoltare Locală va contribui la atingerea obiectivului O2.3 din **Strategia Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă 2014-2020**: „Creșterea participării persoanelor aparținând grupurilor vulnerabile pe piața muncii prin dezvoltarea de măsuri care să combine suportul social cu activarea”. Sprijinirea accesului și menținerii populației pe piața muncii din zonele marginalizate din sectorul 4 municipiului București, inclusiv prin dezvoltarea antreprenoriatului în cadrul comunității din zona analizată (OS 4 al SDL) concomitent cu stimularea participării la programe de educație și formare profesională (OS 5 al SDL) vor avea ca rezultat creșterea gradului de ocupare a persoanelor din grupurile vulnerabile în scopul reducerii riscului de sărăcie și excluziune socială. Asigurarea unor servicii suport pentru persoanele de etnie romă inactive pe piața muncii vor fi realizate prin eforturile conjugate ale tuturor instituțiilor cu atribuții în domeniu, în paralel cu asigurarea accesului la servicii de asistență socială în funcție de nevoile specifice ale persoanelor defavorizate, în special în comunitățile marginalizate.

Ca urmare a ponderii însemnate pe care o are populația de etnie romă în totalul grupului țintă vizat de SDL, obiectivele SDL se subscriu scopului și obiectivelor **Strategia Guvernului României de Incluziune a Cetățenilor Români aparținând Minorității Romilor 2012-2020** care își propune incluziunea socio-economică a cetățenilor români aparținând minorității romilor la un nivel similar cu cel al restului populației și asigurarea de șanse egale prin inițierea și implementarea unor politici și programe publice în domenii precum: educația, formarea profesională și ocuparea forței de muncă, sănătatea, locuirea și mica infrastructură, cultura, infrastructura socială, prevenirea și combaterea discriminării. Totodată, similar cu Strategia Națională, SDL urmărește implicarea autorităților publice, a romilor înșiși și a societății civile în activități care vizează creșterea incluziunii socio-economice.

Creșterea accesului populației din comunitățile marginalizate la servicii medicale propus ca obiectiv în cadrul SDL răspunde în același timp Obiectivului OG.4. din **Strategia Națională de Sănătate 2014-2020**: “Asigurarea accesului echitabil la servicii de sănătate de calitate și costeficace, în special la grupurile vulnerabile”, respectiv OS.4.1 “Dezvoltarea serviciilor de asistență comunitară, integrate și comprehensive, destinate în principal populației din mediul rural



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



și grupurilor vulnerabile inclusiv Roma”. În perioada de programare 2014-2020, potrivit Cadrului Strategic Comun, îmbunătățirea accesului persoanelor vulnerabile la servicii de sănătate prin dezvoltarea unei infrastructuri sanitare adecvate și prin creșterea calității serviciilor medicale este o prioritate. Se pune accent pe sporirea accesului la asistență medicală convenabilă, durabilă și de înaltă calitate, în vederea reducerii inegalităților în materie de sănătate. În acest scop, sunt prioritizate investițiile în infrastructura sanitară care contribuie la modernizarea, transformarea structurală și viabilitatea sistemelor de sănătate, pentru îmbunătățirea accesului la servicii sanitare și reducerea inegalităților în materie de sănătate, cu o atenție special acordată grupurilor marginalizate, precum romii și persoanele expuse riscului și a sărăciei.

Având în vedere, pe de o parte ponderea mare a copiilor în totalul populației marginalizate, iar pe de altă parte vulnerabilitatea acestei categorii de grup țintă, în cadrul SDL au fost incluse măsuri special destinate rezolvării problemelor specifice cu care se confruntă în ceea ce privește condițiile precare de locuire, participarea redusă la educație, riscul ridicat de abandon școlar, accesul dificil la servicii medicale, lipsa locurilor de joacă, ș.a. Aceste măsuri vor contribui implicit la atingerea Obiectivului general 2 din cadrul Strategiei Naționale pentru Protecția și Promovarea Drepturilor Copilului 2014-2020: “Respectarea drepturilor și promovarea incluziunii sociale a copiilor aflați în situații vulnerabile” prin reducerea decalajului de oportunități dintre copiii romi și ne-romi și creșterea accesului copiilor săraci la serviciile de bază.

Obiectiv specific 6 al SDL va fi atins prin intervenții de sprijin care să încurajeze participarea la educația timpurie, la învățământul primar și secundar precum și la programe de tip zone prioritare de educație, școală după școală și programe de tip a doua șansă destinate tinerilor care au abandonat școala și adulților care nu și-au finalizat educația obligatorie. Măsurile propuse în SDL vor permite realizarea obiectivelor pe termen, mediu și lung definite în Strategia Națională privind Reducerea Părăsirii Timpurii a Școlii, fiind relevante pentru trei din cei patru piloni strategici, respectiv Pilonul 1: Asigurarea accesului la educație și la o educație de calitate pentru toți copiii, Pilonul 2: Asigurarea finalizării învățământului obligatoriu de către toți copiii, Pilonul 3: Reintegrarea în sistemul de educație a persoanelor care au părăsit timpuriu școala.

Una dintre principalele probleme cu care se confruntă populația cu vârstă de muncă din ZUM-uri este lipsa calificării și/sau specializării acestora în acord cu cerințele pieții de muncă locale. “Dezvoltarea resurselor umane și creșterea ocupării” (OS 4 al SDL) se va face prin programe de ucenicie la locul de muncă, stagii de practică, programe de formare profesională și antreprenorială care fac parte din educația și formarea adulților pe tot parcursul vieții. Participarea adulților din comunitățile marginalizate la aceste tipuri de programe va contribui la atingerea obiectivului strategic al României ca până în anul 2020 cel puțin 10% din populația adultă (cu vârste cuprinse între 25 și 64 de ani) să participe la activități de învățare pe tot parcursul vieții.

Având în vedere că persoanele cu dizabilități reprezintă unu dintre cele mai vulnerabile categorii de persoane aflate în risc de sărăcie sau excludere socială, măsurile propuse în cadrul SDL vizează



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



acordarea de servicii sociale care să răspundă nevoilor specifice ale acestui grup țintă: crearea condițiilor de acces pentru toate tipurile de servicii corespunzătoare nevoilor individuale ale persoanelor cu handicap, în cadrul unui centru social care oferă servicii inclusiv persoanelor cu handicap. SDL este complementară astfel Strategiei Naționale privind Incluziunea Socială a Persoanelor cu Dizabilități 2014-2020 care are ca și scop promovarea, protejarea și asigurarea exercitării depline și în condiții de egalitate a tuturor drepturilor și libertăților fundamentale ale omului de către toate persoanele cu dizabilități, precum și promovarea respectului pentru demnitatea lor intrinsecă.

6. Planul de acțiune SDL

6.1 Ce măsuri sunt necesare

6.1.1 Sinteza problemelor și măsurilor necesare, grupurile țintă

Problema 1 (INFRASTRUCTURĂ): Infrastructura de bază slab dezvoltată

O problemă generală cu care se confruntă populația din zonele marginalizate ale sectorului 4, este reprezentată de infrastructura slab dezvoltată: străzi nemordenizate, lipsa trotuarelor amenajate, alei pietonale și căi de acces neamenajate etc. Infrastructura rutieră din zonele urbane marginalizate nu este modernizată, 90% din strazile din ZUM-uri sunt asfaltate, însă necesită reparații, pentru a le aduce la o stare corespunzătoare. Zonele de interes public sunt slab accesibile din cauza infrastructurii precare existând zone care nu asigură o bună conexiune a clădirilor de interes public (școli, grădinițe, etc). În ceea ce privește utilitățile, acestea sunt deficitare și de proastă calitate, în ZUM 1. În ZUM 2 și 3 nu există deloc acces la următoarele utilități: apă caldă, canalizare, salubritate. Deși rezolvarea problemei infrastructurii deteriorate din ZUM-uri se află pe lista de priorități a administrației publice locale, până în prezent, date fiind constrângerile bugetare, au existat doar încercări de soluționare a ei. Astfel, proiectele de modernizare infrastructura edilitară din ultimii ani au inclus, asfaltare stradala ZUM 2, s-au tras gaze, apa, curent, însă nu s-a realizat și branșarea locuințelor din ZUM 2. În anul 2008-2009 ZUM 1 a beneficiat de lucrări de infrastructură, aleile dintre blocuri au fost pavate iar strada care unește Drumul Crețeștilor de Bulevardul Metalurgiei a fost asfaltată, investiții care în prezent nu se mai văd. Primăria a pus la dispoziție ajutoare de lemne pentru încălzire. Nevoile de acces la infrastructura de bază identificate la nivelul comunităților marginalizate impun o serie de măsuri concentrate pentru atingerea OS 1 al SDL: reabilitarea infrastructurii rutiere, pietruire/asfaltarea străzilor secundare și modernizarea drumurilor principale, asigurarea serviciilor de transport în comun, inclusiv a stațiilor de așteptare, reabilitatea infrastructurii degradate de utilități – apă, canalizare, gaz metan, electricitate, iluminat public.



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Problema 2 (SPAȚII PUBLICE): Spații publice urbane degradate

Pe sectorul de spații publice urbane, zonele din teritoriul SDL se confruntă cu următoarele neajunsuri: numărul foarte mare de copii din comunitate și lipsa locurilor de joacă amenajate face ca majoritatea copiilor să petreacă cea mai mare parte a timpului pe stradă sau pe pajiștea din apropiere, cel mai adesea printre gunoaie; zonele sunt împânzite de gunoaie și de mirosuri urate; parcurile existente nu oferă posibilități de joacă, nu există leagăne sau alte jucării iar cele care existente sunt stricate; zone verzi neamenajate; probleme de igienă publică; nu există zone de colectare a gunoiului. Deși au mai existat încercări punctuale de rezolvare a curățeniei, problema salubrității zonelor persistă fiind necesar un efort conjugat atât din serviciului public de salubritate, cât mai ales prin implicarea și responsabilizarea comunității locale. Măsurile propuse pentru atingerea OS 2 al SDL vizează: amenajarea zonelor verzi din zonele defavorizate, inclusiv program de ecologizare/salubritate/igienizare a zonelor marginalizate cu participarea comunității, parteneriat cu serviciul public de salubritate pentru ridicarea gunoiului menajer, instalarea de containere; construirea de spații urbane de recreere și petrecere a timpului liber pentru comunitate, dar și pentru restul orașului; program de educare și responsabilizare a cetățenilor în ceea ce privește păstrarea curățeniei în zonă și utilizarea infrastructurii și spațiului public.

Problema 3 (LOCUIRE): Condiții de locuire precare

Una dintre cele mai grave probleme comune cu care se confruntă populația din zonele urbane marginalizate din sectorul 4 este reprezentată de condițiile de locuire și în special: starea și calitatea locuințelor: locuințe degradate; supraaglomerarea spațiilor de locuit- situații locative greu de imaginat: familii de 9-10 persoane trăind în 12 metri pătrați; blocurile sunt o destinație preferată pentru plosniti și sobolani, igrasie, mușcași și gunoi. Deși în sectorul 4 a existat o preocupare constantă a autorităților publice pentru soluționarea problemei, condițiile de locuire precare și supraaglomerarea continuă să rămână printre cele mai grave și urgente nevoi ale populației. Măsurile pentru asigurarea unor condiții decente de locuire (OS 3 al SDL) sunt: reabilitarea locuințelor sociale existente, concomitent cu măsuri destinate responsabilizării locatarilor de a întreține infrastructura de locuire și campanii de informare pentru combaterea segregării rezidențiale.

Problema 4 (OCUPARE): Nivelul scăzut de ocupare pe piața muncii

În zonele urbane marginalizate din sectorul 4, rata de ocupare a populației este extrem de scăzută, iar dintre cei care lucrează, foarte puțini au un loc de muncă stabil. Cei mai mulți lucrează ca și zilieri sau fără contracte de muncă. Majoritatea care au locuri de muncă stabile, lucrează în construcții sau la ADP, ca și muncitori necalificați, făcând curățenie pe scările de bloc. Șansele de a intra pe piața muncii scad din cauza nivelului scăzut de educație, lipsei calificărilor și discriminarea din partea angajatorilor. Pentru rezolvarea acestei probleme, Primaria Sectorului 4, a implementat următoarele proiecte: „Îmbunătățirea accesului grupurilor vulnerabile pe piața muncii”, „A doua șansă în ocupare pentru grupurile cu risc de excluziune socială” și „Promovarea egalității de șanse



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



și de gen în ocupare și în societate”. Proiectele au vizat mai multe regiuni de dezvoltare, printre care și București-Ilfov, grupul tinta fiind din întreaga regiune, astfel încât proiectele propuse prin prezenta strategie vor fi complementare proiectelor deja finalizate. Pentru dezvoltarea resurselor umane și creșterea ratei de ocupare (OS4 al SDL) și implicit a veniturilor populației din comunitățile marginalizate propunem un pachet integrat de sprijin pentru găsirea unui loc de muncă care să includă: informarea și consilierea persoanelor, organizarea de cursuri de formare profesională pentru calificări cerute pe piața locală, organizarea de târguri de locuri de muncă, acordarea de subvenții pentru angajarea de persoane vulnerabile, campanii de informare pentru integrarea pe piața muncii a persoanelor din grupurile marginalizate și combaterea discriminării la locul de muncă, inclusiv la angajare. De asemenea, vor fi sprijinite inițiativele antreprenoriale, având în vedere că în rândul populației defavorizate există interesul de a dezvolta mici afaceri, dar principalele impedimente invocate au fost lipsa cunoștințelor și a banilor pentru inițierea unei afaceri.

Problema 5 (EDUCAȚIE): Neparticiparea școlară și risc mare de abandon școlar

În comunitățile marginalizate din sectorul 4 participarea la educație a copiilor este redusă, iar riscul de abandon este foarte ridicat. Analfabetismul și nivelul scăzut de educație al adulților se reflectă în lipsa calificării și în excluderea de pe piața muncii formale. Proiectele implementate în sectorul calificării de către Primăria sectorului 4 și a prestatorilor de servicii sociale, sunt complementare și integrate pentru scoaterea din sărăcie și excluziune socială a populației marginalizate, dintre care foarte importante prin efectul lor pe termen mediu și lung sunt măsurile care au ca scop îmbunătățirea nivelului de educație al populației (OS 5 al SDL) respectiv măsuri de îmbunătățire a infrastructurii și serviciilor de educație școlară, inclusiv programe de tip „Școală după școală” și organizarea de cursuri de alfabetizare și programe de tip „A doua șansă” pentru persoanele adulte, concomitent cu organizarea unor campanii de constientizare combaterii abandonului școlar.

Problema 6 (ACCES LA SERVICII): Accesul redus la servicii

Membrii comunității au acces redus la servicii sociale și medicale. Lipsa unor centre multifuncționale în care se pot desfășura diverse activități educaționale, social-culturale, comunitare, agrement și sport, contribuie și mai mult la marginalizarea comunității. Multe dintre persoanele care trăiesc în ZUM nu au acte de identitate, acte de proprietate asupra terenului pe care sunt ridicate locuințele. Zona ZUM 2 este incertă din punct de vedere juridic, cladirile nu par a avea un proprietar, locuitorii traiesc cu teama ca vor fi evacuați.

Măsurile pentru creșterea accesului la servicii (OS6 al SDL) includ: înființarea centrelor în care se desfășoară activități destinate populației defavorizate și oferirea de servicii sociale, culturale, comunitare, agrement și sport, asistență juridică pentru reglementarea actelor.



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Problema 7 (COMUNITATE): Lipsa de coeziune la nivelul comunității și imaginea negativă a zonei

Percepția generală asupra zonelor marginalizate este una negativă. Populația zonelor analizate, cu precădere populația de etnie romă resimte sentimentul de discriminare cu precădere în școli/gradinite și în momentul angajării.

Măsuri posibile pentru atingerea OS7 al SDL: implicare activă și voluntariat al membrilor comunității în soluționarea problemelor cu care se confruntă comunitatea, identificarea și consolidarea de parteneriate pentru soluționarea problemelor comunităților marginalizate, organizarea unor evenimente/ manifestări cultural-artistice și ale valorilor interetnice comune, crearea unei aplicații software prin care cetățenii din comunitatea marginalizată pot trimite SMS-uri privind situațiile în care ei sunt victime ale discriminării.

Identificarea și justificarea pe larg a tipurilor de măsuri necesare pentru a rezolva principalele probleme din teritoriu, și sinteza măsurilor necesare de întreprins prin SDL sunt prezentate în **Anexa 17**.

6.1.2 Corelarea cu documentațiile strategice, inclusiv cu Planul de Mobilitate Urbană

În vederea dezvoltării unui transport modern, eficient și accesibil în București și Ilfov, Planul de Mobilitate Urbană Durabilă 2016-2030 București și Ilfov, propune proiectul “Reabilitare și extindere rețea drumuri, inclusiv drumuri județene”.

Măsura propusă în SDL privind modernizarea strazilor din teritoriul SDL, este complementară măsurilor de mobilitate urbană propuse în PMUD, de reabilitare a rețelei de drumuri, îmbunătățirea infrastructurii rutiere contribuind la combaterea segregării zonelor marginalizate prin creșterea accesibilității și mobilității locuitorilor din zonele izolate către instituțiile publice și de interes din zona centrală, dar mai ales către clădirile destinate utilizării publice pentru activități educative, culturale și recreative, centre/clădiri sociale, unități medicale, unități de învățământ din aceste zone.

Măsurile din strategie contribuie la îndeplinirea obiectivului strategice PMUD:

- Accesibilitatea - include atât conectivitatea, care se referă la capacitatea de deplasare între anumite puncte, cât și accesul (oamenii au acces la numeroase oportunități de călătorie, în ciuda unor deficiențe fizice sau a unor factori sociali, inclusiv categoria de venit, vârsta, sexul și originea etnică); - Îmbunătățirea siguranței și securității în timpul deplasărilor; - Protecția mediului - reducerea poluării, a emisiilor de gaze cu efect de seră și a consumului de energie; - Eficiența economică și Calitatea mediului urban.

6.1.3 Contribuția măsurilor la temele secundare FSE

Măsurile avute în vedere în cadrul SDL contribuie la următoarele teme secundare FSE:

a) sprijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon și eficiență din punct de vedere al utilizării resurselor



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Măsurile care vor avea ca rezultat creșterea eficienței energetice în cladirile din teritoriul SDL, sunt în acord cu ținta stabilită în STRATEGIA ENERGETICĂ A MUNICIPIULUI BUCUREȘTI privind reducerea consumului energetic cu cel puțin 25% până în anul 2028, față de anul 2008, și vizează:

- reabilitarea termică - termoizolare anvelopă și modernizare a instalațiilor termice a locuințelor sociale degradate va avea ca rezultatele reducerea pierderilor de căldura și a consumurilor energetice; reducerea costurilor de întreținere pentru încălzire și apa caldă; reducerea emisiilor poluante generate de producerea, transportul și consumul de energie; păstrarea valorii arhitecturale, ambientale și de integrare cromatică în mediul urban;
- construcțiile noi vor fi executate respectând standardele privind eficiența energetică;

b) inovare socială

Intervențiile propuse în cadrul SDL includ măsuri inovative de rezolvare a problemelor și nevoilor sociale ale comunității defavorizate din sectorul 4:

- SDL are o dimensiune intens participativă, promovându-se principiile dialogului, comunicării și consultării, concretizată prin crearea de parteneriate relevante pentru soluționarea diverselor probleme cu care se confruntă persoanele aflate în risc de sărăcie și excluziune socială. Pentru elaborarea și implementarea SDL a fost creată **Asociația Gândim și Acționăm Local în Sectorul 4**, care reprezintă un parteneriat între autoritatea locală, mediului privat și reprezentanți ai societății civile în scopul identificării unor soluții practice inovative de a răspunde problemelor comunității defavorizate.
- Pe tot parcursul procesului de elaborare a SDL a existat o permanentă implicare și consultare a comunității locale și în mod special populației din ZUM astfel încât au putut fi identificate soluții inovative, viabile, agreeate de către membrii comunității vizate. Astfel, a fost aplicată metoda PhotoVoice prin care s-a realizat o mapare a zonei prin implicarea și responsabilizarea comunității
- SDL include metode inovative de combatere a discriminării și segregării: realizarea de parteneriate cu mass-media locală pentru construirea unui mesaj pozitiv despre zonă; organizarea anuală de ateliere de lucru în scopul de a schimba atitudinea socială privind grupurile marginalizate (cu accent pe persoanele de etnie romă); organizarea anuală manifestări cultural-artistice pentru promovarea valorilor culturale interetnice – cu participarea persoanelor de etnie roma cu scopul de a promova într-un mod interactiv principiul recunoașterii reciproce a valorilor diverselor culturi; crearea unei aplicații software prin care cetățenii din comunitatea marginalizată pot trimite SMS-uri privind situațiile în care ei sunt victime ale discriminării, corupției, violenței, abuzului sau exploatării.
- Metode inovative de prevenire a abandonului școlar: copiii vor primi sprijin la pregătirea temelor, vor participa la activități extra-curriculare și vor beneficia de servicii de asistență socială, psihologică și juridică. Pentru familii vor fi organizate periodic întâlniri de informare cu privire la importanța educației și la parcursul școlar al copiilor.



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



- valorificarea oportunităților locale: vor fi organizate programe de ucenicie la locul de muncă și programe de stagii pentru absolvenți la întreprinderile din localitate, vor fi sprijinite inițiativele antreprenoriale în vederea creării de noi locuri de muncă.

c) nediscriminare

Acțiunile integrate țintite către combaterea sărăciei la nivelul comunităților marginalizate vor fi susținute prin campanii de conștientizare și acțiunile specifice pentru creșterea responsabilității sociale și promovarea inițiativelor de voluntariat și a incluziunii active, pentru combaterea tuturor formelor de discriminare și promovarea egalității de șanse. Acțiunile care vizează creșterea incluziunii sociale a grupurilor vulnerabile, prin promovarea de proiecte integrate (cuprinzând servicii educaționale, sociale, medicale, de locuire etc.) se adresează în mod direct nevoilor specifice ale persoanelor din aceste grupuri, contribuind la o mai bună inserție socio-profesională a acestor persoane și protejarea acestora împotriva discriminării și a abuzurilor la care acestea sunt supuse. Campaniile de conștientizare și acțiunile specifice pentru creșterea responsabilității sociale și promovarea incluziunii active vor contribui la combaterea tuturor formelor de discriminare, inclusiv a celor pe bază de gen.

6.1.4 Contribuția măsurilor la temele orizontale

Măsurile din SDL care contribuie la temele orizontale:

1) dezvoltare durabilă:

SDL are la bază respectarea principiului dezvoltării durabile a comunității marginalizate prin urmărirea unui echilibru între aspectele legate de mediu, coeziune socială și creștere economică. Vor fi implementate măsuri integrate privind îmbunătățirea regenerării fizice, economice și sociale a zonelor marginalizate ce vor contribui la promovarea coeziunii sociale prin îmbunătățirea mediului construit și prin activități complexe care vizează ocuparea forței de muncă, creșterea educației, îmbunătățirea asistenței medicale și a serviciilor sociale, dezvoltare comunitară și siguranță publică. Abordarea integrată va contribui la ameliorarea stării de sănătate a populației, la dezvoltarea comunitară, la integrarea socio-profesională și culturală a comunităților defavorizate. Pentru îmbunătățirea calității mediului înconjurător, în cadrul SDL au fost prevăzute:

- ✓ măsuri specifice de reabilitare a spațiilor publice urbane din cadrul ZUM-urilor, cum ar fi: ecologizarea/salubritatea/igienizarea zonei și amenajarea spațiilor verzi; construirea de spații urbane de recreere și petrecere a timpului liber pentru comunitate, dar și pentru restul orașului; amenajare spațiu de joacă pentru copii, care să fie accesat de toată comunitatea;
- ✓ eficientizarea energetică;
- ✓ campanii de conștientizare și educare a populației cu privire la protecția mediului și a unui mod de viață sănătos, ceea ce va contribui la integrarea socială a grupurilor vulnerabile.



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



2) egalitate de șanse, non-discriminare, egalitate între femei și bărbați

Toate intervențiile propuse în cadrul SDL promovează egalitatea de șanse, combaterea discriminării pe criterii de origine rasială sau etnică, religie sau credință, handicap, vârstă sau orientare sexuală și a dificultăților de acces de orice tip și asigurarea accesului egal la serviciile de interes general:

- ✓ intervențiile în domeniul educației vor contribui la asigurarea egalității de șanse în ceea ce privește participarea la educație (pre)școlară pentru copiii din zonele marginalizate.
- ✓ reîntoarcerea în sistemul de educație al adulților care nu și-au finalizat studiile minime și participarea la programe de formare profesională reduc riscul de discriminare și excludere socială și îmbunătățesc șansele de angajare a adulților cu vârsta de muncă;
- ✓ măsurile în domeniul ocupării forței de muncă vor încuraja integrarea pe piața muncii a femeilor și a persoanelor cu vârsta de peste 45 de ani, având în vedere nivelul mai ridicat al șomajului în rândul acestor categorii de populație.

Acțiunile vizate de SDL includ măsuri de acompaniere și de acordare de sprijin financiar astfel încât să faciliteze integrarea socio-economică, intervențiile fiind orientate către creșterea ocupării, promovarea incluziunii sociale și îmbunătățirea nivelului de educație și competențe și au în vedere minimizarea efectelor negative ale factorilor externi, care duc la persistența inegalităților.

6.1.5 Combaterea segregării rezidențiale

Teritoriul SDL este format din doua cartiere muncitorești și din zone industriale, fiind la granița Municipiului București. Fiind cartiere marginase, în zona există o discrepanță în modul de dezvoltare a infrastructurii. Zonele așa-zise „ghetouri” nu au fost dezvoltate sau îmbunătățite, iar în jurul lor s-au construit blocuri noi sau ansambluri rezidențiale. Astfel, zonele dezavantajate apar ca insule marginalizate în zone aparent în curs de dezvoltare. Din cauza unor factori precum amplasarea geografică periferică în cadrul orașului, infrastructura rutieră deteriorată, lipsa/insuficiența mijloacelor de transport în comun, ZUM-urile din sectorul 4 sunt separate de restul comunității fiind afectate de segregarea rezidențială.

Îmbunătățirea infrastructurii rutiere este principala măsură din SDL care va contribui la combaterea segregării rezidențiale a comunităților defavorizate prin creșterea accesibilității și mobilității locuitorilor din zonele izolate către instituțiile publice și de interes din zona centrală, dar mai ales către activități educative, culturale și recreative, centre sociale, unități medicale, unități de învățământ. Investițiile propuse în amenajarea spațiului urban degradat, ecologizarea/salubritatea/igienizarea zonelor defavorizate și reabilitarea locuințelor vor contribui la schimbarea imaginii negative a zonelor. Alte măsuri „hard” care vor avea ca efect combaterea segregării rezidențiale sunt: amenajarea de spații de joacă pentru copii, dotarea infrastructurii educaționale, crearea unui centru multifuncțional comunitar care va găzdui servicii culturale, agrement și sport, sociale, construirea de spații urbane de recreere și petrecere a timpului liber



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



pentru comunitate, dar și pentru restul orașului. Măsurile „hard” sunt acompaniate într-o abordare integrată de măsuri de tip soft: suport în găsirea unui loc de muncă, care să permită ieșirea din sărăcie și risc de excludere socială, programe de educație și responsabilizare a locuitorilor pentru păstrarea curățeniei în zonă și utilizarea infrastructurii și spațiului public.

Toate intervențiile „soft” propuse în SDL includ acțiuni de integrare în societate a persoanelor din grupurile vulnerabile și de schimbare a atitudinii comunității. Vor fi realizate campanii de informare care vizează desegregarea școlară, programe de instruire a diriginților claselor gimnaziale pentru dezvoltarea abilităților de a promova diversitatea și incluziunea copiilor marginalizați, campanii de combatere a discriminării la locul de muncă și la angajare.

Anual vor fi organizate ateliere de lucru în scopul de a schimba atitudinea socială privind grupurile marginalizate (cu accent pe persoanele de etnie romă), de a îmbunătăți competențele și modalitățile de abordare a acestora de către restul comunității și de a combate stereotipurile și prejudecățile membrilor comunității, în vederea facilitării procesului de desegregare și integrare a grupurilor marginalizate în societate.

Vor fi organizate evenimente/manifestări cultural-artistice și ale valorilor interetnice comune – cu participarea persoanelor de etnie roma cu scopul de a promova într-un mod interactiv principiul recunoașterii reciproce a valorilor diverselor culturi, inclusiv elementele culturii rome tradiționale, precum și promovarea unei imagini pozitive a persoanelor marginalizate social.

6.1.6 Asigurarea sustenabilității intervenției DLRC

Planul de acțiune SDL include un set de activități de construire și întărire a comunității marginalizate, bazate pe participarea voluntară a rezidenților, respectiv:

- Responsabilizarea cetățenilor în ceea ce privește utilizarea infrastructurii și spațiului public prin întocmirea și distribuirea de coduri de conduită în parcuri și locuri de joacă pentru copii. Măsura contribuie la formarea unui comportament unitar, bazat pe respect reciproc și la crearea unor așteptări unitare privind comportamentul în comunitate, la responsabilizarea utilizării spațiilor publice și va fi aplicată prin implicarea rezidenților în distribuirea regulamentelor și urmărirea aplicării acestora.
- Introducerea unui regulament de ordine interioară pentru locuințele sociale renovate și monitorizarea respectării acestuia. Măsura contribuie la formarea unui comportament unitar, bazat pe respect reciproc și va fi aplicată prin implicarea rezidenților în distribuirea regulamentelor și urmărirea aplicării acestora.
- Implicare activă și voluntariat al membrilor comunității în soluționarea problemelor cu care se confruntă comunitatea. Măsura contribuie la încurajarea rezidenților care formulează o problemă comunitară prin mijloacele de comunicare disponibile, de a se implica în soluționarea acesteia.



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Implicarea sectorului privat este asigurată prin aplicarea măsurilor aferente obiectivului specific care vizează sectorul de ocupare, mediul privat fiind implicat în vederea derulării programelor de ucenicie la locul de muncă și / sau a programelor de stagii și motivat prin acordarea de subvenții pentru angajatori care angajează persoane vulnerabile.

Societatea civilă va fi implicată în derularea intervențiilor integrate prin implicarea în măsura de organizare anuală de ateliere de lucru în scopul de a schimba atitudinea socială privind grupurile marginalizate (cu accent pe persoanele de etnie romă), de a îmbunătăți competențele și modalitățile de abordare a acestora de către restul comunității și de a combate stereotipurile și prejudecățile membrilor comunității.

Implicarea comunității marginalizate este asigurată pe tot parcursul proiectului, prin planificarea activităților cu caracter intangibil (soft), în special cele de dezvoltare comunitară, de-a lungul întregii perioade de implementare.

Un alt element esențial care contribuie la asigurarea sustenabilității intervenției DLRC se referă la faptul că măsurile propuse vor fi integrate cu intervenții în domeniul combaterii discriminării și promovării multiculturalismului: campanii de informare și conștientizare/ acțiuni specifice în domeniul combaterii discriminării și acțiuni de implicare activă și voluntariat al membrilor comunității în soluționarea problemelor cu care se confruntă comunitatea/ Acțiuni de facilitare și mediere pentru identificarea și consolidarea de parteneriate.

În relație cu comunitatea marginalizată, a fost angajat un facilitator, care este principalul responsabil de activitățile de mobilizare, organizare, facilitare de dezvoltare comunitară la nivelul teritoriului SDL, cu accent pe ZUM, o persoană capabil(ă) să înțeleagă, să comunice eficient, să mobilizeze și să ajute comunitatea să se organizeze. În atribuțiile aferente fișei postului, sunt incluse următoarele cerințe:

- Rolul de intermediar între actorii locali (autorități locale, ONG-uri, lideri comunitari etc.) care va sprijini incluziunea socială în vederea intensificării participării membrilor comunității la acțiuni de interes public la nivel local.
- va ajuta oamenii să își dezvolte capacitatea de a acționa, în sensul că acesta:
 1. ajunge într-o comunitate, unde stabilește relații bune cu populația și liderii comunității;
 2. favorizează participarea activă a tuturor membrilor;
 3. facilitează alegerea și acordarea de sprijin de către comunitate liderilor (persoane resursă) pe care i-a ales, femei și bărbați;
 4. susține formularea unor planuri simple de acțiune pentru atingerea obiectivelor strategiei;
 5. oferă sprijin motivațional și tehnic pentru acțiuni comunitare;
 6. facilitează legătura dintre furnizorii de servicii și firmele locale;
 7. adresează întrebările potrivite și ajută oamenii să își exprime ideile;
 8. lasă membrii comunității să vină singuri cu idei și să ia decizii etc.



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



- va lucra în permanență cu personalul GAL pentru a constitui/ adapta/organiza/ dezvolta GAL
- va desfășura zilnic muncă de teren în teritoriul SDL, în strânsă legătură cu personalul responsabil al autorităților publice locale, cadrele didactice din școlile frecventate de copiii din ZUM, specialiști/furnizori de servicii în comunitate (de ex. expertul roma, asistentul medical comunitar, mediatorul școlar, reprezentantul Agenției Locale de Ocupare a Forței de Muncă etc.) și/sau întreprinderi sociale de inserție
- va prezenta la fiecare ședință a C.D. al GAL, un raport al activităților, problemelor, ideilor și opiniilor din comunitatea marginalizată
- se implica în mod direct în organizarea întâlnirilor derulate în teritoriu.

Populația va avea acces la servicii sociale, comunitare, culturale, agrement și sport etc., oferite în cadrul unui centru multifuncțional integrat, îmbunătăți accesul populației din zona marginalizată la servicii.

GAL-ul are în prezent o echipă formată din manager, asistent administrativ și facilitator (servicii externalizate de facilitare comunitară, 1 ONG), echipă care va fi extinsă în vederea implementării SDL, prin cooptarea de specialiști precum: mediatori, experți roma, asistenți medicali comunitari, mediatori școlari, reprezentanți ai Agenției Locale de Ocupare a Forței de Muncă etc.

6.2 Măsuri prioritare

6.2.1 Prioritizarea măsurilor

Procesul de implicare a comunității în stabilirea măsurilor prioritare a constat în solicitarea punctelor de vedere ale membrilor comunității cu privire la importanța acordată măsurilor propuse. Astfel, membrilor comunității li s-a solicitat aprecierea fiecărei măsuri pentru soluționarea problemelor comunitare, ca fiind de prioritate ridicată, medie sau scăzută. Același proces s-a derulat și cu reprezentanții APL și sectorul privat. Măsurile prioritare sunt marcate prin evidențierea fundalului, iar măsurile sunt corelate cu obiectivele la care contribuie. Termenul de realizare al măsurilor va fi anul 2023, responsabil de implementarea acestora este GAL pe tot orizontul de implementare a SDL care acoperă perioada 2018-2023.



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



	Nr	OS	Măsurile necesare pentru rezolvarea problemelor din teritoriul SDL	APL	ZUM	PRIVAT
INFRASTRUCTURĂ	1.	OS1	Modernizarea infrastructurii rutiere	R	R	R
	2.	OS1	Reabilitatea infrastructurii degradate de utilități	M	R	R
	3.	OS1	Amenajarea spațiilor pietonale inclusiv pentru accesul persoanelor cu mobilitate redusă	M	R	R
	4.	OS1	Asigurarea serviciilor de transport în comun, inclusiv a stațiilor de așteptare și amenajarea acestora	M	R	M
SPAȚII PUBLICE URBANE	5.	OS2	Amenajarea zonelor verzi din zonele defavorizate	R	R	R
	6.	OS2	Amenajare terenuri, locuri de joacă pentru copii, care să fie accesate de toată comunitatea	R	R	R
	7.	OS2	Construirea de spații urbane de recreere și petrecere a timpului	R	R	R
	8.	OS2	Parteneriat cu serviciul de salubritate pentru ridicare gunoi menajer, instalarea de containere, crearea zone de colectare	R	R	R
	9.	OS2	Program de ecologizare/salubritate/igienizare a zonelor marginalizate și amenajare de spații verzi	R	R	R
	10.	OS2	Montare mobilier urban (cosuri de gunoi, banci)	R	M	S
	11.	OS2	Educare și responsabilizare a cetățenilor pentru păstrarea curățeniei în zonă, utilizarea infrastructurii și spațiului public	R	R	R
LOCUIRE	12.	OS3	Reabilitarea și modernizarea locuințelor sociale existente	R	R	R
	13.	OS3	Deratizări constante	M	R	M
	14.	OS3	Securizarea locuințelor sociale prin instalarea de sisteme de supraveghere și montare interfoane	R	R	R
	15.	OS3	Regulament ordine interioară pentru locuințele renovate	M	S	R
	16.	OS3	Campanii informare privind consumul de utilități	M	S	R
	17.	OS3	Program de consiliere pentru beneficiarii locuințelor sociale	R	S	M
OCUPARE	18.	OS4	Programe de ucenicie la locul de muncă	R	R	R
	19.	OS4	Servicii de ocupare individualizate	R	R	R
	20.	OS4	Subvenții pentru angajatori	R	R	R
	21.	OS4	Servicii personalizate pentru înființarea de afaceri și Subvenții pentru înființarea de noi afaceri	R	R	R
	22.	OS4	Realizarea unui parteneriat cu AMOFM/ societate civilă pentru calificarea forței de muncă	M	M	S



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



	23.	OS4	Informarea grupului tinta intr-un ziar local/broșură cu distribuie gratuită	M	M	S
	24.	OS4	Campanii de informare - integrarea persoanelor defavorizate și combaterea discriminării pe piața muncii	R	R	R
EDUCAȚIE	25.	OS5	Îmbunătățirea infrastructurii și a serviciilor de educație ante și prepreșcolară	R	R	R
	26.	OS5	Îmbunătățirea infrastructurii și a serviciilor de educație	R	R	R
	27.	OS5	Asigurarea transportului gratuit la gradinita/școală	M	M	S
	28.	OS5	Programe de tip zone prioritare de educație/ școală după școală	R	R	R
	29.	OS5	Cursuri alfabetizare și programe de tip a doua șansă pentru persoanele adulte	R	R	R
	30.	OS5	Campanii informare privind desegregarea școlară și combatere abandon școlar	R	R	R
ACCES LA	31.	OS6	Infiintare centru multifunctional în care se desfășoară activități sociale, comunitare, agrement, sport	R	R	R
	32.	OS6	Oferirea de servicii sociale, comunitare, agrement și sport, inclusiv pentru copii, tineri, adulți/părinți etc.	R	R	R
	33.	OS6	Servicii sociale, comunitare, agrement și sport, pentru persoanele defavorizate	R	R	R
	34.	OS6	Suport in vederea infiintarii unei asociatii de proprietari	M	M	S
	35.	OS6	Acordarea de asistență juridică pentru reglementarea actelor	R	R	R
COMUNITATE ȘI	36.	OS7	Evenimente/ manifestări cultural-artistice și ale valorilor interetnice comune	R	R	R
	37.	OS7	Ședințe publice periodice pentru consultarea comunității	R	R	R
	38.	OS7	Ateliere de lucru pentru a schimba atitudinea socială privind grupurile marginalizate	R	R	R
	39.	OS7	Parteneriat cu mass media locală pentru construirea unui mesaj pozitiv despre zonă	R	R	R
	40.	OS7	Program de instruire a diriginților pentru promovarea diversității și incluziunea copiilor marginalizați	R	R	R
	41.	OS7	Crearea unei aplicații software pentru semnalarea problemelor de către cetățenii	R	R	R

Legendă: R = prioritate ridicată; M = prioritate medie; S = prioritate scăzută.



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



6.2.2 Abordarea integrată

Planul de acțiune cuprinde un set de măsuri prioritare pentru dezvoltare teritoriului SDL, respectiv pentru atingerea obiectivului general de reducere până în anul 2023 a numărului de persoane aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială în zonele urbane marginalizate ale sectorul 4 municipiului București, alături de îmbunătățirea calității vieții, creșterea coeziunii sociale, îmbunătățirea mediului de viață și creșterea economică în teritoriul SDL.

Pornind de la analiza nevoilor identificate la nivelul comunităților marginalizate, în urma unui larg proces consultativ de implicare a comunității, autorităților publice locale, reprezentanților societății civile și mediului privat în care au fost identificate și evaluate problemele și resursele umane, sociale, economice și de mediu din teritoriu, au fost stabilite obiectivele specifice și lista exhaustivă de măsuri pentru soluționarea problemelor. Din lista de măsuri prioritare, pentru fiecare obiectiv specific, Comitetul Directiv al GAL, în colaborare cu experții a stabilit Planul de acțiune al SDL, respectiv setul de măsuri care, implementate într-o abordare integrată, să conducă la atingerea obiectivelor asumate în SDL.

Planul de acțiune are un **caracter integrat** la nivelul teritoriului SDL, astfel:

- măsurile propuse pentru rezolvarea unor probleme comune ale populației marginalizate vizează soluționarea nevoilor la nivelul tuturor zonelor SDL afectate, în funcție de gravitatea acestora. Ex. măsurile propuse pentru îmbunătățirea condițiilor de locuire (reabilitarea locuințelor existente) vizează populația din ZUM în care această problemă este considerată vitală.
- acțiunile de amenajare a spațiilor publice degradate, inclusiv programele de ecologizare/salubritate a zonelor cu participarea membrilor comunității se vor implementa la nivelul tuturor zonelor marginalizate, având în vedere că lipsa curățeniei este o problemă care afectează toate zonele marginalizate și contribuie la imaginea negativă a acestora.
- măsurile propuse pentru îmbunătățirea nivelului de educație al populației, creșterea ratei de ocupare, creșterea accesului persoanelor defavorizate la servicii, reducerea discriminării și a fenomenului de segregare vizează populația de pe întreg teritoriu SDL afectată de sărăcie și risc de excluziune socială.

Măsurile incluse în Planul de acțiune au un **caracter multisectorial**, contribuind concomitent la soluționarea mai multor nevoi cu care se confruntă grupul țintă:

- modernizarea infrastructurii rutiere va permite facilitarea accesului în/din zonele marginalizate - Sector Infrastructură, dar în același timp va contribui la îmbunătățirea accesului la infrastructura de educație (creșe, grădinițe/școală, after-school) și la reducerea abandonului școlar – Sector Educație; va permite accesul mai facil la locurile de muncă disponibile în sectorul 4;



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



- măsurile privind amenajarea spațiilor publice degradate (zone verzi și terenuri abandonate, locuri de joacă, program ecologizare) contribuie atât la dezvoltarea funcțională a spațiilor publice – Sector Spații publice urbane, cât și la asigurarea unor spații de petrecere a timpului liber, și chiar la îmbunătățirea stării de sănătate a populației – Sector Acces la servicii, precum și la îmbunătățirea imaginii publice a zonelor marginalizate – Sector Comunitate;
- măsurile privind dezvoltarea resurselor umane și sprijin în găsirea unui loc de muncă – Sector Ocupare, vor permite creșterea nivelului de trai și implicit a condițiilor de locuire – Sector Locuire, reducerea ratei de neparticipare școlară avînd în vedere că sărăcia este principala cauză a abandonului școlar – Sector Educație.
- La atingerea obiectivului specific de îmbunătățire a imaginii publice a zonelor marginalizate - Sector Comunitate, vor contribui măsuri prioritare în rezolvarea unor probleme complementare: campaniile de informare și prevenire a desegregării școlare – Sector Educație, campaniile de conștientizare a desegregării ocupaționale – Sector Ocupațional, programe de educare și responsabilizare a cetățenilor în ceea ce privește păstrarea curățeniei în zonă – Sector Spații publice urbane.

Pentru soluționarea problemelor comunității vulnerabile, Planul de acțiune include **intervenții complementare în infrastructura de tip FEDR și măsuri soft de tip FSE:**

- În scopul îmbunătățirii accesului la educație al populației defavorizate au fost incluse intervenții de îmbunătățire a infrastructurii educaționale de tip FEDR: dotare infrastructura educațională, inclusiv a scolilor speciale și măsuri soft de tip FSE - acțiuni integrate în domeniul educației și combaterii discriminării: sprijin pentru participarea la educație timpurie și învățământ școlar, programe de tip zone prioritare de educație/ școală după școală, cursuri de alfabetizare și programe de tip a doua șansă pentru persoanele adulte, campanii de informare pentru combaterea abandonului școlar;
- Creșterea accesului persoanelor din comunitățile defavorizate la servicii se va face prin intervenții de îmbunătățire a infrastructurii de tip FEDR (înființare centru multifuncțional în care se desfășoară activități sociale, comunitare, agrement, sport), concomitent cu intervenții soft de tip FSE (oferirea de pachete de servicii medico-sociale, oferirea de pachete de servicii medico-sociale, acordarea de asistență juridică pentru reglementarea actelor);
- Restul intervențiilor POR în infrastructura, spații publice urbane și locuire sunt complementare măsurilor soft de tip FSE în domeniul ocupării forței de muncă și combaterii discriminării, precum și Intervenție POCU cu acțiuni integrate în domeniul dezvoltării/furnizării de servicii (sociale/medicale/medico-sociale) și acordării de asistență juridică pentru reglementarea actelor.



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



6.3 Lista indicativă de intervenții

Lista indicativă de intervenții pentru finanțarea măsurilor din Planul de acțiune al SDL și în baza căreia se vor dezvolta viitoarele proiecte POR sau POCU care răspund nevoilor de dezvoltare identificate pentru soluționarea problemelor zonelor urbane marginalizate vizate prin SDL:

- 1. Intervenție POR în amenajări ale spațiului urban degradat al comunității defavorizate:**
 - crearea / reabilitarea / modernizarea spațiilor publice urbane – străzi nemodernizate;
- 2. Intervenție POR în amenajări ale spațiului urban degradat al comunității defavorizate:**
 - reabilitarea / modernizarea zone verzi neamenajate, terenuri abandonate, zone pietonale și comerciale;
- 3. Intervenție POR în infrastructura de locuire:**
 - reabilitare/ modernizare locuințe sociale
- 4. Intervenție POR în infrastructura de educație:**
 - construire/reabilitare/ modernizare de unități de învățământ preuniversitar (creșe, grădinițe, școli)
- 5. Intervenție POR în amenajări ale spațiului urban degradat al comunității defavorizate:**
 - construcția / reabilitarea / modernizarea clădirilor pentru a găzdui diferite activități sociale, comunitare, culturale, agrement și sport
- 6. Intervenție POCU cu acțiuni integrate în domeniul ocupării forței de muncă, furnizării de servicii și combaterii discriminării:**
 - programe de ucenicie la locul de muncă
 - măsuri de sprijin pentru găsirea unui loc de muncă
 - acordarea de sprijin persoanelor din grupul țintă pentru înființarea de afaceri
 - sprijinirea dezvoltării/furnizării de servicii sociale/furnizarea de servicii, inclusiv în cadrul centrelor comunitare integrate (medico-sociale);
 - campanii de informare și conștientizare pentru integrarea pe piața muncii a persoanelor din grupurile marginalizate și combaterea discriminării la locul de muncă, inclusiv la angajare
- 7. Intervenție POCU cu acțiuni integrate în domeniul educației, furnizării de servicii și combaterii discriminării:**
 - sprijin pentru creșterea accesului și participării la educație:
 - educația timpurie de nivel ante-preșcolar și preșcolar
 - învățământ primar și secundar inclusiv a doua șansă și reducerea părăsirii timpurii a școlii
 - sprijinirea dezvoltării/furnizării de servicii sociale/ furnizarea de servicii, inclusiv în cadrul centrelor comunitare integrate (medico-sociale);
 - campanii de informare și conștientizare care vizează desegregarea școlară, combaterea abandonului școlar



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



8. Intervenție POCU cu acțiuni integrate în domeniul dezvoltării/furnizării de servicii (sociale/medicale/medico-sociale), educației, ocupării forței de muncă acordării de asistență juridică pentru reglementări acte:

- dezvoltarea/furnizarea de servicii sociale/ furnizarea de servicii, inclusiv în cadrul centrelor comunitare integrate (medico-sociale)
- activități de asistență juridică pentru reglementări acte
- educația timpurie de nivel ante-preșcolar și preșcolar, Învățământ primar și secundar,
- programe de tip zone prioritare de educație/ școală după școală, Programe de tip a doua șansă
- programe de ucenicie la locul de muncă, Programe de stagii pentru absolvenții de învățământ superior, Măsuri de sprijin pentru găsirea unui loc de muncă, Susținerea antreprenoriatului în cadrul comunității, inclusiv a ocupării pe cont-propru

Celor 8 intervenții financiare prin POR/POCU se adaugă 2 intervenții cu finanțare din surse proprii:

19 - Intervenție din surse proprii privind responsabilizarea cetățenilor în ceea ce privește utilizarea infrastructurii și spațiului public

110 - Intervenție din surse proprii privind promovarea spiritului comunitar, a înțelegerii reciproce precum și prevenirea și combaterea discriminării

Numărul de persoane din zonele marginalizate pentru care se intenționează ieșirea din sărăcie sau excluziune socială prin implementarea intervențiilor este de min. 260 de persoane.

Pentru a crește șansele de sustenabilitate a intervențiilor propuse în cadrul listei indicative de intervenții GAL-ul propune următoarele măsuri:

1) între criteriile de selecție a proiectelor (din etapa III) GAL-ul va include un criteriu conform căruia organizația care aplică (sector public, sector privat sau societate civilă) să aibă nu doar experiență în domeniu, ci și în lucrul cu grupurile țintă. Astfel, vor primi punctaj suplimentar organizațiile care în ultimele 24 luni au înființat mai multe locuri de muncă pe care au angajat și reținut un număr mai mare de persoane din grupurile vulnerabile ce reprezintă grupuri țintă.

(2) între criteriile de selecție a proiectelor (din etapa III) GAL-ul va include un criteriu conform căruia acordă puncte suplimentare organizațiilor care prin aplicație preiau responsabilitatea sustenabilității, din fonduri proprii, pentru o perioadă de cel puțin 12 luni după încheierea perioadei de finanțare prin DLRC.

(3) GAL-ul sau anumiți membri GAL își asumă responsabilitatea introducerii unor criterii care să asigure sustenabilitatea activității demarate prin proiect pentru cel puțin 12 luni după încheierea perioadei de finanțare prin DLRC.



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



7. Monitorizare și evaluare

7.1 Monitorizarea și evaluarea continuă

GAL-ul constituit, respectiv **Asociația Gândim și Acționăm Local în Sectorul 4** este responsabilă de reușita implementării SDL. Monitorizarea și evaluarea sunt instrumente de management importante pentru planificarea și implementarea strategiei. Monitorizarea și evaluarea oferă informații pentru a planifica eficient activitățile, pentru alocarea rațională a resurselor, estimarea eficienței fondurilor alocate, impactul activităților finanțate și asigurarea durabilității.

Monitorizarea este procesul de colectare periodică și analiză a informației cu scopul de fundamenta procesul de luare a deciziei de către cei abilitați, asigurând transparența în luarea deciziei și furnizând o bază pentru viitoarele acțiuni de evaluare.

Rolul monitorizării:

- Permite supravegherea implementării strategiei oferind posibilitatea
 - *Revizuirii* periodice a planificării strategice
 - *Actualizării și corectării* termenilor avuți în vedere la momentul planificării
 - *Anticipării* eventualelor probleme prin efectuarea de *corecții și ajustări*

Procesul de monitorizare implică următoarele resurse/documente/instrumente:

- **Procedura de monitorizare și evaluare** – reprezintă descrierea detaliată a procesului de monitorizare, este liantul care agregă celelalte instrumente de monitorizare.
- **Inventar al indicatorilor** – lista cu indicatorii care se folosesc la monitorizarea implementării strategiei.
- **Tablou de bord** - este un format tabelar derivat din Planul de Acțiune al SDL. În funcție de nivelul de analiză va conține ca rubrică: Obiectivul, Stadiu realizare sau valoarea curentă a indicatorului; Indicator(i) pentru măsurare obiectiv; Responsabilul pentru realizarea obiectivului; Termenul de realizare a obiectivului
- **Reuniunile transversale** – sunt reuniuni între top-managementul GAL (Consiliul Director) și personalul GAL implicat în implementarea strategiei, responsabili cu realizarea obiectivelor și a acțiunilor.
- **Calendar monitorizare** – se stabilesc datele când urmează să fie înregistrate valorile indicatorilor și elaborarea rapoartelor de monitorizare și/sau reuniunile transversale.
- **Rapoartele periodice** – sunt descrieri sintetice ale stadiului în care se află procesul de implementare a strategiei.

Monitorizarea implică de asemenea și primirea unei reacții din partea comunității vizate de Strategia de Dezvoltare Locală, cu precădere comunitatea marginalizată – ca formă de supraveghere publică a modului în care SDL este implementată.

Astfel, **Asociația Gândim și Acționăm Local în Sectorul 4**, va utiliza **CUTIA CETĂȚEANULUI** ca instrument de monitorizare a SDL cu ajutorul comunității. Această cutie de sugestii și reclamații va fi amplasată în comunitate, în cadrul Centrului multifuncțional. Facilitatorul va colecta mesajele



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



primite de la rezidenții comunității marginalizate. Acestea vor fi analizate împreună cu personalul GAL, iar rezultatele vor fi prezentate atât în ședințele publice pentru comunitate, cât și în ședințele lunare ale Comitetului Director, pentru a se lua măsurile necesare de soluționare.

Monitorizarea furnizează informația necesară evaluării. Astfel, următoarea etapă a procesului de monitorizare este **Evaluarea strategiei de dezvoltare locală**.

Evaluarea este aprecierea activităților și rezultatelor implementării Strategiei, utilizând informațiile obținute pe parcursul monitorizării, pentru determinarea nivelului de atingere a obiectivelor. Evaluarea face o analiză a modului de implementare a Strategiei și eficienței acesteia.

Tipurile de evaluare ce vor fi utilizate:

- **Evaluarea anuală** - pe baza rapoartelor anuale de monitorizare
- **Evaluarea intermediară** – pentru a introduce schimbările necesare și acțiuni corective atunci când este necesar.
- **Organizarea de întâlniri anuale** – cu participarea personalului GAL, a partenerilor locali, reprezentanți ai beneficiarilor și ai comunității, în care vor fi comunicate și evaluate rezultatele implementării Strategiei. De asemenea, se vor prezenta măsurile luate pentru soluționarea mesajelor primite din partea comunității implicate în activitatea de monitorizare a strategiei (prin intermediul cutiei cetățeanului)
- **Evaluarea finală** (la finalizarea implementării Strategiei în 2023) – cu participarea tuturor factorilor interesați în strategie, pentru a urmări măsura în care au fost realizate obiectivele
- **Evaluarea ex-post** – o activitate menită să identifice efectele pe termen lung și sustenabilitatea efectelor pozitive ale intervenției DLRC

Suplimentar față de indicatorii propuși pentru prioritățile finanțate, sistemul de monitorizare și evaluare de la nivelul GAL va avea în vedere dezvoltarea de indicatori specifici pentru fazele implementării Strategiei după cum urmează:

- Lansarea apelurilor de propuneri de proiecte și evaluarea și selecția proiectelor;

indicatori: număr de apeluri de propuneri lansate, număr de sesiuni de evaluare, nr de proiecte aprobate pentru finanțare, nr de acțiuni de animare a teritoriului, etc.

- Monitorizarea și evaluarea implementării proiectelor finanțate;

indicatori: rapoarte aprobate de Consiliul Director, nivelul de contractare și de plată, etc.

7.2. Evaluarea de impact

Indicatorii de rezultat (outcome) folosiți pentru măsurarea atingerii obiectivelor SDL sunt prezentați în tabelul următor. Măsurarea acestor indicatori se va realiza prin verificarea rezultatelor proiectelor implementate de beneficiarii selectați în urma apelurilor de propuneri de proiecte și prin reluarea studiului de referință la nivelul teritoriului SDL. Activitatea de evaluare este prezentată în detaliu în cadrul ANEXEI 22 Procedura de monitorizare și evaluare, inclusiv indicatorii POCU și POR.



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



INDICATORI DE REZULTAT	UM	Nivel de bază	An de bază	Țintă 2023
OBIECTIV GENERAL				
Reducerea ratei sărăciei în rândul rezidenților din zonele urbane marginalizate	%	100	2017	90
Obiectiv specific 1 (INFRASTRUCTURĂ ȘI SPAȚII PUBLICE URBANE)				
Nr. de spații urbane de recreere și petrecere a timpului liber pentru comunitate, create sau modernizate	spații	0		1
Nr. de spații de joacă pentru copii nou create sau modernizate	spații	0		1
Nr. campanii de responsabilizare a cetățenilor în ceea ce privește utilizarea infrastructurii și spațiului public	%	0		5
Obiectiv specific 2 (LOCUIRE)				
Nr. locuințe sociale modernizate	Locuințe modernizate	0	2017	345
Nr. campanii de responsabilizare a cetățenilor în ceea ce privește utilizarea locuințelor sociale	campanii	0	2017	12
Obiectiv specific 3 (OCUPARE)				
Persoane care beneficiază de măsuri integrate de ocupare	persoane	0	2017	260
Persoane care participă la cursuri de calificare	persoane	0	2017	130
Persoane care își găsesc un loc de muncă, inclusiv care desfășoară activități independente	persoane	0	2017	65
Nr. de târguri de locuri de munca organizate pentru grupuri vulnerabile	târg	0	2017	6
Nr. campanii de informare și conștientizare pentru nediscriminare pe piața muncii	campanii	0	2017	12
Obiectiv specific 4 (EDUCAȚIE)				
Număr de școli reabilitate/modernizate	școli	0	2017	2
Persoane care participă la programe de tip „A doua șansă”	persoane	0	2017	30
Nr. campanii de informare privind desegregarea școlară și combaterea abandonului școlar	campanii	0	2017	6
Obiectiv specific 5 (ACCES LA SERVICII)				
Nr. persoane din comunitățile marginalizate care beneficiază de servicii sociale	persoane	0	2017	510



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



INDICATORI DE REZULTAT	UM	Nivel de bază	An de bază	Țintă 2023
Nr. campanii de informare care vizează creșterea accesului la serviciilor sociale și combaterea nediscriminării	campanii	0	2017	6
Obiectiv specific 6 (COMUNITATE ȘI IMAGINE PUBLICĂ)				
Nr. de voluntari din comunitate implicați în acțiuni pentru atingerea unor obiective comunitare	Persoane	0	2017	300
Nr. parteneriate încheiate pentru soluționarea problemelor comunităților marginalizate	Parteneriate	0	2017	1
Ateliere de lucru în scopul de a schimba atitudinea socială privind grupurile marginalizate	ateliere de lucru	0	2017	12
Nr. articole în mass media locală care transmit un mesaj pozitiv despre zonă și transformarea acesteia	articole	0	2017	24
Aplicație software pentru semnalarea problemelor de către cetățenii din comunitatea marginalizată	aplicație	0	2017	1
Acțiuni de instruire a diriginților claselor gimnaziale pentru dezvoltarea abilităților de a promova diversitatea și incluziunea copiilor marginalizați, inclusiv a copiilor de etnie romă	acțiuni	0	2017	6
Nr. ședințe publice pentru a informa și a consulta comunitatea cu privire la activitățile desfășurate în zonă, rezultatele și problemele legate de acestea	ședințe	0	2017	12



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



8. Planul financiar

Planul financiar cuprinde estimări orientative cu privire la alocările financiare pe obiective specifice, conform structurii de mai jos:

Obiectiv specific	Tipuri de intervenții	Durată (ani)	POR (EUR) (FEDR+cofinanțare națională)	POCU (EUR) (FSE+cofinanțare națională)	Alte fonduri (EUR)	Cost total estimat (EUR)
Obiectiv specific 1 (INFRASTRUCTURĂ)			250.000	0	5.103	255.103
OS1	Intervenție POR în amenajări ale spațiului urban degradat al comunității defavorizate - componenta strazi și utilități publice	6 ani	250.000		5.103	255.103
Obiectiv specific 2 (SPAȚII PUBLICE URBANE)			150.000	0	13.062	163.062
OS2	Intervenție POR în amenajări ale spațiului urban degradat al comunității defavorizate - componenta zone verzi neamenajate, terenuri abandonate, zone pietonale și comerciale	6 ani	150.000		3.062	153.062
OS2	Intervenție din surse proprii privind responsabilizarea cetățenilor în ceea ce privește utilizarea infrastructurii și spațiului public	6 ani			10.000	10.000
Obiectiv specific 3 (LOCUIRE):			1.400.000	0	28.572	1.428.572
OS3	Intervenție POR în infrastructura de locuire: Construire/ reabilitare/ modernizare locuințe sociale	6 ani	1.400.000		28.572	1.428.572
Obiectiv specific 4 (OCUPARE):			0	675.000	0	675.000



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Obiectiv specific	Tipuri de intervenții	Durată (ani)	POR (EUR) (FEDR+cofinanțare națională)	POCU (EUR) (FSE+cofinanțare națională)	Alte fonduri (EUR)	Cost total estimat (EUR)
OS4	Intervenție POCU cu acțiuni integrate în domeniul ocupării forței de muncă, furnizării de servicii și combaterii discriminării	6 ani		675.000		675.000
Obiectiv specific 5 (EDUCAȚIE):			100.000	300.000	2.041	402.041
OS5	Intervenție POR în infrastructura de educație	6 ani	100.000		2.041	102.041
OS5	Intervenție POCU cu acțiuni integrate în domeniul educației, furnizării de servicii și combaterii discriminării	6 ani		300.000		300.000
Obiectiv specific 6 (ACCES LA SERVICII):			600.000	300.000	12.245	912.245
OS6	Intervenție POR în infrastructura pentru diferite activități sociale, comunitare, culturale, agrement și sport etc	6 ani	600.000		12.245	612.245
OS6	Intervenție POCU cu acțiuni integrate în domeniul dezvoltării/furnizării de servicii (sociale/medicale/medico-sociale), educației, ocupării forței de muncă acordării de asistență juridică pentru reglementări acte	6 ani		300.000		300.000
Obiectiv specific 7 (COMUNITATE ȘI IMAGINE PUBLICĂ):			0	0	25.000	25.000
OS7	Intervenție din surse proprii privind	6 ani			25.000	25.000



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Obiectiv specific	Tipuri de intervenții	Durată (ani)	POR (EUR) (FEDR+cofinanțare națională)	POCU (EUR) (FSE+cofinanțare națională)	Alte fonduri (EUR)	Cost total estimat (EUR)
	promovarea spiritului comunitar, a înțelegerii reciproce precum și prevenirea și combaterea discriminării					
Costuri de funcționare legate de gestionarea implementării SDL și animarea comunității			NA	225.000	0	225.000
<i>Activități de monitorizare, evaluare și promovare SDL (Ex. Studiu de evaluare a SDL; monitorizarea implementării SDL cu participarea comunității etc.)</i>			(Finanțare exclusiv din POCU)			
Costuri de administrare GAL (costuri curente, costuri de personal și de formare etc.)						
TOTAL SDL						
POR+POCU+alte fonduri (dacă este cazul)			2.500.000	1.500.000	86.023	4.086.023
TOTAL POR+POCU			4.000.000			

Totalul intervențiilor POR și POCU este de 4 mil Euro, SDL a zonelor urbane marginalizate din Sectorul 4 al Municipiului București, fiind implementată în regiunea București Ilfov (regiune mai dezvoltată).

Intervențiile finanțabile din FEDR prin POR sunt în valoare de 2,5 mil Euro, reprezentând 61,18% din bugetul total POR + POCU.

Intervențiile finanțabile din FSE prin POCU sunt în valoare de 1,5 mil Euro, reprezentând 36,71% din bugetul total POR + POCU.



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



9. Lista de anexe ale SDL

- ANEXA 1: Planul cu delimitarea teritoriului vizat de SDL, pe modelul PUG, și fotografii relevante din zonele/comunitățile marginalizate vizate
- ANEXA 2: Declarație pe propria răspundere privind datele utilizate în cadrul Studiului de referință, cu asumarea faptului că, în situația în care, pe parcursul verificărilor, se vor identifica date incorecte/nereale, SDL va fi declarată neeligibilă
- ANEXA 3: Metodologia și instrumentele de cercetare (chestionarul/chestionarele și ghidurile de interviuri/focus grup) folosite în Studiul de referință
- ANEXA 4: Baza de microdate primare rezultată din Studiul de referință, în format .XLSX (Excel)
- ANEXA 5: Decizia GAL privind declararea zonei/lor urbane marginalizate vizată/ vizate din teritoriul SDL (care în prealabil au fost validate)
- ANEXA 6: Minimul de date privind accesul populației din teritoriul GAL la servicii publice și infrastructură socială, în conformitate cu Tabelul 2
- ANEXA 7: Dovada referitoare la organizarea juridică a GAL în conformitate cu prevederile OG nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații, aprobată prin Legea nr. 246/2005 cu modificările și completările ulterioare.
- ANEXA 8: Procesul verbal al ședinței Adunării Generale pentru alegerea Comitetului Director și lista participanților (cu semnături)
- ANEXA 9: Componența Comitetului Director, în conformitate cu Tabelul 4
- ANEXA 10: Documente suport care să dovedească organizarea funcțională a GAL-ului: (a) - (k)
- ANEXA 11: Dovada obținerii numărului de înregistrare în registrul electronic de evidență a prelucrărilor de date cu caracter personal de la Autoritatea Națională de Supraveghere a Prelucrării Datelor cu Caracter Personal, care atestă calitatea de operator de date cu caracter personal, pentru domeniul specific (<http://www.dataprotection.ro/>).
- ANEXA 12: Lista activităților desfășurate de GAL ce au avut în vedere îmbunătățirea competențelor în domeniile vizate de SDL/DLRC, în conformitate cu Documentul suport C aferent Modelului Cadru de SDL (*pentru GAL-urile beneficiare de sprijin pregătitor*). În cazul GAL-urilor care nu au beneficiat de sprijin pregătitor, această anexă va conține dovada privind competențele personalului administrativ GAL (manager, asistent administrativ și, eventual, facilitator/facilitatori) în domeniile



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



vizate de SDL/DLRC, inclusiv în managementul de proiect.

- ANEXA 13: Fișa postului și curriculum vitae al managerului GAL
- ANEXA 14: Documente suport privind conținutul și participarea la ședințele obligatorii ale Comitetului Director GAL în care au fost abordate cele 5 teme obligatorii
- ANEXA 15: Fișa postului și curriculum vitae al facilitatorului comunitar, dacă a fost angajat un specialist, respectiv contractul pentru activitățile de facilitare comunitară, însoțit de acte doveditoare ale experienței relevante, dacă a fost contractată o firmă sau un ONG
- ANEXA 16: Documente suport privind conținutul (minutele întâlnirilor) și participarea la cele întruniri publice organizate în zona/ele marginalizate adresate
- ANEXA 17: Identificarea și justificarea tipurilor de măsuri necesare pentru a rezolva principalele probleme din teritoriu
- ANEXA 18: Distribuția măsurilor de intervenție pe zonele din teritoriul SDL, în conformitate cu Tabelul 6
- ANEXA 19: Distribuția măsurilor pe sectoare și tipuri de investiții, în conformitate cu Tabelul 7
- ANEXA 20: Matrice de corespondență privind complementaritatea intervențiilor propuse în cadrul listei indicative de intervenții cu finanțare din POR, POCU, alte surse
- ANEXA 21: Fișele intervențiilor din lista indicativă
- ANEXA 22: Procedura de monitorizare și evaluare, inclusiv indicatorii POCU și POR
- ANEXA 23: Bugetul SDL
- ANEXA 24: Hotărârea GAL de asumare a SDL